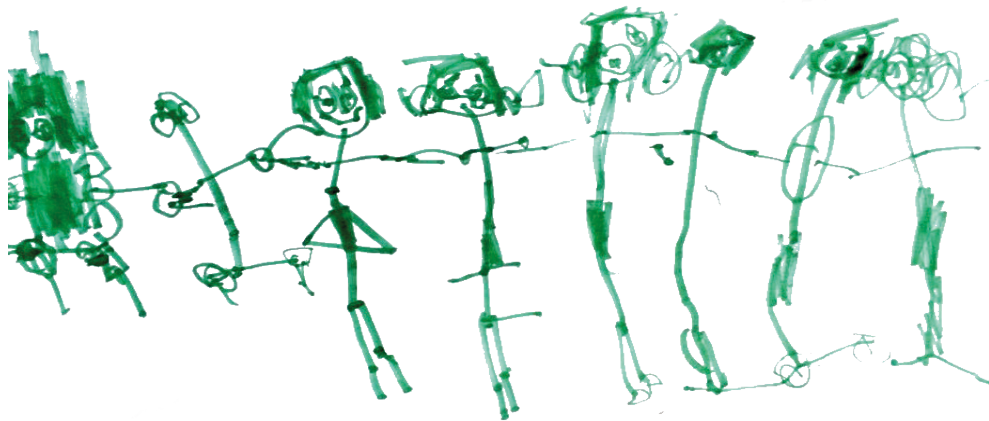

DOCUMENT MARC

L'educació dels infants 0-3 i la necessària equitat

Anàlisi de la realitat a les Illes Balears
Consideracions i recomanacions

COMISSIÓ TÈCNICA 0-3
GENER DE 2019
PNL 16956 -17
CONFERÈNCIA DE PRESIDENTS

Consell Insular
de Formentera

Parlament de les Illes Balears. PNL 16956 -17
CONFERÈNCIA DE PRESIDENTS

COMISSIÓ TÈCNICA 0-3

DOCUMENT MARC

L'educació dels infants 0-3 i la necessària equitat

Anàlisi de la realitat a les Illes Balears.
Consideracions i recomanacions

Elaboració i redacció

COMISSIÓ TÈCNICA 0-3

Jaume Ribas Seguí
President

Vicenç Arnaiz Sancho
Coordinador

Àngels Camps Buenaventura

Catalina Cebrian Alcolea

Patrícia Greses Caballero

Maria José Jiménez Serrano

Auxiliadora Liz Olives

Natàlia López Vives

Rosa Martí Julià

Francisca Mas Esteva

Rosa Mas Ramis

Josep Lluís Oliver

Isabel Reyes Sánchez

Maria Antònia Riera Jaume

Esperança Sunyer Torres (Substituïda per Alba Furniet Expósito)

Ana Maria Torres Martin

Maria Magdalena Quetglas Sureda
Secretària

Il·lustració portada

Maria Escandell Cebrian (3 anys)

Gener de 2019

Continguts

INTRODUCCIÓ

1. Agraïments	8
2. Antecedents de la Comissió Tècnica 0-3	8
3. Contingut d'aquest document marc	9
4. Organització del treball d'aquesta comissió	10
5. Cronologia de la Comissió Tècnica 0-3	11
6. Els 16 membres de la Comissió Tècnica 0-3	12
7. Infraestructura i recursos amb què ha comptat la Comissió Tècnica 0-3	13

CAPÍTOL I

Mapa escolar 03. Realitat i necessitats.....	14
Aclariments	16
1. Places 0-3. Per illes i municipis ordenats alfabèticament	17
2. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places EI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	19
3. Places 0-3. Municipis ordenats segons % de places EI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	21
4. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places CEI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	23
5. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places CEI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	25
6. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % total de places (EI+CEI pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	27
7. Places 0-3. Municipis ordenats segons total % places (EI + CEI pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	29
8. Nombre d'infants de fins a 3 anys empadronats. Municipis ordenats segons illes i nombre d'infants	31
9. Nombre d'infants de fins a 3 anys empadronats. Municipis ordenats segons nombre d'infants	33
10. Places 0-3 totals per illes (infants, places i % de places pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	35
11. La realitat escolar del 03 a les Illes Balears	36
12. La realitat escolar del 03 als municipis de les Illes Balears	37

CAPÍTOL I - ANNEX 1

Anàlisi del mapa escolar del 1r cicle d'educació infantil (0-3) de les Illes Balears	38
1. En el conjunt de les illes	40
2. Places de 1r cicle d'educació infantil per illes	41
3. Oferta pública-privada	42
4. Centres no autoritzats	42
5. Necessitats de places de 1r cicle d'educació infantil als municipis de les Illes Balears	43

CAPÍTOL I - ANNEX 2

Necessitat urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil (0-3)	44
1. Pel que fa a la creació urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil	46
Per què 2.600 places?	46
On són necessàries?	46
2. Els municipis amb una oferta mínima del 37,5% de places de 1r cicle d'educació infantil	49
2.1. Eivissa i Formentera	49
2.2. Mallorca	50
2.3. Menorca	58

CAPÍTOL II

Les escoles infantils públiques i la Xarxa d'Escoles Públiques de les Illes Balears	59
Consideracions.....	61
Recomanacions.....	63
1. Recomanacions pel que fa a la creació de places públiques	63
2. Recomanacions pel que fa al finançament	64
3. Recomanacions pel que fa a la gestió	66
4. Recomanacions pel que fa a l'Institut per l'Educació de la Primera Infància (IEPI)	67
5. Altres recomanacions	68

CAPÍTOL III

Els centres d'educació infantil privats i els centres no autoritzats (0-3)	69
1. Recomanacions pel que fa als centres d'educació infantil privats i els centres no autoritzats	71
Respecte a la necessitat de places de 1r cicle d'educació infantil.....	71
Recomanació	72

CAPÍTOL III - ANNEX 1

Reconversió dels centres que atenen regularment infants menors de 3 anys sense disposar d'autorització de la Conselleria d'Educació	75
1. Requisits mínims que hauran de complir aquests centres:	77
1a. Requisits d'espai i instal·lacions.....	77
1b. Cuina, conservació i manipulació d'aliments.....	78
1c. Condicions sanitàries dels espais i instal·lacions del centre.....	78
2. Grups i nombre màxim d'infants	79
3. Qualificació i nombre de professionals al centre	79
3a. Qualificació dels professionals.....	79
3b. Ràtio de professionals al centre.....	80
3c. Altre personal.....	80
3d. Antecedents de condemnes per maltractament i abusos	80
4. Adaptació dels professionals a les titulacions requerides	80
4a. Professionals sense titulació suficient	80
4b. Personal amb funció docent sense cap titulació ni acreditació professional.....	80
5. Període d'adaptació a la normativa de titulacions o acreditacions	81
6. Terminis per a l'autorització dels centres	81
6a. Autorització dels centres educatius en funcionament que atenen infants de fins a 3 anys	81
6b. Els centres de nova creació	81
6c. Autorització provisional	81
7. Els centres que no compleixen els terminis o condicions	81

CAPÍTOL III - ANNEX 2

Proposta de modificació del Decret 60/2008, per a l'autorització com a centres d'educació infantil dels centres que atenen regularment infants de fins a 3 anys sense autorització

.....	83
Consideracions.....	85

CAPÍTOL IV

La necessària equitat. Propostes per a l'equitat al primer cicle d'educació infantil

.....	87
1. Pel que fa a ajuts individuals de menjador	92
1.1. Consideracions pel que fa a ajuts individuals de menjador	92
1.2. Recomanacions pel que fa a ajuts individuals de menjador.....	93
2. Pel que fa als ajuts per a l'escolarització	93
2.1. Consideracions pel que fa als ajuts per a l'escolarització.....	93
2.1. Consideracions pel que fa als ajuts per a l'escolarització.....	93
3. Pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques	94
3.1. Consideracions pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques.....	94
3.2. Recomanacions pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques.....	95
4. Consideracions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil	95
4.1. Consideracions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil.....	95
4.2. Recomanacions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil	96
5. Pel que fa a l'atenció a la diversitat per raons personals i a la inclusió	96
5.1. Consideracions pel que fa a l'atenció a la diversitat per raons personals i a la inclusió.....	96
5.2. Recomanacions pel que fa a l'atenció a la diversitat derivada de les condicions personals	98
5.3. Pel que fa al Pla Integral d'Atenció Primerenca de les Illes Balears.....	100
6. Pel que fa a la formació permanent:	101
7. Pel que fa a l'acompanyament a les famílies	101
8. Pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere	101
8.1. Consideracions pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere.....	101
8.2. Recomanacions pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere	102
9. Pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables	103
9.1. Consideracions pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables	103
9.2. Recomanacions pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables.....	104
10. Pel que fa a la prevenció i detecció del maltractaments i abusos sexuals a menors	105
10.1. Consideracions pel que fa a la prevenció i detecció del maltractaments i abusos sexuals a menors	105
10.2. Recomanacions pel que fa a la prevenció i detecció del maltractament i abusos sexuals a menors	105
11. Pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa	106
11.1. Consideracions pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa.....	106
11.2. Recomanacions pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa	107
12. Defensor o defensora dels drets del menor	107

CAPÍTOL IV - ANNEX 1

Mesures urgents d'equitat 0-3. Proposta de mesures i de pressupost 2019	109
1. Argumentari proposta Pla d'Acció per Garantir una Educació de Qualitat i Equitativa a l'etapa de 0 a 3 anys	111
1.2. L'educació en l'etapa 0-3 anys com a element de compensació de les desigualtats socials	111
2. Ampliació d'ajuts individuals de menjador. Capítol 4 (a) dels pressupostos	113
2.1. Referència legal	113
2.2. Previsió de despesa pels alumnes d'escoles infantils públiques de primer cycle d'educació infantil	113
2.3. Previsió de despesa pels alumnes de centres d'educació infantil privats de primer cycle d'educació infantil	113
2.4. Justificació de la previsió econòmica	114
3. Ajuts a l'escolarització. Capítol 4 (b) dels pressupostos	114
3.1. Referència legal	114
3.2. Previsió de despesa pels alumnes de primer cycle d'educació infantil d'escoles infantils públiques	114
3.3. Previsió de despesa pels alumnes de primer cycle d'educació infantil centres d'educació infantil privats	114
3.4. Justificació de la previsió econòmica	115
4. Equips d'atenció primerenca. Capítol 1 dels pressupostos	115
4.1. Referència legal	115
4.2. Previsió de despesa	116
4.3. Justificació de la previsió econòmica	116
5. Creació de places públiques. Capítol 6 dels pressupostos (serà el capítol 7 si es transfereixen fons als consells o els ajuntaments)	116
5.1. Referència legal	116
5.2. Previsió de despesa	116
5.3. Justificació de la previsió econòmica	117
6. Dotació de recursos humans per gestionar l'aplicació de la proposta. Capítol 1 del pressupost	117
6.1. Referència	117
6.2. Previsió de despesa	117
Annex A del capítol IV. Dades de referència.	117
Annex B del capítol IV. Propostes de modificació normativa per vehicular els ajuts previstos a les mesures urgents per l'equitat 0-3	118
Annex C del capítol IV	119
Informació del Govern	119

CAPÍTOL V

Les famílies. Competències i necessitats	121
1. Apoderament educatiu de les famílies amb infants de 0-3	123
1.2. Consideracions	123
1.3. Recomanacions	125
2. L'oci sa: una oportunitat i una necessitat per a tota la família, especialment per als infants	126
2.1. Consideracions	126
2.2. Recomanacions	127
3. La necessària conciliació familiar i laboral	130
3.1. Consideracions	130
3.2. Recomanacions pel que fa a les mesures de conciliació laboral i familiar	131
4. Mares de dia. Proposta de criteris normatius	134
4.1. Consideracions	134

CAPÍTOL V - ANNEX 1

Activitats i programes per a l'apoderament educatiu de les famílies dels infants de fins a 3 anys.....	139
--	-----

CAPÍTOL V - ANNEX 2

Programes de parentalitat positiva de 0-3 anys.....	142
---	-----

CONCLUSIONS	144
--------------------------	-----

INTRODUCCIÓ

1. Agraïments

Agraïm a la Comissió d'Educació del Parlament que hagi confiat la tasca d'anàlisi de la realitat i de propostes a un col·lectiu tècnic amb representació de les quatre illes també del Govern, de la FELIB, de la UIB, de la COAPA, del Col·lectiu 0-3 i d'UNICEF. La perspectiva molt tècnica ha fet possible aquest document marc amb suport pràcticament unànim.

Agraïm a tots i cada un dels consells insulars de les quatre illes la confiança dipositada en els seus representants, així com el decidit suport a la tasca durant tot aquest procés.

Els membres de la Comissió agraïm a Vicenç Arnaiz la seva tasca desinteressada de coordinació i de redacció.

Volem fer esment de l'esforç pel diàleg, la reflexió i el rigor que ha predominat en aquesta comissió.

Cal expressar el nostre reconeixement i agraïment per la comprensió i el suport de les nostres famílies i companys de feina, acceptant que sovint han quedat en segon terme per mor de la gran dedicació que ens ha exigít elaborar aquest document.

2. Antecedents de la Comissió Tècnica 0-3

A la tardor del 2017, l'esborrany de decret per a l'autorització del serveis assistencials de guarda d'infants 0-3 a iniciativa de la Conselleria de Serveis Socials i Cooperació va generar inquietud i protestes en el conjunt de les quatre illes, fins que la cinquena Conferència de Presidents de les Illes Balears va proposar-ne la retirada i la Comissió d'Educació del Parlament de dia 26 de febrer de 2018, en el debat de la PNL 16956/17, va resoldre per unanimitat instar el Govern de les Illes Balears a "no tramitar el decret actualment anomenat de guarderies assistencials i a treballar per a la progressiva creació de places escolars que assegurin una oferta educativa suficient en aquestes edats, així com mesures de regulació, de serveis i altres, per canalitzar les demandes de les famílies que optin per altres models d'atenció als infants menors de tres anys".

En el mateix debat de dia 26 de febrer de 2018 també es va acordar per unanimitat instar "el Govern de les Illes Balears i els consells insulars perquè, des de l'àmbit de la Conferència de Presidents, s'impulsi una comissió tècnica de treball que elabori un document marc sobre l'atenció educativa i assistencial dels infants menors de tres anys, que tenguin com a principal eix vertebrador la xarxa d'escoles infantils i el contingut de la present resolució del Parlament de les Illes Balears".

La PNL aprovada establia que la comissió s'havia de constituir "com a tard un mes després del present acord", i desenvolupar la seva tasca "en el termini màxim de cinc mesos".

Dia 10 de gener de 2019 s'aprova de manera unànim el document marc encomanat.

3. Contingut d'aquest document marc

La PNL aprovada encomana a la Comissió Tècnica 0-3 elaborar un document marc sobre l'atenció educativa i assistencial dels infants menors de 3 anys, que tinguí com a principal eix vertebrador la xarxa d'escoles infantils i el contingut d'aquesta resolució del Parlament de les Illes Balears.

I especifica que “el document marc inclourà entre altres aspectes una diagnosi i anàlisi de la realitat en l'atenció educativa a infants menors de 3 anys, unes orientacions bàsiques per a totes les administracions i un catàleg de propostes i serveis”. “També inclourà una proposta de criteris de dotació dels serveis d'atenció primerenca per donar compliment al què preveu l'article 9 del Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la comunitat autònoma de les Illes Balears.”

Evidentment ens hi hem ajustat, com ho evidencia l'índex.

Les famílies constitueixen el context educatiu fonamental en aquestes edats i li hem dedicat un capítol.

També hem considerat necessari incloure algun apartat en referència a la greu problemàtica de manca de prou mesures per a la conciliació familiar i laboral que tant condiciona els entorns familiars per a l'adequada atenció dels infants. La dedicació majoritària al sector turístic i, sovint, les condicions laborals suposen una important dificultat afegida.

Han quedat fora del focus d'aquesta comissió qüestions també rellevants per la cura col·lectiva dels infants com són les qüestions relacionades amb la salut i altres més generals com per exemple la problemàtica de l'habitatge, que tant afecta la qualitat de vida dels infants. Això requeriria la participació d'altres experts en la matèria.

Al llarg de les sessions de treball han emergit algunes percepcions que volem compartir.

La primera és que l'evident espai secundari que se li concedeix dins el sistema educatiu del primer cicle d'educació infantil té molt a veure amb l'escassa atenció que políticament es concedeix a les famílies amb infants, i menys encara en els primers anys de criança. I qui assumeix majoritàriament les càrregues que se'n deriven són les mares.

El col·lectiu professional del 0-3 —quasi exclusivament femení— també és el que es troba en condicions laborals i professionals més desfavorables de tot el sistema escolar.

Sortosament, de mica en mica s'assoleix la igualtat per a totes les dones, la qual cosa beneficia tota la societat. Aquest document també vol ser una contribució a la necessària consciència i a l'avenç.

En segon lloc, hem constatat que cada illa no constitueix una única realitat. Constatem que, per exemple, a Mallorca dels 53 municipis 20 disposen de places 0-3 per a més d'un 50 % dels infants. Amb això, la problemàtica de dèficit es concentra en els 7 o 8 municipis més grans.

També hem constatat que la implicació dels consells insulars estalvonant la coordinació de les polítiques municipals en aquesta matèria ha estat definitiva per configurar realitats insulars homògenes on s'ha produït.

El document està organitzat en cinc capítols:

Capítol I: Mapa escolar 03. Realitat i necessitats

Capítol II: Escoles infantils públiques i la Xarxa d'Escoles Públiques de les Illes

Capítol III: Centres d'educació infantil privats i centres no autoritzats (03)

Capítol IV: L'equitat al primer cicle d'educació infantil a les Illes Balears

Capítol V: Les famílies. Competències i necessitats

Apoderament educatiu de les famílies. L'oci sa. Conciliació familiar i laboral. Mares de dia

El text conté poc més de 120 recomanacions distribuïdes en el conjunt del document.

Aquestes recomanacions inclouen propostes de modificacions o de noves normatives:

- Modificació del Decret 131/2008:
 - Per fer possible la compensació als titulars de les escoles públiques dels costos de les bonificacions o beques per l'escolarització ja incloses en els pressupostos del 2019.
 - Per fer possible que els alumnes d'alguns centres privats sense afany de lucre puguin rebre ajudes econòmiques per l'escolarització ja incloses en els pressupostos del 2019.
 - I de les ordres i resolucions que se'n deriven.
- Modificació del Decret 60/2008, per facilitar la reconversió de guarderies en centres educatius.
- Modificació de la convocatòria d'ajuts individuals de menjador 2018/19 perquè inclogui els infants de 1r cicle d'educació infantil.
- Proposta de normativa dels consells insulars per regular i autoritzar els centres que atenen regularment infants de fins a 3 anys sense comptar amb autorització (si és que han d'existir aquests centres).
- Proposta de normativa per regular l'activitat de mares de dia.
- Proposta de normativa per acreditar formació i les competències de les mares de dia.
- També es proposa que s'adapti la normativa general que regula el Decret 18/2011 per adaptar les normes de les activitats adreçades a infants menors de 3 anys.
- També s'inclouen propostes per a les instruccions anuals de funcionament tant dels centres de primer cicle d'educació infantil com per a les dels equips d'atenció primerenca.

Les recomanacions inclouen creació, renovació o ajustos de terminis i altres segons cada cas en les convocatòries d'ajuts econòmics:

- Per a la creació i consolidació de places d'educació infantil.
- Per a la reconversió de guarderies en escoles.
- De l'ordre anual dels mòduls que preveu el Decret 131/2008.
- Per a ajuts de menjador

Les recomanacions inclouen sobretot valoració del que va més bé, així com propostes i reconsideracions de prioritats i maneres de fer.

4. Organització del treball d'aquesta comissió

Atès el marge de temps i per ser més àgils, des del primer moment la feina es va organitzar en quatre grups de treball en els que finalment van estar representades cada una de les illes.

Aquests quatre grups de treball es van distribuir la tasca de fer els esborranys per blocs temàtics:

- Escoles infantils públiques i la Xarxa d'Escoles Públiques de les Illes
- Centres d'educació infantil privats i centres no autoritzats (0-3). Mapa escolar 0-3
- L'equitat al primer cicle d'educació infantil a les Illes Balears
- Les famílies. Competències i necessitats (Apoderament educatiu de les famílies. L'oci sa. Conciliació familiar i laboral. Mares de dia)

Cada grup informava periòdicament al Ple. Tot el document ha estat discutit i aprovat capítol a capítol pel Ple i finalment també s'ha fet així amb el conjunt del document marc.

Si inicialment els membres aquesta comissió partírem de visions i opinions molt diverses, l'anàlisi detallada de les problemàtiques, la reflexió sobre les alternatives possibles i la voluntat de confluència ha fet possible que acabi emergint un document marc que compta amb el suport pràcticament unànime de la comissió.

Valoram molt especialment aquesta confluència perquè ha fet evident la possibilitat d'un posicionament comú, fa viables propostes amb suport molt majoritari i permet arribar a les polítiques estables que tant necessita l'educació dels infants més petits.

5. Cronologia de la Comissió Tècnica 0-3

Registre de la PNL 16956/17 de Més per Menorca 05-12-2017

Debat de la PNL 16956/17 al Parlament, Comissió d'Educació 26-02-2018

Publicació al BOPIB 09-03-2018

- Dóna un mes per constituir la comissió
- Dóna cinc mesos per presentar el document marc

Comissió Tècnica 0-3

- Constitució 30-05-2018
- Aprovació del document marc 10-01-2019

Han transcorregut deu mesos des de la publicació al BOPIB de la creació de la Comissió, però només set mesos —inclosos els dos d'estiu i les festes de final d'any— des de la seva constitució.

S'aprova per unanimitat.

Entrega i difusió

- “El document serà remès al Govern, als consells insulars perquè a partir del seu contingut duguin a terme el desenvolupament necessari...”
- “El document marc es divulgarà a les pàgines web del Govern i dels consells i es remetrà, com a mínim, als grups parlamentaris, al Consell Escolar de les Illes Balears i als consells escolars insulars, a la FELIB i als ajuntaments de les Illes Balears.”

6. Els 16 membres de la Comissió Tècnica 0-3

EN REPRESENTACIÓ DE...	NOM I LLINATGES DELS MEMBRES	CONTACTE
Govern	Jaume Ribas Seguí DG d'Innovació Educativa. President de la Comissió	directorgeneral@dgice.caib.es
Govern	Francisca Mas Esteva Directora de l'IEPI	institutprimerainfancia@dgice.caib.es
CI Eivissa	Isabel Reyes Sánchez Directora de l'Ei Ses Païsses. Eivissa	escoleta_sespaisses@conselldeivissa.es
CI Eivissa	Ana Maria Torres Martin EAP Eivissa	amtorres1@educaib.eu
CI Formentera	Esperança Sunyer Torres, fins a l'agost de 2018 ¹ Alba Furniet Expósito, a partir de setembre de 2018	escoleta@conselldeformentera.cat
CI Formentera	Rosa Martí Julià Directora del CEP Formentera	rmarti@educaib.eu
CI Mallorca	Rosa Mas Ramis Directora de l'EAP SUD Mallorca	masramis@gmail.com
CI Mallorca	M. José Jiménez Serrano, Coordinadora de l'Ei Santa Catalina de Palma	yeyemjjs@gmail.com
CI Menorca	Vicenç Arnaiz Sancho President de l'Observatori de la Infància i la Família de Menorca. Coordinador de la Comissió	varnaiz@infotelecom.es
CI Menorca	Sili Liz Olives EMIF Es Mercadal i membre de l'Observatori Infància i Família de Menorca	psicologa@esmercadal.es
COAPA Balears	Cati Cebrian Alcolea Mare de família nombrosa i professora titular ed. infantil CESAG	coapabalears@gmail.com
Col·lectiu 0-3 Illes Balears	Àngels Camps Buenaventura Mestra de l'Ei Es Passerells de Maó	acampsb@gmail.com
UIB	M. Antònia Riera Jaume Professora titular UIB	maria.riera@uib.es
FELIB	Natàlia López Vives Coordinadora de les escoles municipals de Calvià	nlopez@calvia.com
UIB	Pep Lluís Oliver Degà de la Facultat d'Educació	josepluis.oliver@uib.es
UNICEF	Patricia Greses Caballero Tècnica	pgreses@unicef.es
Secretària	M. Magdalena Quetglas Sureda	

¹ Va ser baixa per maternitat. Ara té un segon fill, ambdós sans i preciosos

7. Infraestructura i recursos amb què ha comptat la Comissió Tècnica 0-3

Aquesta comissió va néixer sense una dotació de personal específica i totes les tasques s'han hagut de repartir entre els membres de la comissió.

La participació de tots els membres ha estat amb caràcter voluntari i sense cap tipus de compensació horària, laboral ni econòmica. Tota la dedicació ha anat a compte del temps personal i familiar.

- Les despeses de desplaçament les han assumit les institucions o organitzacions dels membres que els han nomenat.

Vicenç Arnaiz va ser nomenat coordinador de la Comissió i n'ha assumit les tasques de coordinació i redacció.

Altres tasques:

- La secretària ha assumit la redacció de les actes.
- La correcció lingüística i la maquetació s'ha fet a l'empara del Consell Insular de Menorca.
- El Consell Insular de Mallorca va assumir l'elaboració d'un qüestionari i la recollida de dades de les guarderies. Finalment no va servir per la manca de resposta dels centres als quals es van enviar.
- El Grup d'Educació Alternativa d'Eivissa (GEA) ens ha aportat informació valuosa pel que fa a mares de dia.

El lloc de trobada, habitualment el Centre de Professors de Palma, l'ha facilitat la Conselleria d'Educació.

CAPÍTOL I

Mapa escolar 03. Realitat i necessitats

Continguts

CAPÍTOL I

Mapa escolar 03. Realitat i necessitats

Aclariments	16
1. Places 0-3. Per illes i municipis ordenats alfabèticament	17
2. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places EI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	19
3. Places 0-3. Municipis ordenats segons % de places EI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	21
4. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places CEI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	23
5. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places CEI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	25
6. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % total de places (EI+CEI pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	27
7. Places 0-3. Municipis ordenats segons total % places (EI + CEI pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	29
8. Nombre d'infants de fins a 3 anys empadronats. Municipis ordenats segons illes i nombre d'infants	31
9. Nombre d'infants de fins a 3 anys empadronats. Municipis ordenats segons nombre d'infants	33
10. Places 0-3 totals per illes (infants, places i % de places pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)	35
11. La realitat escolar del 03 a les Illes Balears	36
12. La realitat escolar del 03 als municipis de les Illes Balears	37

CAPÍTOL I - ANNEX 1

Anàlisi del mapa escolar del 1r cicle d'educació infantil (0-3) de les Illes Balears	38
1. En el conjunt de les illes	40
2. Places de 1r cicle d'educació infantil per illes	41
3. Oferta pública-privada	42
4. Centres no autoritzats	42
5. Necessitats de places de 1r cicle d'educació infantil als municipis de les Illes Balears	43

CAPÍTOL I - ANNEX 2

Necessitat urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil (0-3)	44
1. Pel que fa a la creació urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil	46
Per què 2.600 places?	46
On són necessàries?	46
2. Els municipis amb una oferta mínima del 37,5% de places de 1r cicle d'educació infantil	49
2.1. Eivissa i Formentera	49
2.2. Mallorca	50
2.3. Menorca	58

Aclariments

- Les dades estan sempre referides a places de 1r cicle d'educació infantil; per tant, a centres autoritzats per la Conselleria d'Educació i Universitat.
- S'utilitzen les abreviatures pròpies de la Conselleria d'Educació i Universitat:
 - El → Escoles infantils (públiques)
 - CEI → Centres d'educació infantil (privats)
- Aquestes dades s'han elaborat en referència al padró dels anys 2014, 2015 i 2016, atès que el del 2017 no era públic en el moment d'elaborar aquest document. En qualsevol cas, la seva incidència respecte al càlcul de les dades absolutes o percentuals no és significatiu.
- Els percentatges que apareixen són pel que fa als infants que resideixen a cada municipi en cada cas.
Exemple: 39 % → el municipi o l'illa disposa de places per a un 39 % dels infants.
- Font de les dades de les places: Institut d'Educació per a la Primera Infància (IEPI). Juliol de 2018.

1. Places 0-3. Per illes i municipis ordenats alfabèticament

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
	Sant Josep de sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	S. Llorenç des Cadadassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
	Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
	Vilafranca de Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
MENORCA	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
	Ferrieres	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

2. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places EI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
EIVISSA	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
	Sant Josep de Sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
	Vilafranca de Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
	S. Llorenç des Cardassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
	Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MENORCA	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
	Ferrieres	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

3. Places 0-3. Municipis ordenats segons % de places EI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
MENORCA	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
MALLORCA	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
MENORCA	Ferrerries	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
MALLORCA	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
MENORCA	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
MENORCA	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
MENORCA	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
MALLORCA	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
MALLORCA	Vilafranca de Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
MALLORCA	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
MALLORCA	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
MALLORCA	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
MALLORCA	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
MENORCA	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
MALLORCA	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
MALLORCA	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
MENORCA	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
MALLORCA	S. Llorenç des Cardassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
MALLORCA	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
MENORCA	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
MALLORCA	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
MALLORCA	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
MALLORCA	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
MALLORCA	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
MALLORCA	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
MALLORCA	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
MALLORCA	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
MALLORCA	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
MALLORCA	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
MALLORCA	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
MALLORCA	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
MALLORCA	Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
MALLORCA	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
MALLORCA	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
FORMENT.	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
EIVISSA	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
MALLORCA	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
MALLORCA	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
EIVISSA	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
MALLORCA	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
EIVISSA	Sant Josep de sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
MALLORCA	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
EIVISSA	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
MALLORCA	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
MALLORCA	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
MALLORCA	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
MALLORCA	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
MALLORCA	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
MALLORCA	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
MALLORCA	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
MALLORCA	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

4. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places CEI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
	Sant Josep de la Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
	Santa Eulària des Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
	Estallencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Lloret	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Mancor	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
	Maria S.	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Sant Llorenç	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
	Sta. Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
	Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
	Vilafranca	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
MENORCA	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
	Es Migjorn	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
	Ferreries	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

5. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % de places CEI (pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

PADRÓ		POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
MALLORCA	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
MALLORCA	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
MALLORCA	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
MALLORCA	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
MALLORCA	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
EIVISSA	Sant Josep de la Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
MALLORCA	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
MALLORCA	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
MALLORCA	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
MALLORCA	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
MALLORCA	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
MENORCA	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
MALLORCA	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
EIVISSA	S. Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
MALLORCA	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
MALLORCA	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
MENORCA	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
EIVISSA	Santa Eulària des Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
MALLORCA	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
EIVISSA	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
FORMENT.	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
MALLORCA	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
MALLORCA	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
MALLORCA	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
MALLORCA	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
MALLORCA	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
MALLORCA	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
MALLORCA	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0

PADRÓ		POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
MALLORCA	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
MALLORCA	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Lloret	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
MALLORCA	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Mancor	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
MALLORCA	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
MALLORCA	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
MALLORCA	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
MALLORCA	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Sant Llorenç	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
MALLORCA	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
MALLORCA	Sta. Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
MALLORCA	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
MALLORCA	Santanyi	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
MALLORCA	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
MALLORCA	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
MALLORCA	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
MALLORCA	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
MALLORCA	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
MALLORCA	Vilafranca	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
MENORCA	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
MENORCA	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
MENORCA	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
MENORCA	Es Migjorn	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
MENORCA	Ferries	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
MENORCA	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

6. Places 0-3. Municipis ordenats segons illes i % total de places (EI+CEI pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
EIVISSA	Sant Josep de sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
	Vilafranca de Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
	S. Llorenç des Cardassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
	Santanyi	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MENORCA	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
	Ferrerries	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

7. Places 0-3. Municipis ordenats segons total % places (EI + CEI pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

	PADRÓ	POBLACIÓ 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
MENORCA	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
MALLORCA	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
MENORCA	Ferrieres	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
MALLORCA	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
MENORCA	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
MENORCA	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
MENORCA	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
MENORCA	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
MALLORCA	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
MALLORCA	Vilafranca de Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
MALLORCA	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
MALLORCA	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
MALLORCA	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
MALLORCA	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
MALLORCA	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
MALLORCA	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
MENORCA	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
MALLORCA	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
MENORCA	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
MALLORCA	S. Llorenç des Cardassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
MALLORCA	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
MALLORCA	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
MALLORCA	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
MALLORCA	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
MALLORCA	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
MALLORCA	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
MALLORCA	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
MALLORCA	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
MALLORCA	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
MALLORCA	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
MALLORCA	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
MALLORCA	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
MALLORCA	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8

PADRÓ		POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
MALLORCA	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
MALLORCA	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
EIVISSA	Sant Josep de sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
MALLORCA	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
MALLORCA	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
MALLORCA	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
MALLORCA	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
MALLORCA	Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
MALLORCA	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
MALLORCA	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
MALLORCA	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
EIVISSA	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
EIVISSA	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
MALLORCA	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
EIVISSA	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
MALLORCA	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
MALLORCA	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
MALLORCA	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

8. Nombre d'infants de fins a 3 anys empadronats. Municipis ordenats segons illes i nombre d'infants

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
	Sant Josep de sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
	Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
	S. Llorenç des Cardassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1

	PADRÓ	POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Esportles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
	Vilafranca de Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MENORCA	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0
	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
	Ferries	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

9. Nombre d'infants de fins a 3 anys empadronats. Municipis ordenats segons nombre d'infants

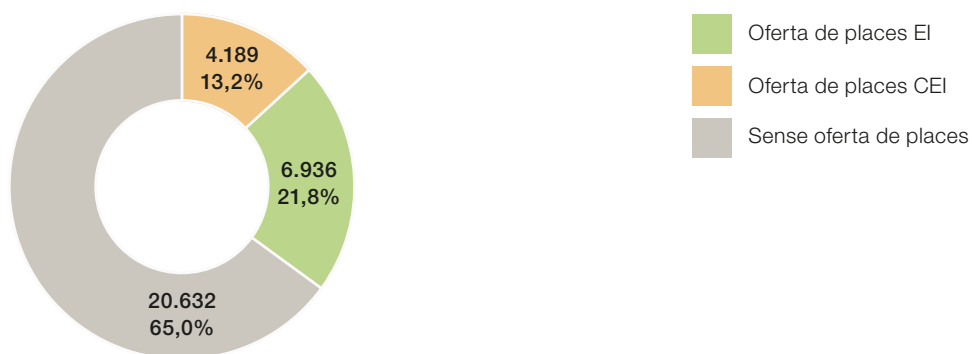
PADRÓ		POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7
EIVISSA	Eivissa	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4
MALLORCA	Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4
MALLORCA	Calvià	1.188	78	6,6	558	47,0	636	53,5
MALLORCA	Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4
MALLORCA	Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4
MALLORCA	Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1
EIVISSA	Santa Eulària del Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2
MENORCA	Ciutadella	783	79	10,1	530	67,7	609	77,8
MENORCA	Maó	761	48	6,3	426	56,0	474	62,3
EIVISSA	Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9
EIVISSA	Sant Josep de Sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5
MALLORCA	Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7
MALLORCA	Felanitx	562	85	15,1	122	21,7	207	36,8
MALLORCA	Sa Pobla	517	85	16,4	147	28,4	232	44,9
MALLORCA	Pollença	453	103	22,7	74	16,3	177	39,1
MALLORCA	Campos	348	86	24,7	134	38,5	220	63,2
MALLORCA	Sóller	334	104	31,1	37	11,1	141	42,2
FORMENTERA	Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
MALLORCA	Santa Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5
MALLORCA	Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Capdepera	293	0	0,0	148	50,5	148	50,5
MALLORCA	Andratx	274	0	0,0	167	60,9	167	60,9
MALLORCA	Santanyi	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9
MALLORCA	Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2
MALLORCA	S. Llorenç des Cardassar	246	0	0,0	152	61,8	152	61,8
MALLORCA	Santa Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9
MALLORCA	Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Artà	218	18	8,3	84	38,5	102	46,8
MALLORCA	Porreres	214	0	0,0	104	48,6	104	48,6
MENORCA	Alaior	207	0	0,0	176	85,0	176	85,0
MALLORCA	Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0
EIVISSA	Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3
MENORCA	Es Castell	172	0	0,0	110	64,0	110	64,0

PADRÓ		POBLACIO 0-3 TOTAL	PLACES CEI	% CEI	PLACES EI	% EI	TOTAL PLACES	TOTAL % PLACES
MALLORCA	Alaró	161	0	0,0	110	68,3	110	68,3
MALLORCA	Algaida	159	0	0,0	74	46,5	74	46,5
MALLORCA	Bunyola	143	0	0,0	73	51,0	73	51,0
MALLORCA	Consell	142	0	0,0	74	52,1	74	52,1
MENORCA	Sant Lluís	142	0	0,0	109	76,8	109	76,8
MALLORCA	Esporles	140	0	0,0	104	74,3	104	74,3
MENORCA	Ferrieres	126	0	0,0	128	101,6	128	101,6
MALLORCA	Ses Salines	117	0	0,0	55	47,0	55	47,0
MALLORCA	Sineu	110	0	0,0	74	67,3	74	67,3
MALLORCA	Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9
MALLORCA	Vilafranca De Bonany	99	0	0,0	74	74,7	74	74,7
MENORCA	Es Mercadal	92	0	0,0	77	83,7	77	83,7
MALLORCA	Sencelles	74	0	0,0	74	100,0	74	100,0
MALLORCA	Montuïri	70	0	0,0	37	52,9	37	52,9
MALLORCA	Maria de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Petra	67	30	44,8	0	0,0	30	44,8
MALLORCA	Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Campanet	57	0	0,0	67	117,5	67	117,5
MALLORCA	Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Mancor de la Vall	54	0	0,0	30	55,6	30	55,6
MALLORCA	Puigpunyent	50	0	0,0	37	74,0	37	74,0
MALLORCA	Valldemossa	45	0	0,0	30	66,7	30	66,7
MALLORCA	Santa Eugènia	44	0	0,0	30	68,2	30	68,2
MALLORCA	Lloret de Vistalegre	40	0	0,0	30	75,0	30	75,0
MALLORCA	Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Búger	31	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MENORCA	Es Migjorn Gran	27	0	0,0	37	137,0	37	137,0
MALLORCA	Ariany	23	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Deià	18	0	0,0	25	138,9	25	138,9
MALLORCA	Fornalutx	11	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Banyalbufar	7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Estellencs	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
MALLORCA	Escorca	2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
ILLES BALEARS		31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

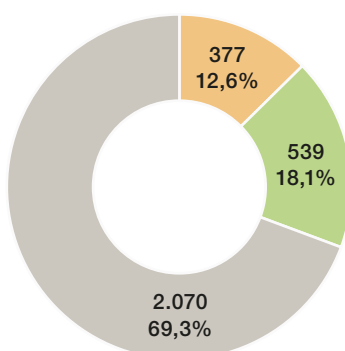
10. Places 0-3 totals per illes (infants, places i % de places pel que fa a infants residents de fins a 3 anys)

	POBLACIÓ 0-3	PLACES CEI	% PLACES CEI	PLACES EI	% PLACES EI	TOTAL PLACES EI + CEI	% TOTAL
Eivissa	2.986	377	12,6	539	18,1	916	30,7
Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3
Mallorca	26.129	3.685	14,1	4.730	18,1	8.415	32,2
Menorca	2.310	127	5,5	1.593	69,0	1.720	74,5
ILLES BALEARS	31.757	4.189	13,2	6.936	21,8	11.125	35,0

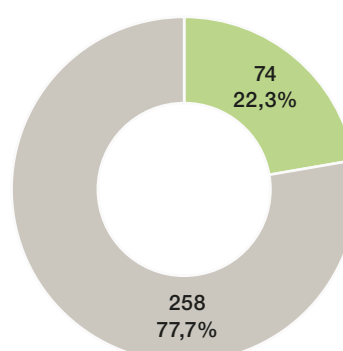
11. La realitat escolar del 03 a les Illes Balears

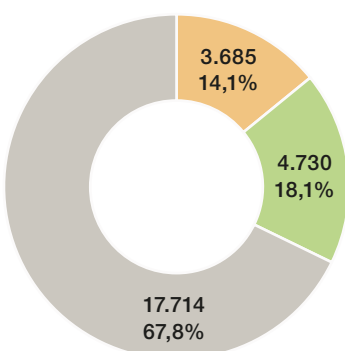
Illes Balears

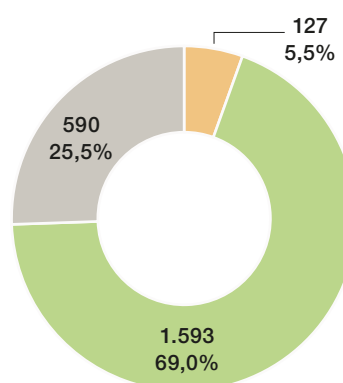
Eivissa

Formentera

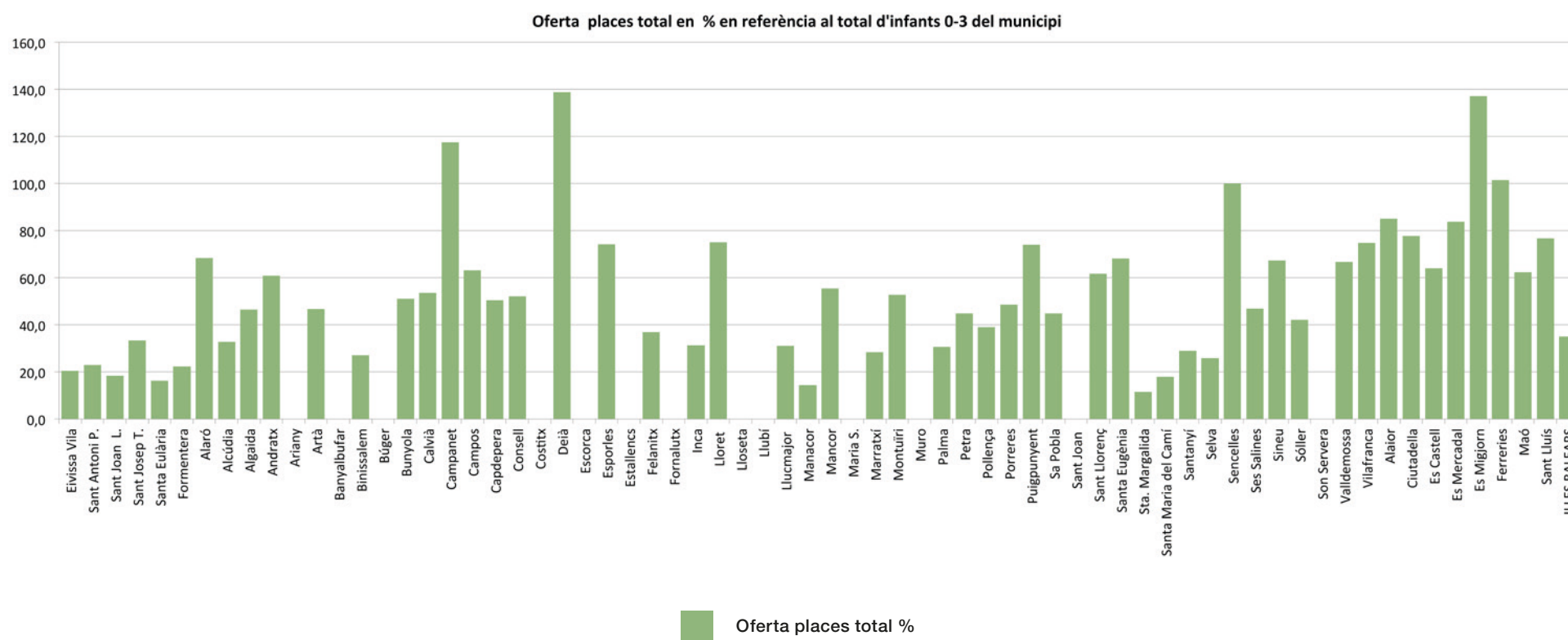

Mallorca

Menorca

12. La realitat escolar del 03 als municipis de les Illes Balears

CAPÍTOL I - ANNEX 1

Anàlisi del mapa escolar del 1r cicle d'educació infantil (0-3) de les Illes Balears

Continguts

CAPÍTOL I - ANNEX 1

Anàlisi del mapa escolar del 1r cicle d'educació infantil (0-3) de les Illes Balears

1. En el conjunt de les illes	40
2. Places de 1r cicle d'educació infantil per illes	41
3. Oferta pública-privada	42
4. Centres no autoritzats	42
5. Necessitats de places de 1r cicle d'educació infantil als municipis de les Illes Balears	43

1. En el conjunt de les illes

En el conjunt de les illes hi ha oferta de places de 1r cicle d'educació infantil per a un 35,0 % dels infants.

Segons un document publicat el juny del 2018 per l'Institut d'Estudis Fiscals (Ministeri d'Hisenda), “Diagnóstico sobre el primer ciclo de educación infantil en España (0 a 3 años). Propuesta de implantación de un sistema de educación infantil de calidad y cobertura universal. Estudio de viabilidad económica de la reforma propuesta y de sus impactos socio-económicos”¹, utilitzant dades del MEC referides al 2015/16 a Espanya hi ha una oferta mitjana d'un 35,5 % d'oferta de places 0-3. Assenyalen que es necessita una oferta de places per a un 72 % dels infants.

Aquest criteri coincideix amb la nostra experiència a poblacions mitjanes i grans: en la majoria de casos queden cobertes totes les necessitats quan s'arriba a un 65-70 %.

Segons dades del MEC, l'oferta de places 0-3 a les Illes pràcticament no ha augmentat en els darrers vuit anys. I el petit augment es deu al sector privat.

Com remarquen repetidament els estudis d'ONG (UNICEF, Save The Children, etc.), les enquestes de condicions de vida (INE) i l'Institut d'Estudis Fiscals del Ministeri d'Hisenda (IEF)¹, una part important de les famílies socialment més vulnerables no tenen recursos per accedir a les places.

Referit al 2016 —el darrer any sobre el qual l'INE ha publicat l'*Encuesta sobre condiciones de vida*—, només un 26 % de les famílies amb menys recursos aconseguixen una plaça 0-3, enfront d'un 41,6 % de les classes mitjanes i un 62,5 % de les més benestants.

Al respecte, no tenim dades publicades de les Balears. El suport econòmic a l'escolarització dels infants de 0 a 3 anys de famílies més vulnerables queda a càrrec dels municipis i són molt pocs —potser ni un 20 %— els ajuntaments que decideixen sumar els costos econòmics del suport a les famílies més vulnerables als costos de finançament de l'escoleta.

Possiblement part del 10 % de places desocupades tenen a veure amb aquesta dificultat i no són demandes per raons econòmiques.

¹ INSTITUTO DE ESTUDIOS FISCALES DEL MINISTERIO HACIENDA (2018). “Diagnóstico sobre el primer ciclo de educación infantil en España (0 a 3 años). Propuesta de implantación de un sistema de educación infantil de calidad y cobertura universal. Estudio de viabilidad económica de la reforma propuesta y de sus impactos socio-económicos.” *Papeles de Trabajo*, 3/2018. http://www.ief.es/docs/destacados/publicaciones/papeles_trabajo/2018_03.pdf

En clau de gènere, el Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS) posa en relleu:

A qui afecten les carències en educació infantil:

CANVIS EN LA VIDA PROFESSIONAL	% HOMES	% DONES
Ha reduït la seva activitat laboral	1,8	20, 2
Ha limitat les oportunitats de promoció	2,9	18,4
Ha interromput la seva feina durant un any o més	0,7	20, 2
Ha acceptat una feina per davall de la seva formació	2,9	10,4
La seva feina s'ha estabilitzat	10,1	9,8
Ha deixat de treballar definitivament	0,3	9,5
Ha deixat d'estudiar abans del que hauria volgut	1,5	5,1

Qui cuida als seus fills i filles la major part del temps durant els seus 3 primers anys (% , respostes múltiples):

QUI CUIDA ALS SEUS FILLS I FILLES	% HOMES	% DONES
Vostè mateix	22,5	81,3
La seva parella o exparella	76,3	20,3
Una escoleta, guarderia, o altres similars	10,9	9,9
Els avis o les àvies	20,9	27,8

Font: CIS. "Opiniones y actitudes sobre la familia (II)", Estudio n.º 3032, junio 2014

2. Places de 1r cicle d'educació infantil per illes

A Eivissa, els diferents municipis oscil·len entre el 16 % i el 33,5 % de places:

- 371 a CEI
- 539 a EI

El conjunt d'Eivissa té places per a un 30,7 % dels infants; per tant, en faltarien unes 1.155 per arribar a oferir places per a un 50 % dels infants.

Formentera se situa en un 22,3 %, la qual cosa suposa 74 places. S'ha de dir que, de fet, hi ha un segon centre públic en tràmits d'autorització que suposarà 30 places més i, per tant, el percentatge passarà a 30 %.

Mallorca té places per a un 32,2 % dels infants. Tanmateix, internament hi ha una variació gran:

- Alguns petits municipis tenen més places que infants empadronats (Deià i Campanet).
- De 53 municipis mallorquins, 23 municipis tenen places per a més d'un 50 % dels infants.
- Dels 30 municipis que tenen menys de 50 % de places, onze són municipis que tenen menys de 70 infants residents.
- En alguns grans municipis de Mallorca, com són Palma (30,7 %), Manacor (14,4 %), Inca (31,4 %), Marratxí (28,4 %) i Lluçmajor (31,1 %), es concentra el dèficit més gran de places.

- Hi ha, fins i tot, algun municipi, com ara Son Servera (11.000 habitants), Muro (6.700 habitants) i Lloseta (5.700 habitants), i altres de més petits, que no disposen de cap plaça 0-3 educativa.

A Menorca hi ha places escolars per a un 74 % dels infants.

3. Oferta pública-privada

La distribució de places educatives 0-3 entre centres públics i privats en el conjunt de les illes és de dues places públiques per cada plaça privada.

Aquesta proporció, que de cada tres places n'hi ha aproximadament dues de públiques i una de privada, es manté a Mallorca i Eivissa.

A Formentera totes les places autoritzades són públiques.

A Menorca són públiques un 92,8 % de les places.

Pel que fa a la relació de públiques-privades a Mallorca, es pot dir que hi ha 25 municipis de 53 en què només tenen oferta pública. A més, hi ha 33 municipis amb una dotació superior al 50 % de places públiques sobre el total de places.

En canvi, hi ha 14 municipis que no tenen cap plaça pública de 0-3:

- Set de menys de 2.000 habitants: Ariany, Banyalbufar, Búger, Costitx, Escorca, Estellencs i Fornalutx.
- Set de més de 2.000 habitants: Son Servera (11.119), Muro (6.729), Lloseta (5.710), Petra (2.700), Llubí (2.157), Maria de la Salut (2073) i Sant Joan (2.042).

A Menorca tots els municipis tenen una oferta de places entre un 62,3 % i el 100 % dels infants.

- Només es Migjorn Gran té una oferta de places (37) que supera el nombre d'infants actualment residents (27).
- Sis dels vuit municipis només tenen oferta pública.
- Els altres dos, Maó i Ciutadella, gairebé tenen un 90 % d'oferta pública.

4. Centres no autoritzats

Aquesta baixa oferta de places de 1r cicle d'educació infantil ha estimulat l'aparició de centres sense més autorització que una llicència d'activitats municipal.

Aquesta Comissió Tècnica 0-3 no disposa de dades al respecte. Conjuntament amb el Consell Insular de Mallorca s'ha intentat fer una enquesta en què es demanava als ajuntaments que remetessin el qüestionari als centres no autoritzats per Educació però que sí que tenen llicència municipal. Tot i així, no s'han aconseguit dades.

Atès que els EAP solen tenir un bon coneixement de la zona, s'ha proposat a la Conselleria d'Educació i Universitat que assessorin els centres no autoritzats, que siguin aquests serveis que recullin les dades o ajudin els centres a facilitar-les.

La Conselleria d'Educació ha fet recompte dels centres que, en el cas dels privats, possiblement no més disposen de llicència municipal d'activitats i que, en qualsevol cas, no estan autoritzats com a centres educatius, encara que hi acudeixen regularment infants d'aquestes edats i alguns fins i tot s'anuncien com a escolletes o altres noms que indueixen confusió. Aquí les anomenarem "guarderies".

Les dades globals per illes són:

- Eivissa: 19 "guarderies".
- Formentera: 2 guarderies (1 privada + 1 pública).

- Mallorca: 155 guarderies (151 privades + 4 públiques).
- Menorca: 1 guarderia.

Per tant, en el conjunt de les Illes Balears hi ha 177 guarderies.

Per part de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS) del Consell Insular de Mallorca, a petició dels membres d'aquesta Comissió Tècnica 0-3, es va fer un intent de recollida de dades mitjançant un qüestionari que es va remetre a les guarderies privades. Les respostes aconseguides van ser molt poques i l'intent va resultar inútil, malgrat que es van utilitzar diferents estratègies de contacte i de la intervenció en alguns casos dels membres dels EAP, que justificaven a les guarderies la conveniència de respondre el qüestionari.

En resum, aquesta comissió no disposa a hores d'ara de dades fiables respecte al nombre de centres, ni a la seva ubicació, ni al nombre d'infants que acullen.

Tanmateix, a causa de la gran manca de places de 1r cicle d'educació infantil concentrada a les poblacions on sembla que hi ha més centres no autoritzats, es fa evident que la reconversió de la gran majoria d'aquests centres no autoritzats en centres educatius és una de les claus determinants per garantir el respecte al dret a l'educació dels infants i les necessitats de famílies de disposar de places educatives 0-3.

5. Necessitats de places de 1r cicle d'educació infantil als municipis de les Illes Balears

Places necessàries	Per a què tots els municipis tenguin places per a un 37,5 % dels infants, es necessiten...	Per a què tots els municipis tenguin places per a un 40 % dels infants, es necessiten...	Per a què tots els municipis tenguin places per a un 50 % dels infants, es necessiten...	Per a què tots els municipis tenguin places per a un 60 % dels infants, es necessiten...
EIVISSA	637 places	749 places	1.155 places	1.569 places
FORMENTERA	51 places	59 places	92 places	125 places
MALLORCA	1.908 places	2.393 places	4.432 places	6.697 places
MENORCA	0 places	0 places	0 places	0 places
TOTAL ILLES	2.595 places	3.192 places	5.678 places	8.390 places

Per a una anàlisi detallada vegeu també el capítol I i als seu annexos.

CAPÍTOL I - ANNEX 2

Necessitat urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil (0-3)

Continguts

CAPÍTOL I - ANNEX 2

Necessitat urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil (0-3)

1. Pel que fa a la creació urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil	46
Per què 2.600 places?	46
On són necessàries?	46
2. Els municipis amb una oferta mínima del 37,5% de places de 1r cicle d'educació infantil	49
2.1. Eivissa i Formentera	49
2.2. Mallorca	50
2.3. Menorca	58

1. Pel que fa a la creació urgent de 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil

Per què 2.600 places?

Són necessàries 2.600 places per aconseguir que a tots els municipis de les Illes Balears es disposi de places per a un mínim del 37,5 % dels infants 0-3 que hi resideixen.

On són necessàries?

	Total infants residents	Places CEI actuals	% CEI actuals	Places EI actuals	% EI actuals	Total places actuals	Total % places actuals	Places que hi hauria d'haver per a un 37,5 %	Places que falten per a un mínim de 37,5 %
Eivissa Vila	1.525	164	10,8	147	9,6	311	20,4	571,9	261
Santa Eulària des Riu	936	30	3,2	122	13,0	152	16,2	351,0	199
Sant Antoni de Portmany	746	49	6,6	122	16,4	171	22,9	279,8	109
Sant Joan de Labritja	202	0	0,0	37	18,3	37	18,3	75,8	39
Sant Josep de sa Talaia	732	134	18,3	111	15,2	245	33,5	274,5	30
Formentera	332	0	0,0	74	22,3	74	22,3	124,5	51
Palma	11.344	2.429	21,4	1.048	9,2	3.477	30,7	4.254,0	777
Manacor	1.322	37	2,8	153	11,6	190	14,4	495,8	306
Son Servera	294	0	0,0	0	0,0	0	0,0	110,3	110
Marratxí	1.164	189	16,2	141	12,1	330	28,4	436,5	107
Muro	232	0	0,0	0	0,0	0	0,0	87,0	87
Sta. Margalida	322	0	0,0	37	11,5	37	11,5	120,8	84
Lloseta	203	0	0,0	0	0,0	0	0,0	76,1	76
Inca	1.118	166	14,8	185	16,5	351	31,4	419,3	68
Llucmajor	990	201	20,3	107	10,8	308	31,1	371,3	63
Sta. Maria del Camí	235	0	0,0	42	17,9	42	17,9	88,1	46
Binissalem	272	37	13,6	37	13,6	74	27,2	102,0	28
Alcúdia	566	37	6,5	148	26,1	185	32,7	212,3	27
M. de la Salut	67	0	0,0	0	0,0	0	0,0	25,1	25
Santanyí	273	0	0,0	79	28,9	79	28,9	102,4	23

	Total infants residents	Places CEI actuals	% CEI actuals	Places EI actuals	% EI actuals	Total places actuals	Total % places actuals	Places que hi hauria d'haver per a un 37,5 %	Places que falten per a un mínim de 37,5 %
Sant Joan	61	0	0,0	0	0,0	0	0,0	22,9	23
Llubí	55	0	0,0	0	0,0	0	0,0	20,6	21
Selva	108	0	0,0	28	25,9	28	25,9	40,5	13
Costitx	33	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12,4	12
Búger	31	0	0,0	0,0	0,0	0	0,0	11,6	12

A Eivissa es necessiten 637 places per garantir una oferta mínima de places per a un 37,5 % dels infants 0-3:

A Formentera, es necessiten 51 places per garantir una oferta mínima de places per a un 37,5 % dels infants de fins a 3 anys:

A Menorca no cal cap plaça. A tots els municipis se supera una oferta de places per a un 55 % dels infants de fins a 3 anys.

A Mallorca es necessiten 1.908 places per garantir una oferta mínima de places per a un 37,5 % dels infants de fins a 3 anys:

D'on poden sortir les 2.600 places de 1r cicle d'educació infantil necessàries amb caràcter d'urgència?

1. Quadre resum i tipologia de les places:

PLACES DE TITULARITAT PÚBLICA	NOMBRE DE PLACES PÚBLICAS
El Ple del Parlament de dia 21 de maig de 2018 va acordar crear un mínim de 1.000 places de titularitat pública	1.000
Places públiques 0-3 que estan funcionant sense autorització de la Conselleria d'Educació	Unes 300
PLACES DE TITULARITAT PRIVADA	NOMBRE DE PLACES PRIVADAS
Reconversió en centres d'educació infantil de centres sense més autorització que la llicència municipal d'activitat	Unes 1.300 (podrien ser més)
PLACES DE TITULARITAT PÚBLICA + PLACES DE TITULARITAT PRIVADA	NOMBRE DE PLACES
	2.600

2. El Ple del Parlament de dia 21 de maig de 2018 va acordar crear un mínim de 1.000 places públiques.

- La creació té caràcter urgent, hi hagi o no col·laboració de l'Administració central.
- La creació i posada en marxa d'aquestes places serà en col·laboració entre diferents administracions i en podran assumir la titularitat els ajuntaments i el Govern de les Illes Balears (Conselleria d'Educació i Universitat), com ja s'ha acordat fer-ho en el cas de Can Nebot, a Sant Josep de sa Talaia (Eivissa).

3. En aquests moments hi ha unes 300 places públiques 0-3 que estan funcionant sense autorització de la Conselleria d'Educació. La majoria d'aquestes estan pendents d'algun tràmit o de petites modificacions, amb la qual cosa resulta injustificat que encara no s'hagin resolt, sobretot per la garantia necessària en la protecció dels drets dels infants i també per l'exemplaritat obligada de les administracions en el compliment de les seves pròpies normes que llavors exigeix a la ciutadania.

4. És necessari i oportú donar solució al nombre indeterminat de centres no autoritzats que no tenen altra autorització que la llicència d'activitats i tanmateix atenen regularment infants en edat de 1r cicle d'educació infantil.

Lògicament, aquests centres no han aparegut en zones ben dotades de places educatives autoritzades, sinó justament a les poblacions on hi ha més dèficit de serveis educatius públics i privats que són els que apareixen al llistat d'aquest annex.

També hi ha força centres no autoritzats a les zones on l'oferta educativa no arriba a un 50 %, sobretot si es tracta de pobles i ciutats en què l'economia està centrada en la indústria i els serveis. Aquestes zones es poden identificar clarament al capítol I i al seu annex 2.

La Conselleria d'Educació, a l'abril de 2018, va presentar dades recollides pels EAP que fixa en uns 172 els centres existents d'aquesta tipologia (19 a Eivissa, 1 a Formentera, 151 a Mallorca i 1 a Menorca).

És especialment greu que en aquests centres amb poques o cap condició ni garantia —des de la perspectiva dels drets dels infants— és on s'acaben refugiant les famílies més vulnerables per mor de les dificultats insalvables que troben per acudir a escoles infantils públiques o a centres d'educació infantil.

Aquesta Comissió Tècnica 0-3 recomana (recomanació 1.b) possibilitar, facilitar i incentivar aquest trànsit per esdevenir centres educatius autoritzats amb ajuts econòmics per finançament de les reformes necessàries de fins a 2.500 €/plaça per ajudar a finançar les obres o els trasllats necessaris per poder autoritzar el centre, sempre que es faci abans de finals del 2021.

Aquesta ajuda no és la primera vegada que es fa des de la Conselleria d'Educació. A la legislatura 2007-2011 ja es va col·laborar en l'autorització de més de 2.000 places públiques que no comptaven amb autorització educativa. Aquesta vegada l'estímul al procés d'autorització se centrarà sobretot en els centres privats.

També és habitual afavorir la reconversió de determinats sectors econòmics per motius de bé comú necessari, que en el cas de la conversió de les guarderies en centres educatius queda més que justificat.

Estem parlant d'un pressupost global aproximat d'uns 3 o 4 milions de manera plurianual al llarg de quatre anys. Aquesta despesa està més que justificada si serveix per posar fi al forat negre de les guarderies no autoritzades i, a més, suposa una passa endavant per la creació de les places necessàries.

Serà oportú articular la política de reconversió comptant amb la col·laboració dels ajuntaments i consells insulars més afectats. Aquesta col·laboració pot ser des de facilitar el contacte entre la Conselleria i els centres com la possibilitat de dedicar agents de dinamització local per ajudar aquests centres, oferir assessorament d'arquitectes per optimitzar la proposta d'adaptacions arquitectòniques, facilitar l'accés a ajudes d'emprenedoria, incentivar formes d'economia social (cooperatives, societats laborals, empreses de treball associat, etc.).

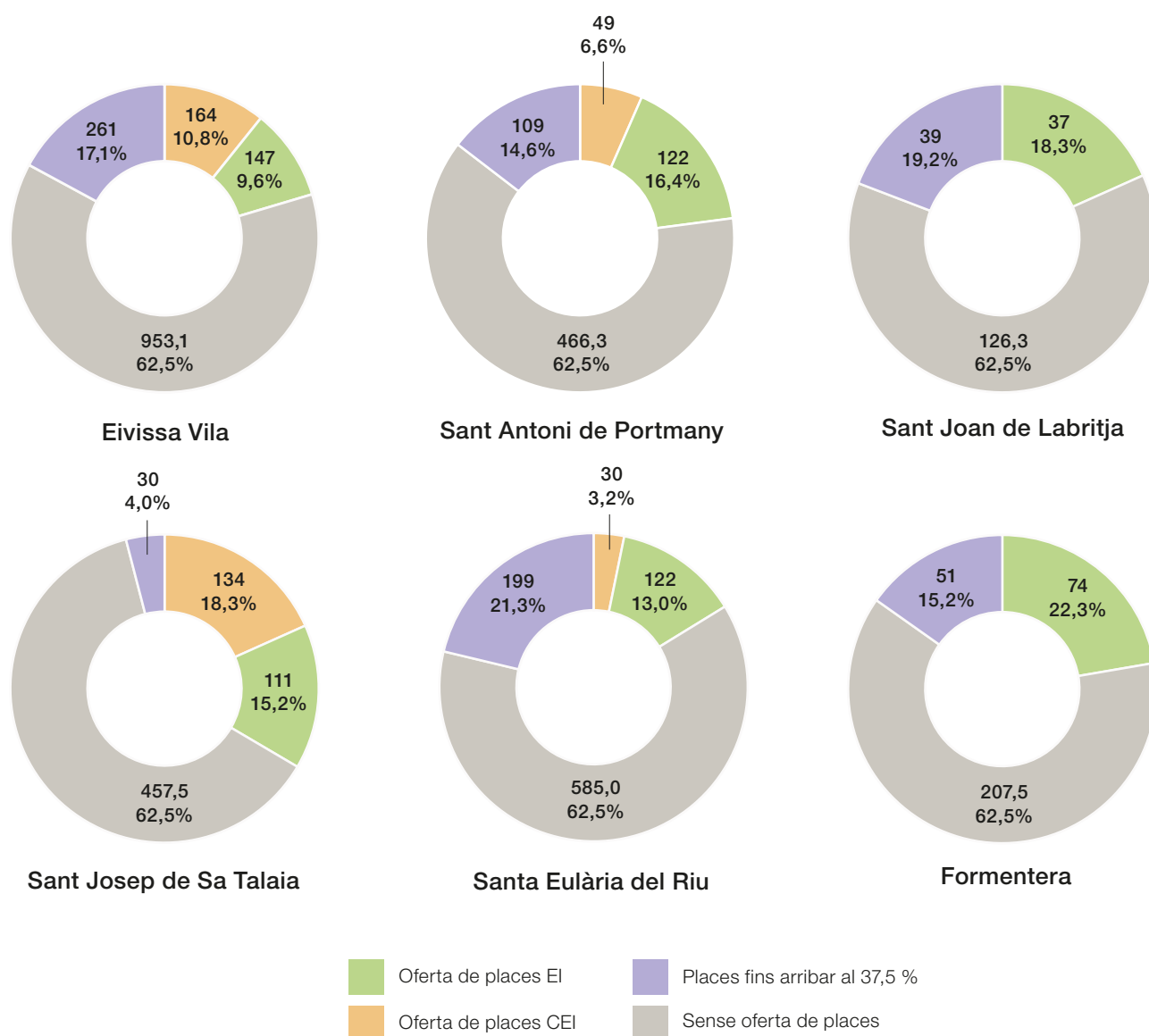
A continuació es presenten uns gràfics, municipi a municipi, en els que s'hi reflecteixen les places existents públiques (EI), les places existents privades (CEI) i les places necessàries per arribar a una oferta per al 37,5% dels infants residents al municipi.

L'anàlisi de necessitats urgents que aquí es presenta no pot obviar les circumstàncies singulars d'alguns municipis.

Podem posar com exemple que pel que fa als municipis més petits que l'any 2016 no van arribar als 10 naixements (Ariany, Banyalbufar, Búger, Costitx, Deià, Escorca, Estellencs, Fornalutx) requeririen una anàlisi específica en cada cas per determinar quines són les seves necessitats.

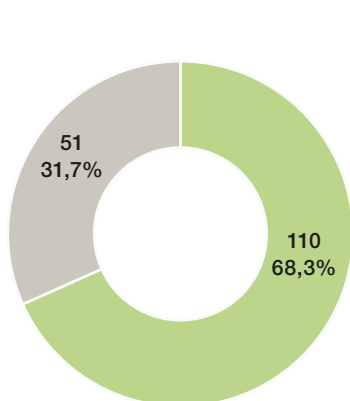
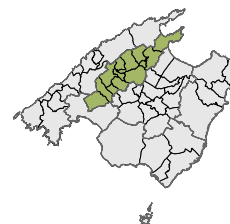
2. Els municipis amb una oferta mínima del 37,5% de places de 1r cicle d'educació infantil

2.1. Eivissa i Formentera

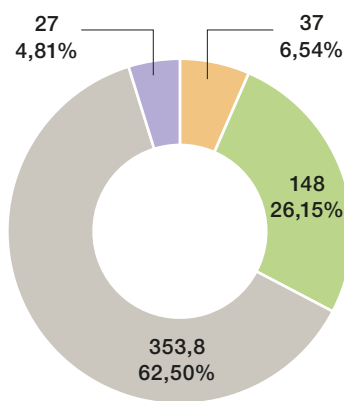

2.2. Mallorca

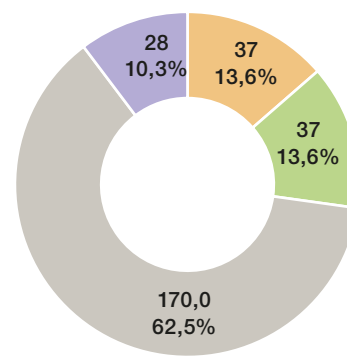
2.2.1. El Raiguer

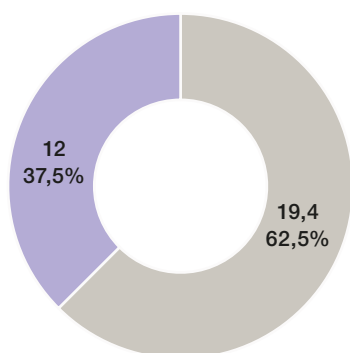
Alaró

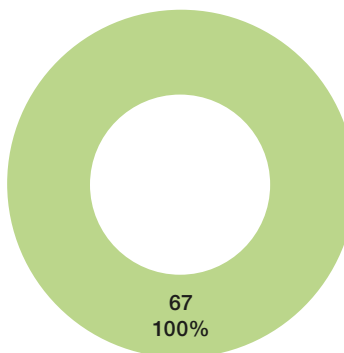
Alcúdia

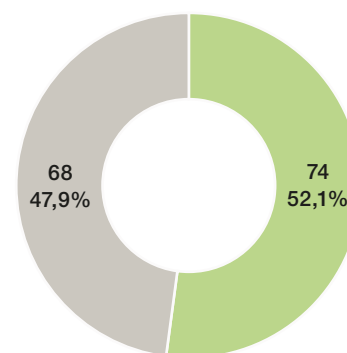
Binissalem

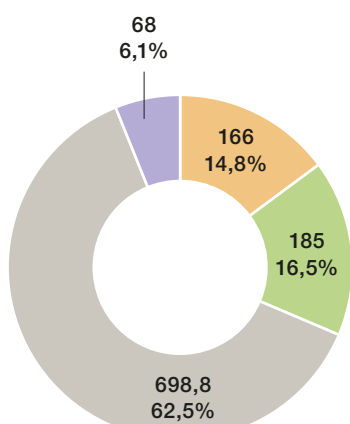
Búger

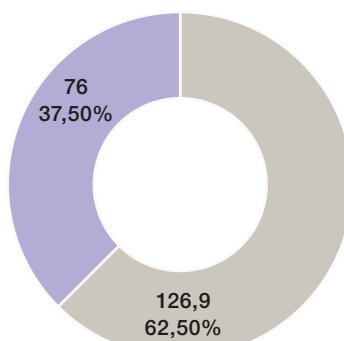
Campanet

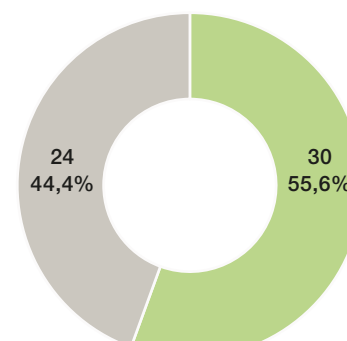
Consell

Inca

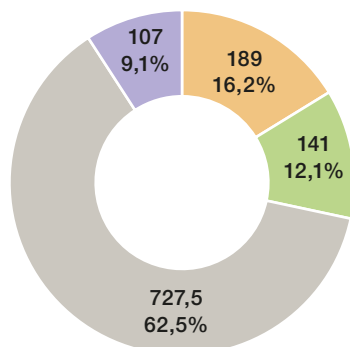
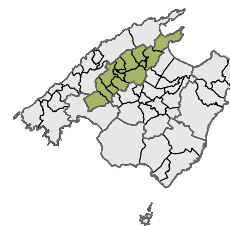

Lloseta

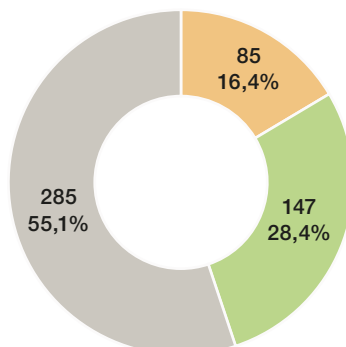

Mancor

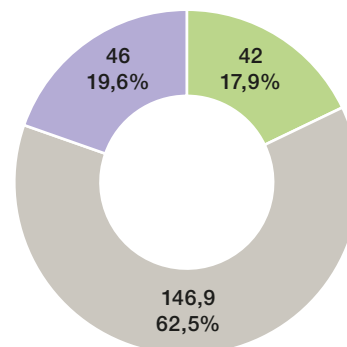
El Raiguer (continuació)

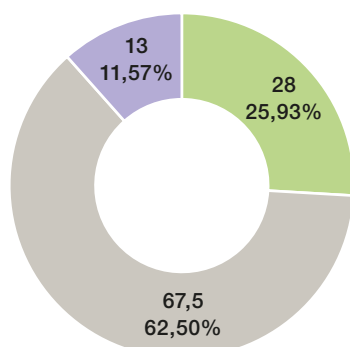
Marratxí

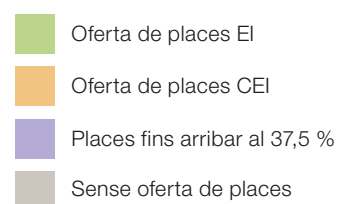
Sa Pobla

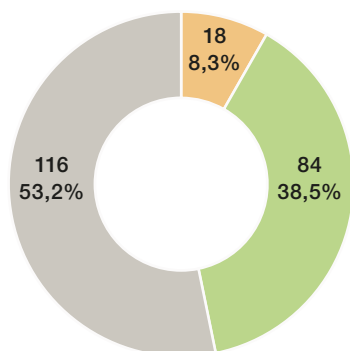
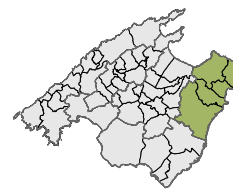
Santa Maria del Camí

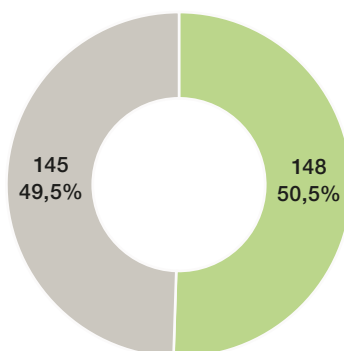
Selva

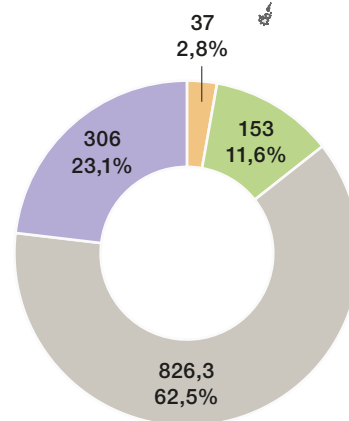
2.2.2. Llevant

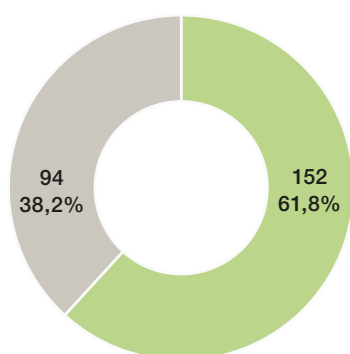
Artà

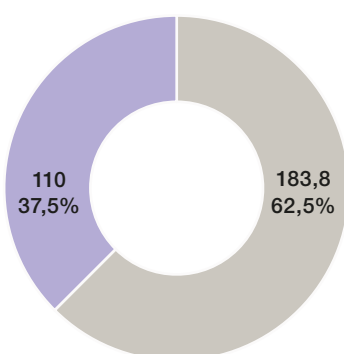
Capdepera

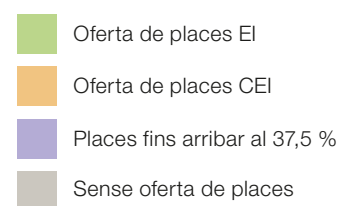
Manacor

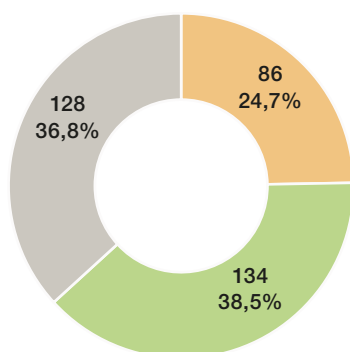
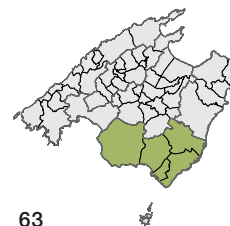
Sant Llorenç

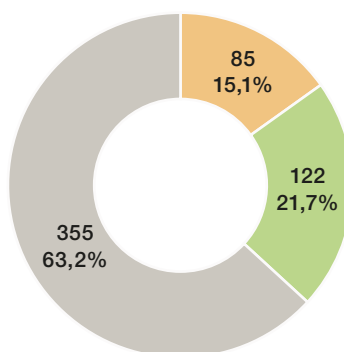
Son Servera

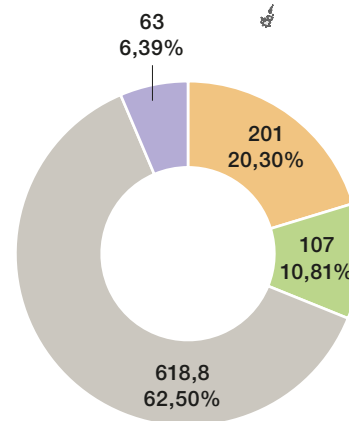
2.2.3. Migjorn

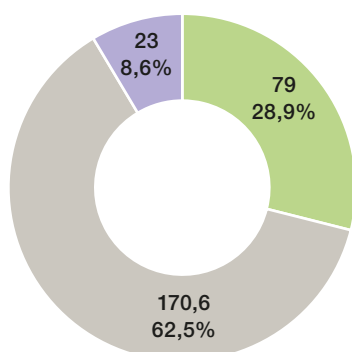
Campos

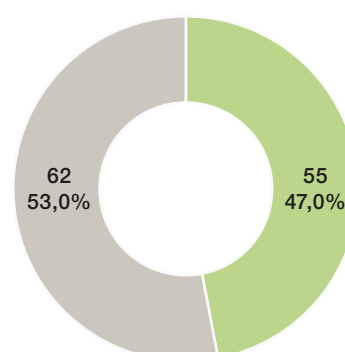
Felanitx

Lluçmajor

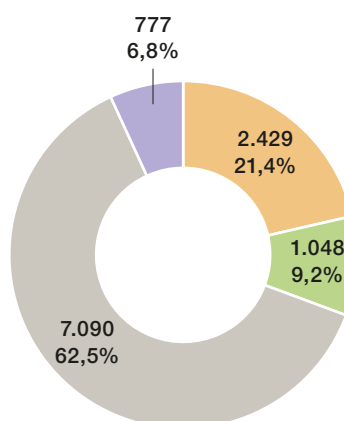

Santanyí

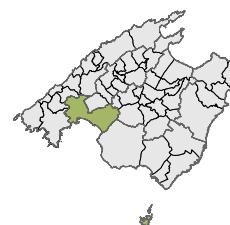

Ses Salines

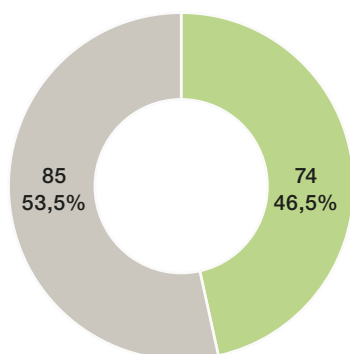
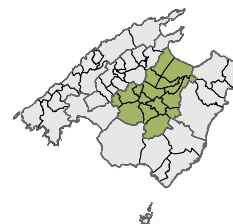
2.2.4. Palma

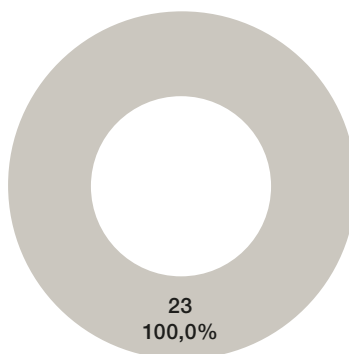
Palma

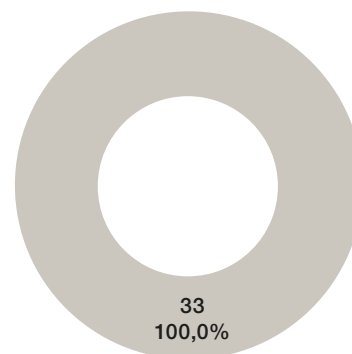
2.2.5. Pla de Mallorca

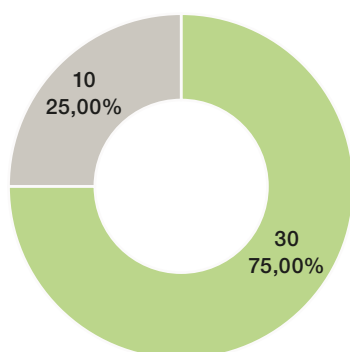
Algaida

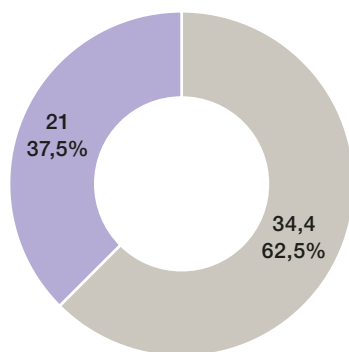
Ariany

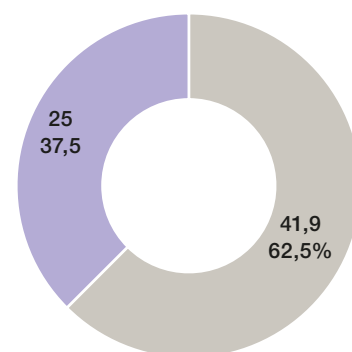
Costitx

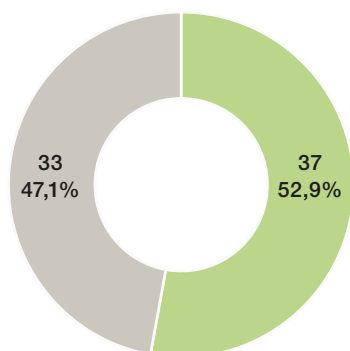
Lloret

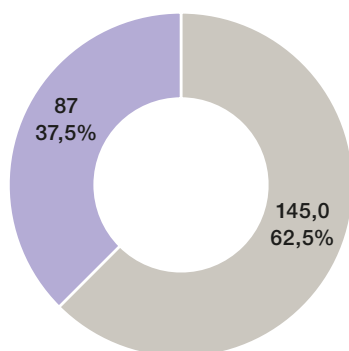
Llubí

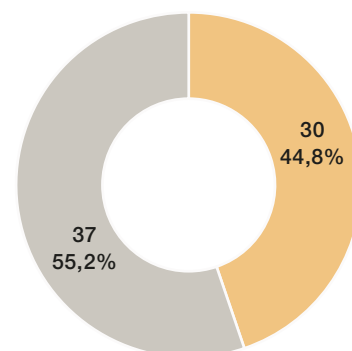
Maria de la Salut

Montuïri

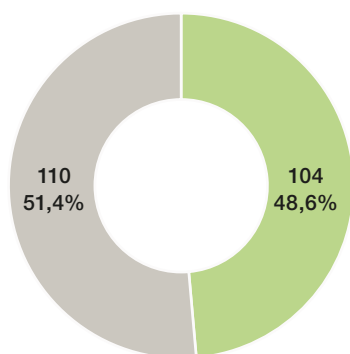
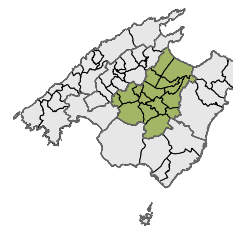

Muro

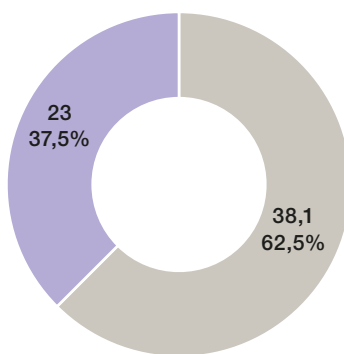

Petra

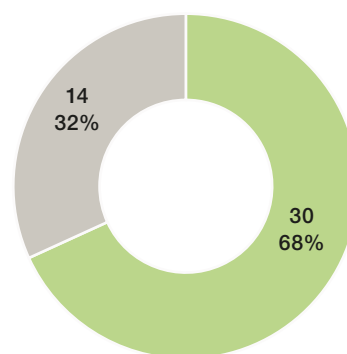
Pla de Mallorca
(continuació)

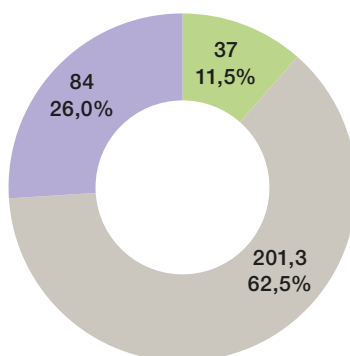
Porreres

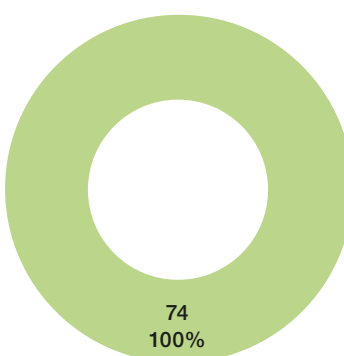
Sant Joan

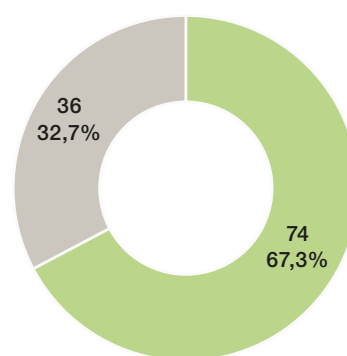
Santa Eugènia

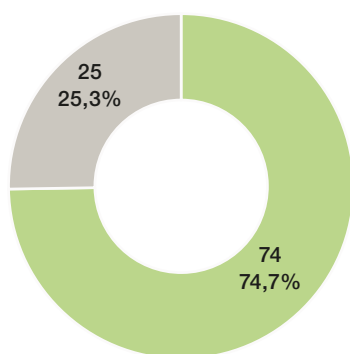
Santa Margalida

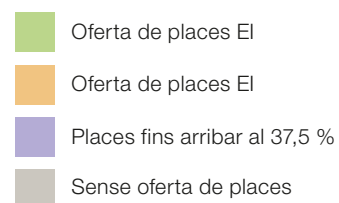
Sencelles

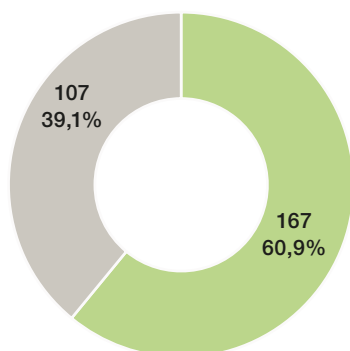
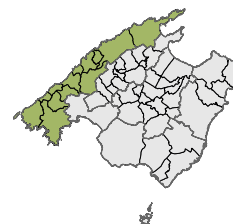
Sineu

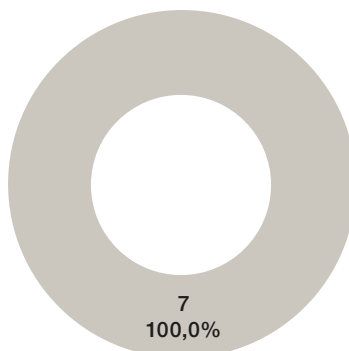
Vilafranca

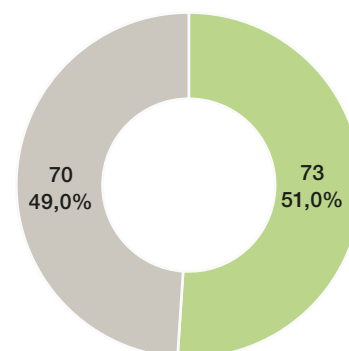
2.2.6. Tramuntana

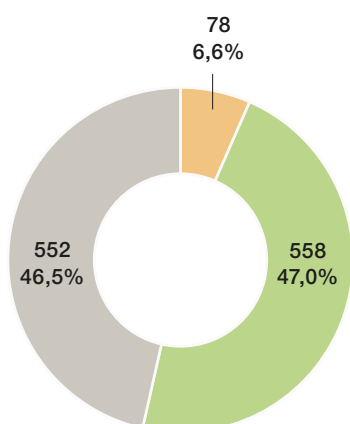
Andratx

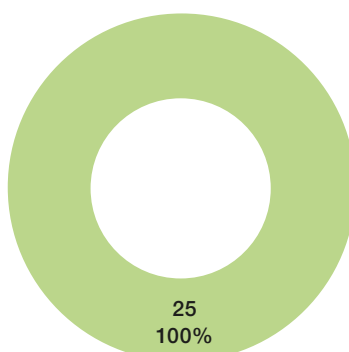
Banyalbufar

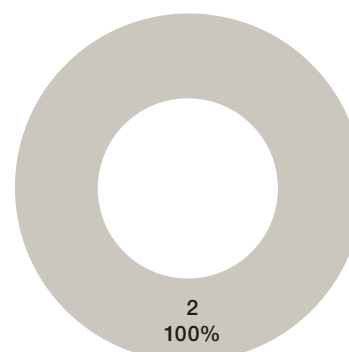
Bunyola

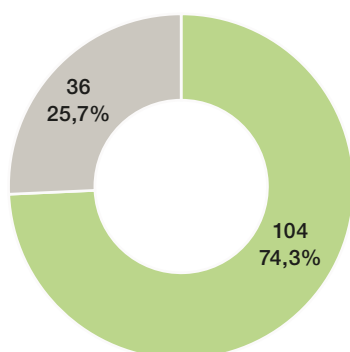
Calvià

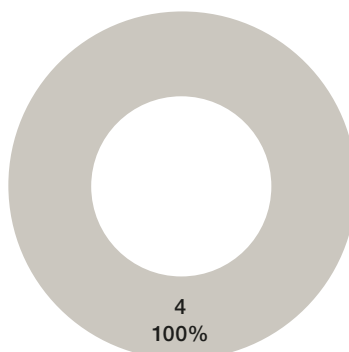
Deià

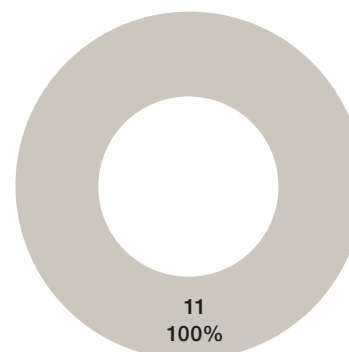
Escorca

Esporles

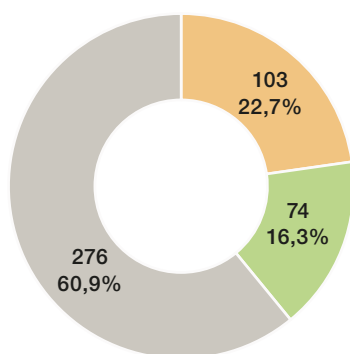

Estellencs

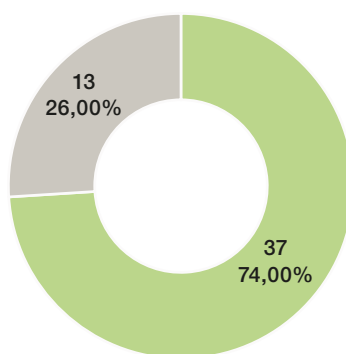

Fornalutx

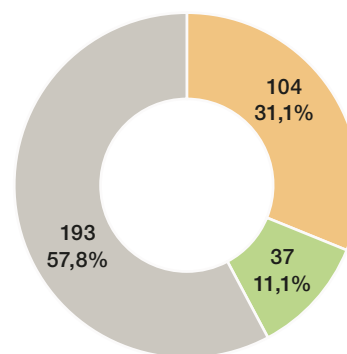
Tramuntana
(continuació)

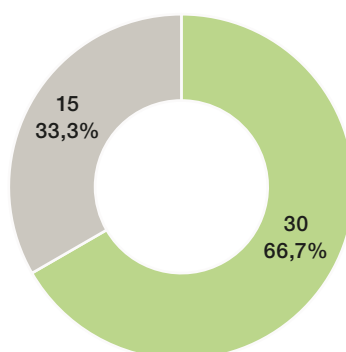
Pollença

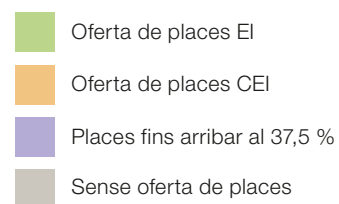
Puigpunyent

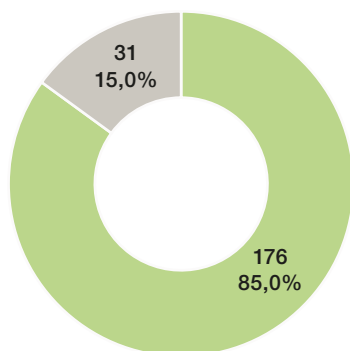
Sóller

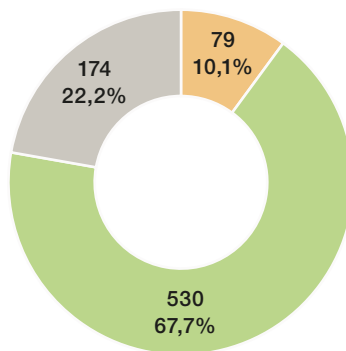
Valldemossa

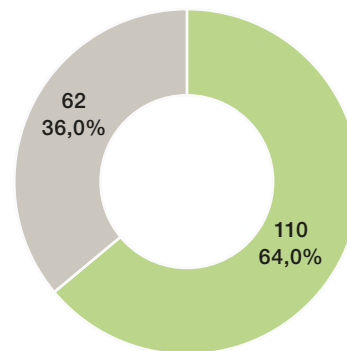
2.3. Menorca

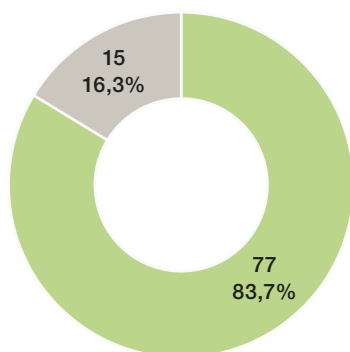
Alaior

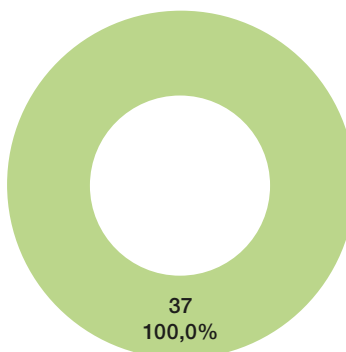
Ciutadella

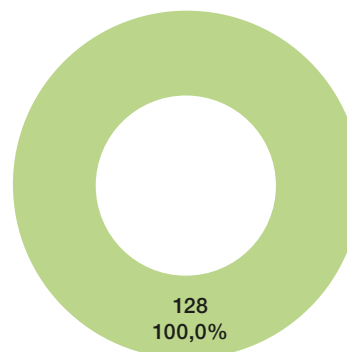
Es Castell

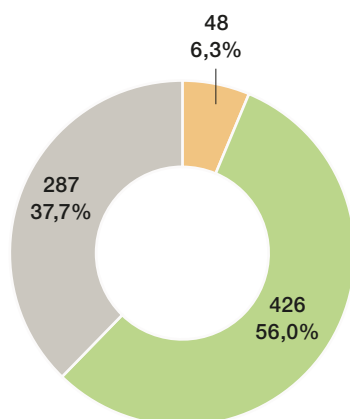
Es Mercadal

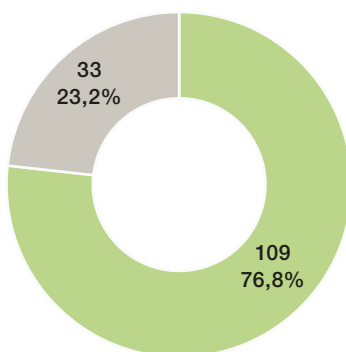
Es Migjorn

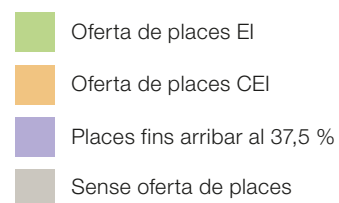
Ferreries

Maó

Sant Lluís

CAPÍTOL II

Les escoles infantils públiques i la Xarxa d'Escoletes Públiques de les Illes Balears

Continguts

CAPÍTOL II

Les escoles infantils públiques i la Xarxa d'Escoletes Públiques de les Illes Balears

Consideracions.....	61
Recomanacions.....	63
1. Recomanacions pel que fa a la creació de places públiques	63
2. Recomanacions pel que fa al finançament	64
3. Recomanacions pel que fa a la gestió	66
4. Recomanacions pel que fa a l'Institut per l'Educació de la Primera Infància (IEPI)	67
5. Altres recomanacions	68

Consideracions

La Xarxa d'Escoles Públiques de les Illes Balears i l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància es van crear arran del Decret 131/2008¹ amb l'objectiu de proporcionar (1) un marc legal estable en les relacions de col·laboració i cooperació entre les administracions de les Illes Balears en relació amb els centres de 1r cicle d'educació infantil; (2) elaborar i actualitzar la proposta de mapa escolar; (3) elaborar i implementar programes de col·laboració entre l'Administració autonòmica i les administracions locals en tot allò que sigui relatiu al 1r cicle d'educació infantil; (4) i l'apoderament educatiu de les famílies.

El decret citat justifica en el seu preàmbul que, “atès que la pràctica totalitat de l'oferta actual de places públiques de primer cicle d'educació infantil és a càrrec dels ajuntaments, cal que els ajuntaments i els consells insulars comptin amb el suport econòmic i amb l'assessorament del Govern de la Comunitat Autònoma, que té les competències en aquesta matèria, d'acord amb el que disposa l'article 36 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears”. I continua:

L'interès del Govern de les Illes Balears, a través de la Conselleria d'Educació i Cultura, de contribuir significativament a la creació de places i al sosteniment dels centres de primer cicle d'educació infantil, fa inajornable una norma que estableixi els mecanismes de planificació i coordinació necessaris.

Per això, aquest Decret articula les condicions en què podran establir-se convenis per a l'augment progressiu de l'oferta de places públiques de primer cicle d'educació infantil ajustada a les necessitats de cada nucli municipal, així com assolir una assignació equitativa i transparent dels ajuts que concedirà la Conselleria d'Educació i Cultura per a la creació de places i la consolidació i el sosteniment dels centres educatius de primer cicle i dels diferents serveis, activitats i programes adreçats a les famílies amb infants menors de 3 anys.

El cert és que el compromís de col·laboració econòmica per part dels Governos ha estat molt inestable i des de la creació d'aquestes ajudes l'aportació per al sosteniment per aula ha estat la següent:

- Els anys 2009 i 2010 va ser de 4.000 euros anuals per unitat escolar en funcionament.
- Dos anys (2011 i 2015) l'aportació del Govern va ser de 0 euros.
- El 2012 i el 2013 va ser de 901 euros anuals per unitat escolar en funcionament.
- El 2014 va ser de 489,80 euros anuals per unitat escolar en funcionament.
- El 2016 i el 2017 va ser de 3.000 euros anuals per unitat escolar en funcionament.
- El 2018 va ser de 3.600 euros anuals per unitat escolar de funcionament.

Aquesta oscil·lació imprevisible —juntament amb el fet que el Govern no fixi la quantia fins passat més de mig curs i l'escassa significació percentual de l'aportació respecte als costos reals de les escoles— fa que alguns ajuntaments i consells insulars titulars d'escoles infantils públiques estiguin molt dubtosos a l'hora de mantenir els plans al respecte.

¹ Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

Tampoc no podem obviar la situació creada a partir de l'anomenada Llei Montoro ² a l'administració en general i a les administracions locals en particular.

La creixent necessitat de places educatives de 1r cicle d'educació infantil, que en part són el resultat de la manca de mesures de conciliació laboral i familiar i de les dificultats econòmiques a les administracions locals, s'aborda de diferent manera a cada autonomia:

- Unes comunitats han optat per desenvolupar una important xarxa autonòmica, com és el cas de Galícia, del País Basc i de la Comunitat Foral Navarra, que s'enforteixen amb convenis amb els ajuntaments.
- Hi ha comunitats com Cantàbria i Astúries que han optat per acords concrets de col·laboració entre ajuntaments.
- D'altres, com la Comunitat Autònoma de Madrid, han combinat una xarxa pròpia amb convenis amb les administracions locals, a les quals aporten un 37 % dels costos en liquidacions mensuals.
- Andalusia i la Comunitat Valenciana, en canvi, han desplegat unes importants ajudes molt generalitzades per a les famílies, ja siguin alumnes de centres públics com privats.

Pràcticament totes tenen un mateix règim de dependència amb les finances de l'Estat pel que fa a la matèria que ara tractam i, tanmateix, a les Illes Balears el compromís real dels Governos ha estat incert fent que aquí s'hagi avançat com a moltes altres autonomies.

Per tant, és inajornable determinar i fer estable el compromís dels Governos i de cada administració.

És tan evident que el Govern d'Espanya s'hi ha d'implicar com que no es pot esperar que el Govern central ho resolgui, com passa amb altres aspectes de l'educació obligatòria i no obligatòria o altres qüestions relacionades amb les necessitats culturals i socials. El Pacte Balear per la Infància, signat el 2013 i ratificat el 2015, suposa un compromís en la defensa de l'interès superior del menor i en la defensa del seus drets, dels quals el dret a l'educació n'és un dels més fràgils en el nostre entorn quan parlem dels infants més menuts. En el mateix sentit, el passat 2 de novembre de 2017 el Parlament aprovà una proposició no de llei relativa a la infància i l'adolescència³.

No podem parlar de les escoles infantils públiques sense fer esment a les condicions laborals dels professionals educatius i, en general, als treballadors implicats.

La dispersió de titulars i de formes de gestió i de convenis laborals que els són d'aplicació fa que els més de 600 professionals educatius que hi treballen, així com la resta de treballadors, en aquest moments possiblement depenen de més d'una trentena de convenis laborals, perquè, d'una banda, els que treballen a centres de gestió directa depenen del conveni del seu Ajuntament⁴, i els que treballen en centres de gestió indirecta, dels convenis laborals segons sigui l'illa⁵. També succeeix que els treballadors com a tècnics de grau superior d'educació infantil i personal no docent dels centres de titularitat de la Conselleria d'Educació⁶

2 Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.

3 <http://www.parlamentib.es/webdocs/NoticiaPIB.aspx?id=2450>

4 No són excepcionals els casos en què, malgrat la gestió directa del centre, el servei de cuina i/o de neteja siguin externalitzats i, per tant, queden adscrits convenis laborals diferents als que regulen les condicions laborals i professionals dels centres educatius.

5 Les treballadores d'escoles infantils públiques de gestió indirecte de Menorca tenen un conveni relatiu a l'illa de Menorca (BOIB 30 12 2010 i posteriors actualitzacions publicades al BOIB de 3 de març de 2015 i al BOIB d'11 de febrer de 2017), mentre que a les altres illes és d'aplicació el conveni col·lectiu d'àmbit estatal de centres d'assistència i educació infantil (BOE de 22 de març de 2010), amb posteriors actualitzacions salarials.

Els acords col·lectius recullen condicions professionals, laborals i socials ben diferents, i ben poca cosa tenen a veure les condicions laborals, professionals i social que regeixen l'ensenyament públic amb el sostingut amb fons públics a partir del segon cicle d'educació infantil al Conveni col·lectiu d'empreses.

6 Palma: El Verge de la Salut. Menorca: El Francesc de Borja Moll i El Magdalena Humbert.

encara que treballen a centres educatius els és d'aplicació la normativa de funció pública, que no s'adiu amb les característiques i necessitats de la seva tasca en un centre educatiu.

D'altra banda, especialment els professionals educatius del 1r cicle d'educació infantil pateixen de freqüents dificultats mèdiques per mor de l'activitat que desenvolupen, a més que qualsevol altra malaltia o dificultat té una incidència molt singular en l'eficiència professional i genera freqüents incidents organitzatius en els centres sense que la normativa sanitària —ni la laboral ni l'administrativa— reculli aquestes circumstàncies. Tampoc se solen prendre mesures de prevenció de salut laboral ni en els centres privats ni en els públics.

Cal millorar les mesures de prevenció i salut laboral tant als centres públics com als privats, especialment en aquelles qüestions que són més sensibles per a l'activitat laboral específica amb infants⁷.

Recomanacions

1. Recomanacions pel que fa a la creació de places públiques

1a. Recomanam posar en marxa la creació de 1.000 places públiques, tal com va acordar el Parlament de les Illes Balears el 21 de maig de 2018⁸ per començar a pal·liar el gravíssim dèficit d'oferta de places 0-3 a algunes zones i poblacions.

- Vegeu el Mapa escolar 0-3 de les Illes Balears (2018) i l'"Anàlisi del Mapa Escolar 0-3 de les illes Balears"⁹.

1b. Recomanam que la titularitat dels centres públics 0-3 sigui prioritàriament municipal per facilitar que l'organització i el funcionament de l'escoleta estigui al màxim d'ajustat al seu entorn més proper i, per tant, a les necessitats i singularitats de les famílies del centre.

1c. Entenem que el fet que la titularitat dels centres sigui municipal no eximeix el Govern de les Illes Balears d'aportar com a mínim un 50 % dels costos de construcció i equipament, tal com també es va acordar al Parlament el passat 21 de maig.

1d. Recomanam que la Conselleria d'Educació i Universitat construeixi i gestioni escoles de titularitat pròpia a les zones més mancades de places i als municipis amb dificultats per construir-ne o que així s'acordi atès el gravíssim dèficit actual de places i les limitacions de la despesa que la normativa ha imposat als ajuntaments¹⁰.

Cal tenir ben present que la capacitat dels ajuntaments per crear i mantenir places de 1r cicle d'educació depèn directament de la garantia de cofinançament per part del Govern autonòmic.

Recomanam que les escoles de titularitat de la Conselleria d'Educació siguin de gestió directa, com ho són tots els centres educatius de titularitat de la mateixa Conselleria.

⁷ Això implica una àmplia gama de plans i d'accions. A més de les mesures actuals, també s'han de tenir en compte qüestions com l'adaptació del mobiliari per a usos dels adults a les escoles (per exemple, l'alçada del canviadors, cadires baixetes amb plataformes amb rodes per als educadors dins les aules, etc.) o la formació per a la cura de la higiene postural per evitar l'estrès professional i altres mesures com ara ajustar les revisions mèdiques als factors de risc concrets per a aquesta professió, etc.

⁸ Notícies del Parlament. El Ple aprova una moció relativa a la millora de les polítiques per a l'educació de 0-3 anys: <http://www.parlamentib.cat/webdocs/NoticiaPIB.aspx?id=2673>

⁹ Constitueixen el capítol I i el seu annex 1, aprovats per la Comissió Tècnica 0-3 a l'octubre de 2018.

¹⁰ En algunes comunitats autònomes la col·laboració entre el Govern autonòmic i els ajuntaments consisteix que els ajuntaments construeixen l'edifici, l'equipen i llavors la Comunitat Autònoma n'assumeix la titularitat i, per tant, la gestió.

1e. Recomanam que el Govern de les Illes Balears continuï establint convenis d'encomana de gestió¹¹ de les seves escoles als municipis on hi ha ubicats els seus centres, i així totes les escoles del mateix municipi constitueixin una única xarxa pel que fa al funcionament ben adaptat a les característiques pròpies del municipi.

1f. Sembla raonable mantenir l'actual proporció de distribució de places de 1r cicle d'educació infantil, que és aproximadament de dues terceres parts d'iniciativa pública i una tercera part d'iniciativa privada¹².

1g. Recomanam que tots els centres, i molt especialment els públics, que atenen regularment infants en edats corresponents al 1r cicle d'educació infantil disposin de la corresponent autorització com a centres educatius.

2. Recomanacions pel que fa al finançament

2a. Recomanam que la creació de noves places estigui lligada a un compromís del Govern de les Illes Balears per al sosteniment percentualment significatiu respecte als costos reals de les escoles infantils municipals.

2b. Recomanam, sense renunciar a la gratuïtat del serveis educatius de 0 a 3 anys i mentre no sigui possible aquest objectiu, un compromís de sosteniment per part del Govern de les Illes Balears que ha d'arribar com a mínim a un 33,3 % dels costos reals de les escoles en el termini màxim de vuit anys.

- 33,3 % com a mínim a càrrec del Govern de les Illes.
- 33,3 % com a màxim a càrrec dels ajuntaments.
- 33,3 % com a màxim a càrrec de les famílies.

La Conselleria d'Educació és l'administració amb competències educatives de l'àmbit autonòmic.

2c. Recomanam que el curs 2018/19 el mòdul de finançament per al sosteniment de les escoles infantils públiques de la Xarxa d'Escoles Infantils Pública que preveu l'article 8.c del Decret 131/2008¹³ quedi fixat en un mínim de 6.000 euros per unitat¹⁴, segons acord del Ple del Parlament¹⁵.

2d. Recomanam que el mòdul anual de sosteniment de les escoles infantils públiques tengui un increment progressiu d'un 5 % respecte del cost real de cada unitat, de manera que en quatre anys arribi a un mínim necessari del 33,3 % a càrrec del Govern de les Illes Balears:

- 2019/20: 17 % del cost del grup; uns 8.500 €/unitat.
- 2020/21: 22 % del cost del grup; uns 11.000 €/unitat.
- 2021/22: 27 % del cost del grup; uns 13.500 €/unitat.
- 2022/23: 32 % del cost del grup; uns 16.000 €/unitat.
- 2023/24 : 33,3 % del cost del grup; uns 16.600 €/unitat.

11 L'any 2009 l'Ajuntament de Palma, el de Maó i el de Ciutadella van signar un conveni de col·laboració entre la Conselleria d'Educació i Universitat pel qual s'encomana la gestió d'alguns aspectes de les escoles infantils públiques de primer cicle Verge de la Salut de Palma, Magdalena Humbert de Maó i Francesc de Borja Moll de Ciutadella, respectivament.

12 Vegeu el capítol I i el seu annex 2 centrats en el Mapa Escolar 0-3 de les Illes Balears, aprovades per la Comissió Tècnica 0-3 a l'octubre de 2018.

13 Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i es regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

14 Suposa aproximadament un 12 % dels costos reals de cada grup.

15 Moció relativa a la millora de les polítiques per a l'educació de 0-3 anys. Parlament en sessió plenària de dia 21 de maig de 2018.

2e. Recomanam instar al Govern d'Espanya a què, en compliment del que preveu l'article 15.1¹⁶ i l'article 81.1¹⁷ de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, inclogui en els pressupostos anuals uns mòduls d'aportacions per a col·laborar en la creació i sosteniment de les escoles¹⁸. I que aquests mòduls suposin, en el marge de 3 anys, una aportació mínima del 30% cost mitjà de les unitats de 1r cicle d'educació infantil.

Així mateix, recomanem que, en cas que arribi dotació pressupostària del Govern d'Espanya per a la creació i/o el sosteniment del 0-3, aquesta dotació serveixi sobretot per fer minvar la càrrega pressupostària dels ajuntaments i de les famílies i es rebaixin les quotes, que ara són de les més altes de l'Estat¹⁹. En el seu moment les aportacions de l'Estat en aquesta matèria van ser utilitzades per reduir la ja escassa aportació del Govern en aquest àmbit.

2f. Recomanam que la quantia dels mòduls anuals de finançament previstos a l'article 8 del Decret 131/2008 quedi fixada anualment dins la llei de pressupostos corresponent, fent possible així que els destinataris tinguin informació fefaent des de començament d'any de quin serà i així poder organitzar la seva economia i prendre les decisions que se'n deriven per la bona gestió²⁰. A més es garanteix així la possibilitat de debat parlamentari al respecte.

2g. Recomanam , (tal com es recull en el capítol IV *La necessària equitat* i a l'Annex I del mateix capítol IV *Mesures urgents d'equitat per al 0-3*), que de forma immediata el Govern inclogui als alumnes de 0-3 com possibles destinataris en les convocatòries de les ajudes individuals de menjador²¹ i contribueixi a facilitar l'escolarització dels infants de famílies amb rendes més baixes tal com es recomana en els mateixos documents. Aquestes ajudes actualment són una càrrega més sobre els pressupostos municipals que ja estan assumint més d'un 50 % dels costos de sosteniment dels centres²².

16 15. 1. Les Administracions públiques promouran un increment progressiu de l'oferta de places públiques en el primer cicle. Així mateix coordinaran les polítiques de cooperació entre elles i amb altres entitats per a assegurar l'oferta educativa en aquest cicle...

17 81.1 Correspon a les Administracions educatives assegurar una actuació preventiva i compensatòria garantint les condicions més favorables per a l'escolarització, durant l'etapa d'educació infantil, de tots els infants les condicions personals dels quals suposin una desigualtat inicial...

18 Punt 5 de l'acord 161/000235, de dia 21 de març de 2018, de la Comissió d'Educació i Esport del Congrés de Diputats el dia 21 de març de 2018, segons recull el Butlletí Oficial de la Corts Generals. Congrés dels Diputats. XII Legislatura. Sèrie D: General, de dia 18 d'abril de 2018.

19 ESPINOSA BAYAL, M. A. (2018). *La garantía del derecho a la educación en la etapa 0-3 años*. Barcelona: UNICEF, Instituto Universitario UAM-UNICEF de necesidades y derechos de la infancia y la Adolescencia (IUNDIA).

20 Data en què s'han fixat els mòduls anuals de finançament:

- 2018: Publicats al mes d'agost de 2018.
- 2017: Publicats al 18 de juliol de 2017.
- 2016: No es publicà modificació de mòduls.
- 2015: No es publicà modificació de mòduls.
- 2014: Publicats al 14 octubre de 2014.
- 2013: No es publicà modificació de mòduls.
- 2012: Publicats al 10 de novembre de 2012.
- 2011: No es publicà modificació de mòduls.

Això vol dir que en cap moment els ajuntaments han pogut calcular el que rebrien de la Conselleria fins mesos després d'acabar el curs. Això afecta totes les decisions pressupostàries, perquè l'Ajuntament no sap gens ni mica si rebrà ajuda ni quina quantitat seria i, per tant, no pot saber amb què compta per prendre iniciatives d'aquest tipus.

21 Resolució del conseller d'Educació i Universitat de Resolució del conseller d'Educació i Universitat de 11 de maig de 2018 per la qual es convoquen ajuts individualitzats de menjador per als alumnes que cursen estudis als centres docents no universitaris durant el curs escolar 2018/2019. BOIB, 22 de maig de 2018.

22 En aquests moments, a les famílies no només els resulta més car escolaritzar un infant a l'escola que pagar-li estudis universitaris, sinó que a més no hi ha cap sistema de beques ni bonificacions a l'escolarització 0-3 al qual es puguin acollir les famílies amb les rendes més baixes.

3. Recomanacions pel que fa a la gestió

La sensibilitat dels ajuntaments per les necessitats dels veïns ha fet aparèixer una àmplia i molt diversa quantitat de centres municipals, responenent la perspectiva singular de qui governava en cada moment a cada localitat.

Aquesta dinàmica ha donat lloc a una gama molt variada de serveis educatius 0-3 i, en educació, la pluralitat està ben considerada.

Tanmateix, també ha ocasionat una manca de sinergies, manca d'oportunitats per compartir i analitzar experiències de gestió i treure el millor de cada una.

La dispersió de la titularitat de cada centre té una dimensió molt positiva en l'adaptació al mateix entorn, però també suposa uns sobre costos per allò de l'economia d'escala i de manca de perspectiva professional de què suposa la gestió de serveis públics i, en concret, dels serveis públics educatius.

El paper que tenen les escoles en la vida de les famílies, en el desenvolupament dels infants, en l'apoderamentament educatiu dels pares i de les mares, el volum econòmic que a hores d'ara ja suposa i la més que probable expansió d'aquests serveis col·lectius justifica que es faci un esforç important per identificar i enfortir el més positiu de la gestió en la realitat actual. I també ens hem de donar l'oportunitat d'identificar, reconduir i reorganitzar la gestió en els aspectes que poden ser considerats erronis, feixucs, etc. i cercar fórmules que puguin aportar una millora qualitativa en la gestió de les escoles com a serveis públics.

Els ajuntaments han de poder comptar amb un servei efectiu de suport a la gestió i el funcionament dels centres que atengui els municipis en el disseny d'escoles, en l'anàlisi de costos i gestió de plantilles, en la formació sobre la gestió del servei local d'escoles. Els ajuntaments necessiten ajuda per identificar clarament els objectius, pel recull de dades i els indicadors de qualitat, i han de poder contrastar els resultats amb altres municipis²³.

L'Institut per a l'Educació de la Primera Infància, creat pel Decret 131/2008²⁴, té encomanada aquesta tasca.

3a. Recomanam que l'IEPI sigui dotat d'una estructura professionalitzada i amb prou recursos perquè pugui desenvolupar aquesta funció d'orientació en la gestió i la resta de funcions que li són pròpies segons el Decret 131/2008 a tots els nivells (administratiu, informatiu i pedagògic...) ²⁵ perquè pugui garantir aquest assessorament als ajuntaments.

3b. Recomanam que els ajuntaments de menys de 5.000 habitants disposin d'algun tipus d'organisme (consorci, mancomunitat, etc.) que assumeixi la gestió de les escoles com a servei.

3c. Recomanam que s'elaborin uns plecs de prescripcions tècniques i administratives que puguin servir de model als ajuntaments per a la licitació dels serveis educatius de gestió indirecta com a model a les diferents administracions titulars, garantint que queda emmarcat contractualment (1) una adequada descripció del paràmetres de l'organització escolar i de la pràctica educativa que garanteixin qualitat educativa i un eficient control de la seva aplicació, (2) basats pel que fa a les clàusules socials en el que preveu la normativa europea, estatal i autonòmica (3) que garanteixi una adequada massa salarial, (4) un mínim d'hores anuals de formació

23 BLASCO, Jaume (2017). "De l'escola bressol a les polítiques de primera infància: l'educació i cura de la primera infància a Catalunya". *Informes Breus* 66. Fundació Bofill.

24 Capítol II del Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

25 Des de la seva creació i fins a avui, l'IEPI ha canviat tot el personal a cada legislatura. L'IEPI, a més de les funcions vinculades a la pedagogia, té altres funcions com la gestió i les relacions institucionals, que també necessiten de competències professionals i estabilitat.

permanent, (5) la participació de la comunitat educativa i (6) estratègies i activitats per a l'apoderament educatiu de les famílies.

Aquests plecs podrien ser proposats per l'IEPI a partir d'elaboració pròpia o a partir d'una comissió d'experts prevista a l'article 18 del Decret 131/2008 i coneguts per la comissió de planificació prevista en el mateix decret.

Així mateix, l'IEPI, d'acord amb la FELIB, haurà de preveure un assessorament als municipis i altres administracions durant el procés de licitació de serveis educatius 0-3.

3d. Recomanam que es tenguí cura de la selecció, formació i assessorament dels professionals que assumeixen la direcció de les escoles. Són professionals sobre qui recau la responsabilitat del funcionament diari del centre i en depèn la bona gestió dels esforços i les capacitats de tot el personal del centre, la prestesa de les respostes, la resolució dels imprevistos i l'eficiència dels recursos de l'ambient de cooperació entre els mestres.

3e. Recomanam que les escoles infantils públiques de titularitat de la conselleria d'educació gaudeixin de l'autonomia de gestió econòmica amb que compten la resta de centres educatius públics.

3f. Recomanam que en el marc de l'IEPI s'elabori una anàlisi en profunditat a tots els nivells dels avantatges i com pal·liar els inconvenients que hi pugui haver per documentar i validar l'oportunitat de promoure i fins i tot generalitzar la gestió directa dels serveis educatius.

4. Recomanacions pel que fa a l'Institut per l'Educació de la Primera Infància (IEPI)

4a. Recomanam que per mor del valor de la participació, la transparència i la millora de la gestió es posin en marxa els òrgans col·legiats de l'IEPI que preveu article 15 del Decret 131/2008:

- a) Comissió de planificació.
- b) Comissió de coordinació educativa.
- c) Les comissions específiques d'experts.

4b. Recomanam que es contempli la incorporació de representants de les famílies de totes les illes com a membres de la comissió de planificació prevista a l'article 20 del Decret 131/2008 i que siguin proposats per les associacions de pares i mares de les escoles o per qui les representa.

4c. Recomanam que, pels beneficis que suposa una bona organització i les previsions a mitjan termini, l'IEPI elabori el pla biennal d'actuació per a l'educació de la primera infància previst als articles 11 i 14 del Decret 131/2008.

4d. Recomanam que, pels beneficis que suposa la planificació, l'IEPI elabori i actualitzi, com a mínim cada quatre anys, la proposta del mapa escolar de primer cicle d'educació infantil segons es preveu a la Disposició addicional quarta del decret 60/2008²⁶ i als articles 11 i 14 del decret 131/2008.

²⁶ Decret 60/2008, de 2 de maig, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres de primer cicle d'educació infantil.

5. Altres recomanacions

5a. Recomanam fer una revisió i actualització de la normativa educativa del 1r cicle d'educació infantil i de la normativa educativa general que també afecta el 1r cicle d'educació infantil per adaptar progressivament la dimensió normativa als coneixements científics i a les pràctiques pedagògiques innovadores que evidencien tant les necessitats com les possibilitats educatives dels infants de 0 a 3 anys.

5b. Recomanam que la tasca d'Inspecció Educativa als centres de 1r cicle d'educació infantil sigui assumida per un servei d'inspecció educativa expert en educació infantil ²⁷ que possibiliti disposar de professionals de la inspecció educativa amb profunds coneixements del primer cicle d'educació infantil dins del cos d'inspecció educativa i amb els recursos necessaris per poder arribar a tots els centres 0-3 des d'una mirada, sensibilitat i formació pròpia per a aquest cicle de característiques tan singulars.

5c. Recomanam que la Conselleria d'Educació i Universitat tenguin cura de la formació dels professionals educatius de les escoles infantils públiques, sigui quin sigui el seu model de gestió. Cal que aquesta formació contempli, a més de les qüestions generals, tot el sistema educatiu i s'adapti a les necessitats formatives singulars del 1r cicle d'educació infantil tant pel que fa a continguts com pel que fa a horaris i organització.

5d. Recomanam que a les instruccions anuals de funcionament de l'escoles infantils públiques la Conselleria especifiqui que a la PGA ha de quedar reflectit l'ús educatiu que es donarà a qualsevol element tecnològic, especialment als dispositius mòbils i a les pantalles de televisió, de manera que es garanteixi que l'ús respon a objectius pedagògics acordats. En qualsevol cas, també serà reflectit en el PEC. Així mateix, s'informarà les famílies de l'ús acordat i dels canals que s'utilitzaran durant l'horari escolar.

²⁷ Punt 3 de l'acord 161/000235, de dia 21 de març de 2018, de la Comissió d'Educació i Esport del Congrés de Diputats el dia 21 de març de 2018, segons recull el Butlletí Oficial de la Corts Generals. Congrés dels Diputats. XII Legislatura. Sèrie D: General, de dia 18 d'abril de 2018.

CAPÍTOL III

Els centres d'educació infantil privats i els centres no autoritzats (0-3)

Continguts

CAPÍTOL III

Els centres d'educació infantil privats i els centres no autoritzats (0-3)

1. Recomanacions pel que fa als centres d'educació infantil privats i els centres no autoritzats	71
Respecte a la necessitat de places de 1r cicle d'educació infantil	71
Recomanació	72

CAPÍTOL III - ANNEX 1

Reconversió dels centres que atenen regularment infants menors de 3 anys sense disposar d'autorització de la Conselleria d'Educació

1. Requisits mínims que hauran de complir aquests centres:	75
1a. Requisits d'espai i instal·lacions	78
1b. Cuina, conservació i manipulació d'aliments	79
1c. Condicions sanitàries dels espais i instal·lacions del centre	79
2. Grups i nombre màxim d'infants	80
3. Qualificació i nombre de professionals al centre	80
3a. Qualificació dels professionals	80
3b. Ràtio de professionals al centre	81
3c. Altre personal	81
3d. Antecedents de condemnes per maltractament i abusos	81
4. Adaptació dels professionals a les titulacions requerides	81
4a. Professionals sense titulació suficient	81
4b. Personal amb funció docent sense cap titulació ni acreditació professional	81
5. Període d'adaptació a la normativa de titulacions o acreditacions	82
6. Terminis per a l'autorització dels centres	82
6a. Autorització dels centres educatius en funcionament que atenen infants de fins a 3 anys	82
6b. Els centres de nova creació	82
6c. Autorització provisional	82
7. Els centres que no compleixen els terminis o condicions	83

CAPÍTOL III - ANNEX 2

Proposta de modificació del Decret 60/2008, per a l'autorització com a centres d'educació infantil dels centres que atenen regularment infants de fins a 3 anys sense autorització

Consideracions	86
----------------------	----

1. Recomanacions pel que fa als centres d'educació infantil privats i els centres no autoritzats

Respecte a la necessitat de places de 1r cicle d'educació infantil

El percentatge global del 35 % de places escolars 0-3 a les Illes Balears amaga grans diferències:

- Com es detalla al capítol I i als seus annexos, en alguns grans municipis de Mallorca com són Palma (30,7 %), Manacor (14,4 %), Inca (31,4 %), Marratxí (28,4 %) i Lluçmajor (31,1 %) es concentra el dèficit més gran de places.
- Fins i tot alguns municipis de Mallorca com Son Servera (11.000 habitants), Muro (6.700 habitants), Lloseta (5.700 habitants) i altres de més petits no disposen de cap plaça 0-3.
- A Eivissa, quatre dels cinc municipis tenen una oferta de places inferior a un 25 % dels infants, amb la qual cosa s'han de repartir 670 places entre 3.400 infants (un 80 % dels infants d'aquests quatre municipis no tenen accés a cap plaça de 1r cicle d'educació infantil).

1. Recomanam prendre mesures urgents per crear i reconvertir un total de 2.600 places abans de final de 2021. Durant l'any 2019 s'hauria de posar en marxa aquesta recomanació als municipis on la situació és més deficitària i que aquestes places estiguin creades i reconvertides a finals del 2021 (donant un termini de tres anys). Així, a finals del 2021 es disposaran de places de 1r cicle d'educació infantil per a un 37,5 % dels infants. Aquest percentatge suposa la meitat del que es considera necessari —un 70 % o 75 %— per cobrir les necessitats educatives i la conciliació familiar a causa de les escasses mesures de conciliació de la vida familiar i l'activitat laboral a què tenen accés les famílies.

PLACES DE TITULARITAT PÚBLICA	NOMBRE DE PLACES PÚBLICAS
El Ple del Parlament de dia 21 de maig de 2018 ja va acordar crear un mínim de 1.000 places públiques	1.000
Places públiques 0-3 que estan funcionant sense autorització de la Conselleria d'Educació	Aprox. 300
PLACES DE TITULARITAT PRIVADA	NOMBRE DE PLACES PRIVADAS
Reconversió en centres d'educació infantil de centres sense més autorització que la llicència municipal d'activitat	Aprox. 1.300 (podrien ser més)
Places de titularitat pública i places de titularitat privada	2.600

Vegeu al capítol I i als seus annexos.

1a. Recomanam complir amb la creació de 1.000 places públiques acordades en el Ple del Parlament del dia 21 de maig de 2018 (Parlament de les Illes Balears. Diari de sessions. Sessió de dia 21 de maig, pàg. 6958).¹

¹ <http://www.parlamentib.es/webdocs/NoticiaPIB.aspx?id=2673>

Recomanació

1b. Recomanam incentivar, estalonar, facilitar i estimular la reconversió del màxim de centres actualment no autoritzats en centres de 1r cicle d'educació Infantil degudament autoritzats.

Ho fem per raons de protecció a la infància, per mor del dret a l'educació dels infants des que neixen i perquè l'accés a l'educació en el període 0-3 està considerat com el factor de més igualació social per part dels acadèmics i les grans ONG centrades en la protecció de la infància.

A tal fi, recomanem facilitar l'autorització d'aquests centres actualment no autoritzats mitjançant l'adopció, com a mínim, de les mesures següents:

- I. Modificar transitòriament, durant dos o tres anys, el Decret 60/2008, de 2 de maig, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres de primer cicle d'educació infantil, de manera que aquests centres actualment no autoritzats els siguin d'aplicació els criteris dels centres singulars previstos a la disposició addicional primera del decret esmentat. Vegeu les recomanacions de modificació del Decret 60/2008 a l'annex 2.
- II. Atès que la gran majoria d'aquests centres depenen de titulars amb escassos recursos econòmics, possibilitar i incentivar aquesta reconversió a centres educatius amb ajuts econòmics de fins a 2.500 €/plaça per ajudar a finançar les obres o els trasllats necessaris per autoritzar el centre abans de finals de 2021 (en tres anys). Vegeu l'annex 1.
- III. Garantir que tots els actuals treballadors puguin accedir a processos de regularització professional si no estan en possessió de les titulacions requerides: grau en educació infantil o tècnic de grau superior en educació infantil.
- IV. Facilitar als titulars d'aquests centres (a) arribar a ajudes o incentius d'altres departaments per empenedoria com és l'accés a crèdits en condicions favorables i incentius fiscals; (b) assegurar una gestió àgil per als titulars dels centres, de manera que comptin amb una "finestra amiga" a la Conselleria d'Educació amb el personal amb el perfil necessari que no només rebi la documentació sinó que els ajudi a resoldre dubtes, els faciliti les gestions, els resolgui entrebancs, etc. i, així, qui s'hi interessi pugui sentir-se acompanyat en aquest procés; i (c) incentivar la implementació de l'economia social en aquests centres (cooperatives, empreses de treball associat, societats laborals...) i mesures que facilitin l'agrupament de diversos centres petits en centres mitjans de tres o més unitats.
Obrir ben clarament les portes legals al fet que aquests centres —un cop autoritzats com a centres de 1r cicle d'educació infantil— puguin ser considerats centres col·laboradors de la Xarxa Pública d'Escoles Infantils de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, d'acord el que es va proposar al document *Mesures urgents d'equitat 0-3*, aprovat per aquesta mateixa comissió el dia 30 de juliol, en el qual es proposa la modificació del Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i la resta de mesures proposades perquè les famílies que escolaritzin els fills, tant a escoles infantils públiques com a centres d'educació infantil privats puguin ser beneficiàries de les ajudes econòmiques proposades (ajuts individuals de menjador, ajuda a l'escolarització).
- V. Posar en marxa una estratègia d'informació clara i eficient a tots aquests centres no autoritzats que els faciliti percebre l'oportunitat d'adaptació dels locals i altres mesures per fer-ne més fàcil l'autorització com a centres educatius.
- VI. Cercar complicitats i col·laboracions amb els consells insulars i ajuntaments, així com possibles organitzacions d'economia social i empresarials per, conjuntament, incorporar aquests centres als recursos i serveis tutelats per l'administració educativa, pal·liant així l'actual dèficit greu de places de 1r cicle d'educació infantil.

1c. Recomanam instar els titulars dels centres públics que no han resolt encara els tràmits d'autorització dels seus centres en funcionament –alguns des de fa més de cinc anys– a resoldre'ls en el termini més breu possible, i en cap cas més enllà d'un any.

2. Així mateix, recomanem establir un compromís entre tots els grups parlamentaris d'arribar a disposar de places de 1r cicle d'educació infantil per a un 60 % dels infants en un marge de deu anys, de manera que a finals del 2029 aquesta comunitat disposi d'un total de 19.000 places (8.500 més que ara), necessàries a causa de la manca de mesures efectives de conciliació de la vida familiar i la vida laboral.

Vegeu el capítol I i annexos.

3. Recomanem que, si hi poden haver centres que atenen regularment els infants de fins a 3 anys sense disposar d'autorització de l'administració educativa, s'estableixi a totes les illes una normativa d'obligat compliment perquè els centres que actualment funcionen sense cap autorització, més enllà de les llicències d'activitats, estiguin adequadament regulats per garantir el dret a l'educació, a la salut i a la seguretat a què tenen dret tots els infants, per qui han de vetllar la comunitat i l'administració.

El text de la PNL número 16956-17, aprovat dia 5 de març de 2018², en el punt 4 insta el Govern que les propostes “han de ser respectuoses amb la distribució de competències que estableix l'Estatut d'Autonomia i contemplar, per tant, que la potestat reglamentària en la matèria (de regular els anomenats centres 0-3 assistencials) correspon als consells insulars, el que garanteix solucions adaptades a les circumstàncies de cada illa”.

Aquesta normativa ha de preveure, entre altres qüestions, un marge màxim de sis mesos perquè tots els centres ho sol·licitin i un any perquè tots els centres es regularitzin. D'aquesta manera, a finals del 2020 s'ha de donar per acabada aquesta situació.

Convé que la normativa sigui molt semblant a totes les illes i que també prevegi aspectes vinculats a la salut i a la seguretat.

El fet que no estiguin sotmesos al currículum establert per l'Administració educativa no implica que no hagin de tenir unes condicions de marc físic i d'ambient afectiu estimulant i saludable. Han de poder experimentar amb el seu cos i els materials, han de poder relacionar-se amb els altres en unes condicions i un acompanyament favorables al desenvolupament de les seves competències.

Vegeu-ne els criteris bàsics als annexos 1 i 2 d'aquest capítol III.

4. Recomanem als consells insulars, atès el punt 4 del text aprovat de la PNL número 16.956-17, posar en marxa un servei amb personal amb el perfil necessari per redactar la normativa, fer-ne el seguiment, assessorar els centres i inspeccionar-los i tot allò que tinguem a veure amb el funcionament dels centres que atenen regularment infants menors de 3 anys sense disposar de l'autorització de l'administració educativa.

Aquest servei haurà de preveure la coordinació necessària amb altres serveis, departaments i administracions competents en matèria d'educació, de salut, de seguretat i els altres assumptes presents en l'autorització i el funcionament de centres que atenguin infants petits.

5. Recomanem que s'agilitzi la possibilitat que alguns centres educatius siguin reconeguts com a centres col·laboradors de la Xarxa Pública d'Escoles Infantils per ampliar la quantitat de possibles famílies receptores d'ajudes individuals al menjador i a l'escolarització.

² Butlletí Oficial del Parlament de les Illes Balears de 9 de març (núm. 133), pàg. 7353. <http://web.parlamentib.es/repositori/PUBLICACIONS/9/bopibs/bopib-09-133.pdf>

Atès que els centres d'educació infantil privats desenvolupen una tasca socialment imprescindible complementant l'oferta de les escoles públiques i, ara per ara, en algunes zones és molt insuficient, recomanem que se cerquin les sinergies possibles en matèria d'atenció a la diversitat, de formació pedagògica i de millora de gestió, de diversificació d'horaris per facilitar diferents recursos per a la conciliació familiar.

Vegeu el document *Mesures urgents equitat 0-3* a (annex 1 del capítol IV), i el capítol V, centrat en "Capacitats i necessitats de les famílies".

6. Recomanem amb força que els grups polítics presents en el Parlament i el mateix Parlament, el Govern de les Illes Balears i els consells insulars reclamin al Govern central que, mitjançant les modificacions legals pertinents, deixi definitivament establert que l'atenció regular als infants en edat d'educació infantil i, molt especialment, la dels infants menors de 3 anys recau exclusivament en centres autoritzats per l'Administració educativa, garantint així el respecte al dret que té tot infant a l'educació.

CAPÍTOL III - ANNEX 1

Reconversió dels centres que atenen regularment infants menors de 3 anys sense disposar d'autorització de la Conselleria d'Educació

Illes Balears

Continguts

CAPÍTOL III - ANNEX 1

Reconversió dels centres que atenen regularment infants menors de 3 anys sense disposar d'autorització de la Conselleria d'Educació

1. Requisits mínims que hauran de complir aquests centres:	77
1a. Requisits d'espai i instal·lacions	77
1b. Cuina, conservació i manipulació d'aliments.....	78
1c. Condicions sanitàries dels espais i instal·lacions del centre.....	78
2. Grups i nombre màxim d'infants	79
3. Qualificació i nombre de professionals al centre	79
3a. Qualificació dels professionals.....	79
3b. Ràtio de professionals al centre.....	80
3c. Altre personal.....	80
3d. Antecedents de condemnes per maltractament i abusos	80
4. Adaptació dels professionals a les titulacions requerides	80
4a. Professionals sense titulació suficient	80
4b. Personal amb funció docent sense cap titulació ni acreditació professional.....	80
5. Període d'adaptació a la normativa de titulacions o acreditacions	81
6. Terminis per a l'autorització dels centres	81
6a. Autorització dels centres educatius en funcionament que atenen infants de fins a 3 anys	81
6b. Els centres de nova creació	81
6c. Autorització provisional	81
7. Els centres que no compleixen els terminis o condicions	82

La recomanació número 3 del capítol III, referida a aquests centres diu:

- “Recomanem que, si hi poden haver centres que atenen regularment els infants de fins a 3 anys sense disposar d'autorització de l'administració educativa, s'estableixi a totes les illes una normativa d'obligat compliment perquè els centres que actualment funcionen sense cap autorització, més enllà de les llicències d'activitats, estiguin adequadament regulats per garantir el dret a l'educació, a la salut i a la seguretat a què tenen dret tots els infants, per qui han de vetllar la comunitat i l'administració.”
- “Aquesta normativa ha de preveure, entre altres qüestions, un marge màxim de sis mesos perquè tots els centres ho sol·licitin i un any perquè tots els centres es regularitzin. D'aquesta manera, a finals del 2020 s'ha de donar per acabada aquesta situació.”
- “El fet que no estiguin sotmesos al currículum establert per l'Administració educativa no implica que no hagin de tenir unes condicions de marc físic i d'ambient afectiu estimulant i saludable. Han de poder experimentar amb el seu cos i els materials, han de poder relacionar-se amb els altres en unes condicions i un acompanyament favorables al desenvolupament de les seves competències.”

Per garantir el dret al bon tracte, el dret a la seguretat, el dret a la salut i el dret a l'educació, els centres que puguin funcionar sense autorització de l'Administració educativa han de reunir unes condicions d'instal·lacions, d'accessibilitat d'equipament, de dotació de nombre i titulació de personal, ràtios, etc.

1. Recomanem les referències següents per una nova normativa per ordenar l'autorització i el funcionament de centres que atenen de manera regular infants menors de 3 anys i que no disposen de l'autorització de la Conselleria d'Educació i Universitat.

Competència reguladora:

Segons es diu en el punt 4 de la PNL 16956-17, aprovada per unanimitat el dia 26 de febrer de 2018, “si han d'existir propostes de regulació d'activitats assistencials, [...] han de ser respectuoses amb la distribució de competències que estableix l'Estatut d'autonomia i contemplar, per tant, que la potestat reglamentària en la matèria correspon als consells insulars”.

1. Requisits mínims que hauran de complir aquests centres:

1a. Requisits d'espai i instal·lacions

Els centres han de tenir, com a mínim, els requisits d'espais i d'instal·lacions següents:

- a. Ubicació en locals d'ús exclusiu, amb accés independent des de l'exterior i situats lluny de qualsevol causa de possible contaminació ambiental o risc per a la salut.
- b. Les dependències s'han d'adaptar a les característiques físiques i psicosocials dels infants, com també a les dels infants amb alguna discapacitat.
- c. Un espai per a grup en qualsevol cas ha de tenir, com a mínim, 30 m² i un mínim de 2 m² per infant, i ha de complir aquestes altres condicions:
 1. L'espai destinat als infants de fins a 1 any ha de tenir un lloc per a jocs, amb una superfície mínima de 2 m² per infant; un espai separat de la zona de joc amb prou aïllament acústic per al descans dels nadons, amb 1,2 m² mínim per infant; un espai diferenciat per a la preparació de biberons, amb una superfície total mínima d'1,8 m², i un espai diferenciat per al canvi de bolquers, amb una superfície total mínima d'1,8 m². El professional a càrrec del grup ha de poder tenir sota control permanent el conjunt dels espais.

2. L'espai destinat a infants d'1 a 2 anys ha de tenir un espai per a jocs, amb una superfície mínima de 2 m² per infant; un espai separat de la zona de joc amb aïllament acústic suficient per al descans dels infants, amb 1,2 m² mínim per infant i una superfície mínima total de 8 m², i un espai diferenciat per al canvi de bolquers, amb una superfície total mínima d'1,8 m². La persona docent ha de poder tenir sota control permanent el conjunt dels espais.
 3. L'espai destinat als infants de 2 a 3 anys ha de tenir una superfície mínima de 2 m² per infant, així com un espai per a canvi de bolquers.
- d. Una cambra de bany per a cada grup d'infants de 2 a 3 anys que ha de comptar, com a mínim, amb un lavabo, un vàter, una instal·lació idònia per a la neteja de cos sencer (banyera, pica o plat de dutxa) adequats a l'edat dels infants, i amb visibilitat des de l'aula. Pot tenir l'accés directe des de l'espai del grup o just al costat del mateix espai. La cambra de bany podrà ser compartida per dos grups de 2 a 3 anys sempre que tenguin accés directe des dels espais dels dos grups i sempre que disposi de dos vàters i dues piques d'aigua o una amb un mínim de 100 cm de longitud.
 - e. Uns espais adequats per als aliments i la seva preparació, amb capacitat per als equipaments i l'adequació a les condicions de seguretat i higiene que determini la normativa vigent.
 - f. Uns espais tancats i diferenciats per emmagatzemar els medicaments i els estris o productes de neteja, no accessibles als infants.
 - g. Als centres on hi hagi més d'un grup d'infants es disposarà també d'un espai d'utilitats múltiples d'almenys 30 m². Aquest espai es pot emprar com a menjador.
 - h. Espais oberts per a l'esplai i d'ús exclusiu del centre de primer cicle d'educació infantil amb una superfície total no inferior a 75 m² i almenys amb 1,5 m² per infant major d'1 any. Ha de ser un espai preferentment assolat i, en tot cas, disposar de porxos, arbres o elements similars per alternar amb zones d'ombres.

Aquests centres han de complir les condicions establertes en aquesta norma, amb la consideració que l'accés al centre, els espais per als aliments, per a la seva preparació i per a l'emmagatzemament dels medicaments i els estris o productes de neteja, així com la sala d'usos múltiples, espai per a direcció i secretaria i l'espai obert per a l'esplai poden ser els mateixos que per les unitats del segon cicle d'educació infantil, sempre que els horaris d'aquests espais exteriors d'ús siguin diferents, si escau.

Quan aquests serveis estiguin en el mateix solar o edifici que un centre escolar haurà d'identificar-se amb claredat que són centres amb normativa i finalitat diferenciada.

1b. Cuina, conservació i manipulació d'aliments

Hauran de complir les condicions que en cada moment estableixi l'administració competent en matèria sanitària.

1c. Condicions sanitàries dels espais i instal·lacions del centre

Hauran de complir les condicions que en cada moment estableixi l'administració competent en matèria sanitària.

2. Grups i nombre màxim d'infants

Si la diferència màxima dins el grup és inferior a 12 mesos:

- Grup de 0-1 any: 7
- Grup d'1-2 anys: 12
- Grup de 2-3 anys: 18

Poden fer-se agrupacions amb infants d'edats heterogènies sempre que les edats dels infants agrupats no superin l'interval de dos anys i es respectin les necessitats d'un espai diferenciat per als nadons (0-1 anys) no accessible directament per als altres infants.

Si la diferència màxima d'edats a un grup és superior a 12 mesos, el nombre màxim d'infants per unitat ha de ser d'acord amb la proporció següent³:

- 0-1 any: 1/6 per cada infant
- 1-2 anys: 1/11 per cada infant
- 2-3 anys: 1/16 per cada infant

Vegeu el càlcul d'aquestes ràtios a la darrera pàgina d'aquest Annex 1.

Els centres que acreditin tenir llicència administrativa de funcionament anterior al 6 de març de 2018 per acollir infants menors de 3 anys i que acullin un grup d'infants, encara que la diferència d'edat en els infants del grup superi els 24 mesos, se'ls autoritzarà si compleixen la resta de requisits corresponents que s'estableixen en aquest decret. En aquests centres no es podrà obrir més d'un grup sense reduir la diferència màxima d'edat als 24 mesos a cada un dels grups.

3. Qualificació i nombre de professionals al centre

3a. Qualificació dels professionals

L'atenció directa als infants del primer cicle d'educació infantil correspon al personal qualificat que estigui en possessió d'alguna de les titulacions o acreditacions següents:

- a. Títol de mestre amb l'especialitat d'educació infantil.
- b. Títol de tècnic superior en educació infantil.
- c. Certificat de professionalitat d'educació infantil.
- d. Certificació de les unitats de competència que componen la qualificació d'educació infantil.
- e. Qualsevol altre títol o acreditació declarats equivalents a algun dels anteriors o que hagin estat habilitats per a l'atenció a infants de 0-3 anys.

Tots aquests professionals han de complir els requisits de capacitació lingüística recollits en la Llei 3/1986, de normalització lingüística de les Illes Balears, i la normativa derivada del seu desplegament.

³ Són les que també s'estableixen en el punt 3 de la disposició addicional primera, "Centres singulars", del Decret 60/2008. També es proposen per a aquests centres.

3b. Ràtio de professionals al centre

Cada grup d'infants haurà d'estar atès com a mínim per un d'aquests professionals.

Cada tres grups hi haurà d'haver un professional de més que el nombre de grups d'infants.

En qualsevol cas, al centre hi hauran de ser presents un mínim de dos professionals quan hi hagi més de quatre infants. I durant tot l'horari es respectaran les ràtios d'infants i professionals.

La direcció i/o la responsabilitat del funcionament del centre recaurà, en tot cas, en algun dels professionals presents com a mínim un 50% del temps d'obertura del centre.

3c. Altre personal

El centre podrà disposar d'altre personal per tasques auxiliars o d'acompanyament als professionals a qui ja s'ha fet referència en aquest mateix apartat relacionades amb els infants. En tot cas, tindran una qualificació professional o titulació relacionada amb les tasques que se li encomanin o qualsevol de les titulacions vinculades a les ciències de l'educació o psicologia o psicopedagogia o infermeria o fisioteràpia.

3d. Antecedents de condemnes per maltractament i abusos

En cap cas podrà ser autoritzada la presència com a treballador en aquests centres de qualsevol persona amb condemna en ferm per abús sexual o maltractament a infants o adolescents o maltractament domèstic.

Tampoc podran ser-ne titulars ni tenir-hi cap funció empresarial ni d'assessorament ni de voluntariat.

En tot cas, sempre prevaldrà el dret dels infants sobre els drets del treballador.

4. Adaptació dels professionals a les titulacions requerides

4a. Professionals sense titulació suficient

Poden prestar serveis amb les funcions previstes per al personal a què es refereix aquesta norma les persones que a data de 6 de març de 2018 puguin acreditar estar treballant o haver treballat amb aquestes funcions un mínim de quatre anys als centres que comptessin amb llicència administrativa de funcionament que estiguin en possessió del títol, mestre, psicòleg, pedagog, psicopedagog o algun dels declarats professionalment equivalents per la normativa vigent a qualsevol d'aquests i sempre que en el termini de quatre anys compleixin el requisit d'haver cursat i aprovat un dels cursos convocats amb aquesta finalitat per l'administració competent.

4b. Personal amb funció docent sense cap titulació ni acreditació professional

Poden prestar serveis amb les funcions previstes per al personal a què es refereix aquesta norma les persones que a la data de la seva publicació (o amb data 6 de març de 2018) puguin acreditar estar treballant o haver treballat atenent els infants un mínim de dos anys en els centres a què es refereix la disposició transitòria cinquena d'aquest decret i que compleixin abans de quatre anys algun dels requisits següents:

1. Acreditar haver superat el procés d'idoneïtat convocat amb aquesta finalitat.
2. Acreditar dues unitats de competències corresponents a la qualificació professional d'educació infantil.
3. Acreditar haver cursat i superat els cursos que siguin autoritzats o convocats amb aquesta finalitat per l'administració competent.

5. Període d'adaptació a la normativa de titulacions o acreditacions

Sense perjudici d'allò que disposa aquesta norma, poden continuar prestant serveis en aquests centres les persones que, sense cap de les titulacions indicades, estiguin treballant com a educadores a centres que atenguin menors de 3 anys i que tinguin autorització per al seu funcionament independentment de quina sigui la normativa per la qual s'ha atorgat l'esmentada autorització.

Aquestes persones disposen d'un termini màxim de tres anys comptats a partir de la data de publicació d'aquesta norma per complir els requisits exigits en aquesta normativa.

6. Terminis per a l'autorització dels centres

6a. Autorització dels centres educatius en funcionament que atenen infants de fins a 3 anys

Els centres actualment en funcionament disposaran d'un màxim de mig any per sol·licitar l'autorització i, en qualsevol cas, hauran de comptar amb l'autorització abans de finals del 2020.

El Consell Insular corresponent, amb caràcter excepcional, prorrogarà per un termini màxim de tres anys els centres que ho sol·licitin, sempre que justifiquin les dificultats tècniques o pressupostàries que facin necessari un termini superior al temps establert per poder dur a terme l'adaptació del centre als requisits mínims que s'estableixen. La sol·licitud de pròrroga s'haurà de presentar al Consell Insular corresponent dintre del termini establert en aquesta norma.

6b. Els centres de nova creació

Els centres de nova creació hauran de comptar amb l'autorització prevista en aquesta norma abans de posar-se en funcionament.

6c Autorització provisional

El Consell Insular corresponent podrà concedir autorització provisional de funcionament per tres anys improrrogables als centres que compleixin tots els requisits establerts en aquesta norma menys els referits a la titulació del personal, sempre que aquests estiguin en condicions de complir la resta de requisits previstos.

7. Els centres que no compleixen els terminis o condicions

Transcorreguts els períodes previstos en aquesta norma, els centres que no hagin sol·licitat l'autorització o no comptin amb l'autorització establerta hauran de deixar de prestar tots els serveis relacionats amb infants menors de 3 anys.

Els requisits mínims que han de complir aquests centres pel que fa a grups i nombre màxim d'infants es proposen en el punt 2 en aquest annex per als grups mixtos.

GRUP MIXT D'1 A 3 ANYS		GRUP MIXT DE FINS A 2 ANYS	
Si d'1 a 2 anys hi ha...	De 2 a 3 anys hi pot haver...	Si fins a 1 any hi ha...	D'1 a 2 anys hi pot haver...
1 infant	15 infants	1 infant	9 infants
2 infants	13 infants	2 infants	7 infants
3 infants	12 infants	3 infants	5 infants
4 infants	10 infants	4 infants	4 infants
5 infants	9 infants	5 infants	2 infants
6 infants	7 infants	6 infants	0 infants
7 infants	6 infants		
8 infants	4 infants		
9 infants	3 infants		
10 infants	1 infant		

Càlcul dels criteris de ràtio establerts en el punt 3 de la disposició addicional primera, "Centres singulars", del Decret 60/2008 i que també es proposen per a aquests centres.

CAPÍTOL III - ANNEX 2

Proposta de modificació del Decret 60/2008, per a l'autorització com a centres d'educació infantil dels centres que atenen regularment infants de fins a 3 anys sense autorització

Illes Balears

Continguts

CAPÍTOL III - ANNEX 2

Proposta de modificació del Decret 60/2008, per a l'autorització com a centres d'educació infantil dels centres que atenen regularment infants de fins a 3 anys sense autorització

Consideracions.....85

Consideracions

Atès que l'article 7 del decret preveu que es puguin autoritzar centres singulars, pels quals el decret preveu la possibilitat de rebre permís amb algunes condicions diferents de la resta de centres, que s'especifiquen en el mateix article i a la disposició addicional primera, "Centres singulars", amb algunes consideracions.

Atès que la disposició addicional tercera, "Centres incomplets de primer cicle d'educació infantil", estableix que es poden autoritzar com a centres incomplets aquells que compleixen determinades condicions i van sol·licitar autorització abans de l'entrada en vigor del decret 60/2008.

Atès que la disposició addicional sisena, "Adaptació del temps anual de funcionament d'alguns centres de titularitat pública", preveu que s'autoritzaran centres o unitats públiques de primer cicle d'educació infantil durant menys de deu mesos i un mínim de cinc mesos a l'any.

Atès que la disposició transitòria tercera, "Professionals sense titulació suficient", dona un marge de quatre anys al personal sense titulació suficient però amb uns determinats requisits per complir l'exigència de disposar dels requisits de titulacions exigides.

Atès que la disposició transitòria quarta, "Personal amb funció docent sense cap titulació ni acreditació professional", dona un marge de quatre anys al personal sense cap titulació ni acreditació professional però que compleix determinades condicions.

Atès que la disposició transitòria sisena, "Autorització dels centres educatius que atenen infants de 0 a 3 anys en funcionament", preveu que els centres que atenen infants menors de 3 anys sense autorització com a centres d'educació infantil disposen d'un marge de tres anys per adaptar-se al decret i poder accedir a l'autorització administrativa.

Atès que la disposició transitòria setena, "5. Autorització provisional", preveu que la Conselleria d'Educació i Cultura pot concedir autorització provisional de funcionament per quatre anys als centres que compleixen tots els requisits establerts en aquest decret menys els referits a la titulació del personal, sempre que aquests estiguin en condicions de complir els requisits previstos a les disposicions transitòries tercera o quarta del Decret 60/2008.

Atès que en aquesta comunitat hi ha una greu problemàtica que afecta la protecció dels infants i la cura del seu dret a l'educació derivada per l'existència d'un nombre aproximat de 170 centres¹ que atenen regularment infants menors de 3 anys sense cap altra autorització que una llicència d'activitats municipal.

Atesa la greu i urgent necessitat de places de primer cicle d'educació infantil, especialment a Mallorca i a Eivissa.

Recomanem modificar immediatament el Decret 60/2008, de 2 de maig, pel qual s'estableixen els requisits mínims dels centres de primer cicle d'educació infantil, de manera que els centres que atenen regularment infants de 0 a 3 anys sense autorització de la Conselleria d'Educació tinguin més oportunitats per aconseguir l'autorització com a centres educatius d'educació infantil.

En relació amb els centres a què acabam de fer referència, la modificació del decret ha d'incloure:

1. La consideració de centres singulars als centres que atenen regularment infants menors de 3 anys que disposen de llicència municipal d'activitats però no d'autorització de la Conselleria d'Educació i Universitat i, per tant, poden ser autoritzats com a tals.
2. L'autorització a què fa referència l'actual disposició addicional tercera relativa a ser autoritzats com a centres incomplets.

¹ Segons dades d'abril de 2018 de la Conselleria d'Educació i Universitat.

3. L'aplicació de l'autorització prevista a la disposició addicional sisena, "Adaptació del temps anual de funcionament d'alguns centres de titularitat pública".
4. L'aplicació de la disposició transitòria tercera, "Professionals sense titulació suficient".
5. L'aplicació de la disposició transitòria quarta, "Personal amb funció docent sense cap titulació ni acreditació professional", ajustant el marge a dos anys.
6. L'aplicació de la disposició transitòria sisena, "Autorització dels centres educatius que atenen infants de 0 a 3 anys en funcionament", ajustant el marge a un any per a l'inici dels tràmits i dos més per adaptar-se al decret.
7. L'aplicació de la disposició transitòria setena, "5. Autorització provisional".
8. Un punt a la disposició addicional primera, "Centres singulars", que en el cas de centres ubicats en entorns urbans en els quals no hi ha possibilitat real de disposar d'espais oberts propis² es prevegi la possibilitat d'utilitzar com a espai obert del centre un espai públic, comunitari o privat, que no estigui connectat directament al centre però (1) que estigui a una distància assequible per al desplaçament amb infants menuts, (2) que tenguin garantia d'espai d'ús exclusiu dins l'horari de possible ús per part del centre i (3) que disposi de les mesures de seguretat necessàries tant per al desplaçament com per la delimitació, instal·lacions i condicions d'higiene.
9. Una modificació del punt d) de la disposició addicional primera, "Centres singulars", en el sentit de les aules d'infants de 2-3 anys, perquè puguin tenir cambres de bany compartides sempre que disposin d'un mínim de dos vàters i dues piques d'aigua a les quals hi hagi accés des de les dues aules.

A més de les altres mesures recomanades relatives a incentius, ajudes i acompanyament.

Atesa l'oportunitat de la modificació del Decret 60/2008, recomanem modificar el punt 4 de l'article 14, de manera que especifiqui que "el professional que exerceixi la direcció del centre haurà de ser-hi present com a mínim el 50% del temps d'obertura del centre".

2 Realitat que ha de ser certificada pels serveis municipals corresponents.

CAPÍTOL IV

La necessària equitat. Propostes per a l'equitat al primer cicle d'educació infantil

Continguts

CAPÍTOL IV

La necessària equitat. Propostes per a l'equitat al primer cicle d'educació infantil

1. Pel que fa a ajuts individuals de menjador	92
1.1. Consideracions pel que fa a ajuts individuals de menjador	92
1.2. Recomanacions pel que fa a ajuts individuals de menjador	93
2. Pel que fa als ajuts per a l'escolarització	93
2.1. Consideracions pel que fa als ajuts per a l'escolarització	93
2.1. Consideracions pel que fa als ajuts per a l'escolarització	93
3. Pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques	94
3.1. Consideracions pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques	94
3.2. Recomanacions pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques	95
4. Consideracions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil	95
4.1. Consideracions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil	95
4.2. Recomanacions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil	96
5. Pel que fa a l'atenció a la diversitat per raons personals i a la inclusió	96
5.1. Consideracions pel que fa a l'atenció a la diversitat per raons personals i a la inclusió	96
5.2. Recomanacions pel que fa a l'atenció a la diversitat derivada de les condicions personals	98
5.3. Pel que fa al Pla Integral d'Atenció Primerenca de les Illes Balears	100
6. Pel que fa a la formació permanent:	101
7. Pel que fa a l'acompanyament a les famílies	101
8. Pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere	101
8.1. Consideracions pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere	101
8.2. Recomanacions pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere	102
9. Pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables	103
9.1. Consideracions pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables	103
9.2. Recomanacions pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables	104
10. Pel que fa a la prevenció i detecció del maltractaments i abusos sexuals a menors	105
10.1. Consideracions pel que fa a la prevenció i detecció del maltractaments i abusos sexuals a menors	105
10.2. Recomanacions pel que fa a la prevenció i detecció del maltractament i abusos sexuals a menors	105
11. Pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa	106
11.1. Consideracions pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa	106
11.2. Recomanacions pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa	107
12. Defensor o defensora dels drets del menor	107

CAPÍTOL IV - ANNEX 1

Mesures urgents d'equitat 0-3. Proposta de mesures i de pressupost 2019	109
1. Argumentari proposta Pla d'Acció per Garantir una Educació de Qualitat i Equitativa a l'etapa de 0 a 3 anys	111
1.2. L'educació en l'etapa 0-3 anys com a element de compensació de les desigualtats socials	111
2. Ampliació d'ajuts individuals de menjador. Capítol 4 (a) dels pressupostos	113
2.1. Referència legal	113
2.2. Previsió de despesa pels alumnes d'escoles infantils públiques de primer cicle d'educació infantil	113
2.3. Previsió de despesa pels alumnes de centres d'educació infantil privats de primer cicle d'educació infantil	113
2.4. Justificació de la previsió econòmica	114
3. Ajuts a l'escolarització. Capítol 4 (b) dels pressupostos	114
3.1. Referència legal	114
3.2. Previsió de despesa pels alumnes de primer cicle d'educació infantil d'escoles infantils públiques	114
3.3. Previsió de despesa pels alumnes de primer cicle d'educació infantil centres d'educació infantil privats	114
3.4. Justificació de la previsió econòmica	115
4. Equips d'atenció primerenca. Capítol 1 dels pressupostos	115
4.1. Referència legal	115
4.2. Previsió de despesa	116
4.3. Justificació de la previsió econòmica	116
5. Creació de places públiques. Capítol 6 dels pressupostos (serà el capítol 7 si es transfereixen fons als consells o els ajuntaments)	116
5.1. Referència legal	116
5.2. Previsió de despesa	116
5.3. Justificació de la previsió econòmica	117
6. Dotació de recursos humans per gestionar l'aplicació de la proposta. Capítol 1 del pressupost	117
6.1. Referència	117
6.2. Previsió de despesa	117
Annex A del capítol IV. Dades de referència.	117
Annex B del capítol IV. Propostes de modificació normativa per vehicular els ajuts previstos a les mesures urgents per l'equitat 0-3	118
Annex C del capítol IV	119
Informació del Govern	119

Les dades de què disposam¹ indiquen que, segons agafem com a referència la renda mitjana balear o estatal, entre un 27 % i un 30 % dels infants que viuen a les Balears en una família amb ingressos inferiors al llindar de pobresa i, en qualsevol cas, el situen per sobre de la mitjana estatal. També evidencien que, malgrat que l'ocupació laboral de la població adulta ha pujat la pobresa de la mateixa població, ha augmentat com a conseqüència de les deplorables condicions laborals a què estan sotmeses moltes persones.

A més, evidencien que estadísticament la pobresa infantil afecta especialment la població infantil. Sí, la pobresa té rostre d'infant.

UNICEF² assenyala que l'esquerda de la desigualtat infantil ha tingut un increment alarmant i tanmateix a Espanya no s'han aplicat polítiques per pal·liar els efectes de les diferències.

Save the Children situa en un 9,7 % l'increment de les desigualtats que afecten la infància³ i descriu com a Espanya la pobresa creix, les polítiques que s'apliquen aquí tenen una escassa capacitat reductora de les diferències, i, a més, els més pobres tenen una escassa participació en els béns: el 10 % més pobre tot just disposa d'un 1,5 % de la renda del país i, per tant, els pobres són molt més pobres que a la resta de països europeus, en què estem al mateix nivell que a Romania, Grècia i Bulgària.

Save the Children també explica que el 20 % de la població amb la renda més baixa —sabem que hi són especialment inclosos els infants— ha tingut un 32 % de caiguda de la seva renda en els darrers anys (això vol dir que els més pobres són un 32 % més pobres en els darrers anys).

També explicita que “un dels serveis que més contribuirien a reduir desigualtats és el diagnòstic i l'atenció primerenca”: “L'etapa infantil que comprèn des del naixement fins als 3 anys (o els 1.000 primers dies de vida) és un moment crucial que determina la trajectòria futura dels infants i, per tant, ofereix a les institucions públiques una oportunitat per a la inversió dirigida a garantir no només un desenvolupament físic, cognitiu i emocional adequat per a la infància d'avui, sinó també una població futura més sana, educada i productiva. D'acord amb James Heckman, premi Nobel d'economia l'any 2000, les intervencions a edats primerenques resulten ser una de les polítiques públiques més redistributives i de més tornada (en termes cost-benefici) possibles. Atès que aquests programes són més beneficiosos per a les nenes i els nens d'orígens socioeconòmics desfavorits, poden ajudar a mitigar les diferències en el benestar físic, cognitiu i socioemocional⁴.

És així que quan parlem de pobresa 0-3 no ens referim només a limitacions econòmiques, sinó que s'agreugen per les barreres objectives i subjectives que troben les famílies amb menys recursos econòmics per accedir als serveis amb un mínim de qualitat i molt especialment a escoles infantils. Això fa que aquests sectors més vulnerables quedin exclosos de la important despesa pública que especialment les administracions locals fan en educació de la primera infància i, per tant, no en treuen benefici els que haurien de ser els primers usuaris.

A més, a la pobresa infantil s'hi afegeix la invisibilitat de la seva realitat quotidiana.

La greu manca de places d'escoleta —principalment a les ciutats més grans de Mallorca i a Eivissa— com a resultat de molts anys sense acords i la inacció conseqüent per part de diferents governs en aquesta ma

1 INE (2018). *Encuesta de condiciones de vida*. Dades publicades el 2018 referides al 2017 respecte a taxa de risc de pobresa amb carència material severa referides a les Illes Balears.

Espinosa Bayal, M.A. (2018). *La garantía del derecho a la educación en la etapa 0-3 años*. Barcelona: UNICEF, Instituto Universitario UAM-UNICEF de necesidades y derechos de la infancia y la adolescencia (IUNDIA).

Save the Children (2017). *Desheredados. Desigualdad infantil, igualdad de oportunidades y políticas públicas en España*.

UNICEF (2017). *La infancia en las Illes Balears. 2017. Rumbo a la aplicación de la Agenda 2030*.

UNICEF (2016). *Equidad para los niños. El caso de España*.

UNICEF (2014). *Políticas públicas para reducir la pobreza infantil en España: análisis de impacto*.

2 UNICEF (2016). *Equidad para los niños. El caso de España*. Pàg. 9.

3 SAVE THE CHILDEN (2017). *Desheredados. Desigualdad infantil, igualdad de oportunidades y políticas públicas en España*.

4 SAVE THE CHILDEN (2017). *Desheredados. Desigualdad infantil, igualdad de oportunidades y políticas públicas en España*. Pàg. 141.

tèria han acabat generant una realitat de serveis educatius de 1r cicle d'educació infantil que gairebé només depenen dels ajuntaments (i del Consell Insular d'Eivissa).

Això explica la greu manca de places educatives, especialment en algunes poblacions⁵, la qual cosa genera situacions molt difícils a les famílies que volen disposar d'una escola infantil per raons educatives o per motius de conciliació i han d'optar per mesures de conciliació basades en la renúncia de llocs de treball, la qual cosa, a més, afecta especialment les dones, com ha posat en evidència el treball publicat per IEF del Ministeri d'Hisenda al mes de maig de 2018⁶.

Ens trobam, per la passivitat dels diferents governs, davant una manca de polítiques d'infància que hagin articulat mesures econòmiques especialment adreçades a fer possible l'escolarització a les primeres edats als infants més vulnerables. La barrera econòmica que suposa la manca d'ajudes per a l'escolarització suposa un handicap insalvable per a moltes, segons posa en evidència l'enquesta de condicions de vida publicada el 2017 per l'INE.

A hores d'ara, tant el Govern de l'Estat com el Govern de les Illes només han confirmat ajudes a l'escolarització basades en desgravacions fiscals que només poden beneficiar les famílies amb ingressos bastants superiors al llindar de pobresa⁷.

La manca de places educatives i la manca de polítiques d'infància per fer possible l'escolarització dels socialment més vulnerables creen la percepció d'un autèntic forat negre que compromet l'educació present i futura dels infants afectats, hipoteca l'equitat per a aquest primer tram d'edat i compromet les possibilitats de conciliació familiar, que afecta especialment les dones.

La manca de polítiques socials i laborals de conciliació sumada a la manca de places escolars de 0-3 i al cost elevat de les quotes —juntament amb la manca d'ajudes per pagar l'escolarització (Enquesta de Població Activa de 2015)— situa especialment les dones com les més afectades laboralment. Segons l'estudi publicat per l'Institut d'Estudis Fiscals del Ministeri d'Hisenda⁸, per cada quatre dones que s'ocupen de la cura del seu fill de fins a 3 anys, hi ha un home que ho fa. I un 38,5 % de dones inactives laboralment ho és per motiu de cura d'un menor de 3 anys, mentre que pel mateix motiu només hi ha un 9,5 % dels homes.

D'altra banda, la llei d'educació actualment en vigor⁹ preveu com a mesures bàsiques d'equitat que les administracions educatives promoguin l'escolarització a educació infantil i la detecció primerenca de les necessitats educatives especials, així com assegurar els recursos necessaris tant per fer la detecció primerenca de les necessitats educatives com per atendre'ls adequadament a les escoles.

La realitat de la dotació de recursos per a la detecció i el suport educatiu als infants amb NEE a les escoles infantils públiques ara per ara és molt escassa.

5 Vegeu el mapa escolar 0-3 al capítol I.

6 INSTITUTO DE ESTUDIOS FISCALES DEL MINISTERIO HACIENDA (2018). "Diagnóstico sobre el primer ciclo de educación infantil en España (0 a 3 años). Propuesta de implantación de un sistema de educación infantil de calidad y cobertura universal. Estudio de viabilidad económica de la reforma propuesta y de sus impactos socio-económicos." *Papeles de Trabajo*, 3/2018.

7 AGÈNCIA TRIBUTÀRIA (2018). *Principales novedades tributarias introducidas por la Ley 6/2018, de 3 de julio, de presupuestos generales del Estado para 2018* (BOE de 4 de julio de 2018).

Ple del Parlament de dia 18 de setembre de 2018: Francina Armengol anuncià una desgravació fiscal de fins a 600 euros per les despeses de guarderies i escoles.

8 INSTITUTO DE ESTUDIOS FISCALES DEL MINISTERIO HACIENDA (2018). "Diagnóstico sobre el primer ciclo de educación infantil en España (0 a 3 años). Propuesta de implantación de un sistema de educación infantil de calidad y cobertura universal. Estudio de viabilidad económica de la reforma propuesta y de sus impactos socio-económicos." *Papeles de Trabajo*, 3/2018.

9 Llei orgànica 2/2016, de 3 de maig, d'educació.

CURS 2018/19			
Efectius totals EAP 67	Places 0-3 públiques 6.936	Places 0-3 privades 4.189	Places 0-3 públiques + privades 11.125
	Unitats 0-3 públiques 519	Unitats 0-3 privades 313	Unitats públiques + privades 832

*Les dades es corresponen a les dades del mapa escolar 0-3, al capítol I. Font de les dades: IEPI (juliol de 2018).

CURS 2018/19			
Per cada efectiu dels 67 efectius dels EAP, hi ha...	103 alumnes 0-3 a pública	62 alumnes a privada	165 alumnes pública + privada
Per cada efectiu dels 67 efectius dels EAP, hi ha...	7,7 unitats 0-3 a pública	4,7 unitats 0-3 privades	12,4 unitats 0-3 públiques + privades

Per tant, cada efectiu disposa de dues hores setmanals per detectar, avaluar, donar suport i orientar el centre i les famílies de dues unitats d'alumnes 0-3¹⁰.

La gravetat de la situació i la necessitat de prendre mesures per crear places de 1r cicle —així com la urgència d'ajudes individuals per al menjador escolar i facilitar l'escolarització i la necessària ampliació dels recursos humans dels equips d'atenció primerenca— van fer que la comissió proposés les mesures urgents d'equitat. Aquest document va ser aprovat el 30 de juliol de 2018 i va ser informat tant el Govern com la resta d'administracions i serveis que preveu el punt 6¹¹ de la PNL¹², que va crear aquesta comissió tècnica per ajustar-nos al calendari d'elaboració de pressupostos de 2019 de la CAIB.

1. Pel que fa a ajuts individuals de menjador

1.1. Consideracions pel que fa a ajuts individuals de menjador

L'article 27 de la Constitució espanyola estableix com a dret fonamental el dret a l'educació.

L'article 81.1 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que “Correspon a les Administracions educatives assegurar una actuació preventiva i compensatòria garantint les condicions més favorables per a l'escolarització, durant l'etapa d'educació infantil, de tots els infants les condicions personals dels quals suposin una desigualtat inicial per a accedir a l'educació bàsica i per a progressar en els nivells posteriors.”

10 Justificació del càlcul: 67 professionals x 25 hores setmanals de dedicació = actualment suposen 1.675 hores de dedicació setmanals dels EAP als centres. Si dividim aquestes 1.675 hores entre les 832 unitats actuals, corresponen 2,01 hores de dedicació per unitat en els millors dels càlculs. No s'han descomptat hores de direcció, ni baixes no cobertes, ni reduccions d'un terç de jornada, ni altres dedicacions proposades per l'IEPI.

11 “També inclourà una proposta de criteris de dotació dels serveis d'atenció primerenca per donar compliment al que preveu l'article 9 del Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.”

12 Butlletí Oficial del Parlament de les Illes Balears, 9 de març de 2018. Pàg. 7353. <http://web.parlamentib.es/repositori/PUBLICACIONS/9/bopibs/bopib-09-133.pdf>

L'article 83 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que per garantir la igualtat de tots els ciutadans en l'exercici del dret a l'educació s'han d'establir beques i ajuts a l'estudi per compensar situacions socioeconòmiques desfavorables.

El punt 2.6.a de l'article 1 de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, d'1 de juliol de 2009, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les subvencions en matèria d'educació i cultura (BOIB, 11 de juliol de 2009) preveu les ajudes a menjador¹³.

1.2. Recomanacions pel que fa a ajuts individuals de menjador

Recomanem que les convocatòries anuals d'ajuts individuals de menjador incloguin sempre com a possibles beneficiaris els alumnes de primer cicle d'educació infantil de les escoles infantils públiques i els alumnes de primer cicle d'educació infantil de centres d'educació infantil privats que siguin reconeguts com a centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques (o una altra normativa a l'efecte) i que compleixin la resta de requisits que es prevegin a les convocatòries.

Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol IV.

2. Pel que fa als ajuts per a l'escolarització

2.1. Consideracions pel que fa als ajuts per a l'escolarització

L'article 27 de la Constitució espanyola estableix com a dret fonamental el dret a l'educació.

L'article 81.1 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que "Correspon a les Administracions educatives assegurar una actuació preventiva i compensatòria garantint les condicions més favorables per a l'escolarització, durant l'etapa d'educació infantil, de tots els infants les condicions personals dels quals suposin una desigualtat inicial per a accedir a l'educació bàsica i per a progressar en els nivells posteriors."

L'article 83 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que per garantir la igualtat de tots els ciutadans en l'exercici del dret a l'educació s'han d'establir beques i ajuts a l'estudi per compensar situacions socioeconòmiques desfavorables.

L'article 4 de la Convenció dels drets dels infants estableix que "els estats membres han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altres d'adequades per fer efectius els drets reconeguts en aquesta convenció".

2.1. Consideracions pel que fa als ajuts per a l'escolarització

Recomanem la modificació i ampliació de la Resolució anual del conseller d'Educació i Universitat per la qual es convoquen ajuts a la xarxa d'escoles públiques de les Illes Balears, regulada pel Decret 131/2018, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de manera que:

- S'inclogui a l'esmentada resolució anual la compensació a cada administració titular de les escoles infantils públiques d'un 80 % de les despeses que hagin fet en motiu de bonificacions, beques, ajudes,

¹³ http://www.caib.es/sites/primerainfancia/ca/ajudes_de_la_xarxa_descoletes_publicues/archivopub.do?ctrl=MCRST2745ZI233913&id=233913.

etc. per facilitar l'escolarització en el 1r cicle d'educació infantil dels infants de famílies en dificultats econòmiques.

- S'incloguin també les modificacions legals necessàries perquè determinats centres d'educació infantil privats siguin reconeguts com a centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques (o altra normativa a l'efecte) i els seus alumnes puguin ser beneficiaris d'aquesta ajuda.

Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol III.

3. Pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques

3.1. Consideracions pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques

En aquest moments, la Xarxa Pública d'Escoles Infantils de les Illes Balears presenta una gran disparitat de preus públics derivada de la titularitat municipal de la majoria dels centres i de l'absència de mecanismes d'igualació de costos, de preus públics i de criteris d'ajudes per afavorir l'escolarització de les famílies més desfavorides.

En general, les ajudes a les famílies són contributives i fiscals; per tant, estan lligades a la condició de treballadors i als ingressos familiars. D'aquesta manera queden exclosos els infants de les famílies més pobres per la baixa ocupació.

De les prestacions per fills a càrrec, en queden excloses part de les famílies en situació de pobresa, perquè el límit màxim d'ingressos per rebre l'ajuda és inferior al llindar de pobresa.

D'altra banda, els ajuntaments, que són els titulars de més d'un 95 % de les escoles infantils públiques, disposen d'escassa col·laboració i mai no n'està garantida la continuïtat de les altres administracions en el sosteniment dels centres, ja que en els darrers anys ha oscil·lat entre cap ajuda alguns anys fins al voltant del 10 % anunciat per al 2018.

Les quotes d'escolarització a 0-3 són elevades: suposen una mitjana aproximada de 1.750 euros anuals per a 1 i 2 anys i per a nadons superen els 2.200 euros. Les famílies socialment més vulnerables de la majoria de municipis no han disposat mai de cap sistema d'ajudes que els possibiliti l'accés a les places públiques o privades d'escoleta. I en qualsevol cas, pràcticament sempre és amb càrrec dels pressupostos municipals quan existeixen, perquè molts municipis –aclaparats pels costos del sosteniment ordinari de les seves escoles– consideren inassolible augmentar la despesa referida a 0-3 amb beques o bonificacions, més que en casos molt excepcionals.

Si el sistema d'ajut econòmic a les famílies més vulnerables no se sincronitza amb el procés d'admissió als centres, resulta que les famílies no saben si comptaran o no amb ajuda en el moment de fer la inscripció o de matricular el seu fill i, per tant, han de renunciar a la possibilitat d'optar a un a plaça.

D'altra banda, Palma és l'únic municipi de les Illes que té previst algun sistema d'ajuda a l'escolarització a centres d'educació infantil privats: el bo escolar. Arriba a unes 400 famílies i suposa entre 330 euros i 1.320 euros anuals. A Palma viuen uns 11.500 infants de fins a 3 anys, dels quals 2.429 accedeixen a centres educatius privats de 0-3.

3.2. Recomanacions pel que fa a l'establiment dels preus públics i el sistema d'ajudes, bonificacions o beques

- a. Recomanam l'adopció de les mesures urgents per l'equitat 0-3 recollides en el document aprovat per aquesta Comissió Tècnica 0-3, aprovat el 30 de juliol de 2018, relatives a ajuts individuals de menjador i ajuts a l'escolarització a escoles infantils públiques i als centres educatius privats col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques.
- b. Recomanam que tots els titulars d'escoles infantils estableixin el preu públic dels serveis d'educació infantil incloent bonificacions a les famílies amb baixos ingressos per fer efectiu el dret a l'educació dels infants de famílies vulnerables.
 - Les bonificacions incloses en el preu públic amb una escala de quotes en funció dels ingressos són el més fàcil de gestionar, estalvia retards en la resolució de les quotes que s'han de pagar i sobrecàrregues de treball en els Serveis Socials d'atenció primària.
 - És oportú que les bonificacions incloguin criteris que no només prevegin les rendes de treball sinó també indicadors de propietat mobiliària i immobiliària.
- c. Recomanam que els criteris de bonificació siguin els mateixos a totes les escoles infantils de les Illes i així les famílies de tot el territori de la comunitat amb la mateixa situació econòmica podran disposar de la mateixa bonificació.
 - Això és molt factible si el Govern estableix compensacions amb el retorn als ajuntaments i altres titulars públics d'una part significant de la despesa en aquests ajuts a les famílies.
- d. Recomanam un procés d'igualació de preus perquè en el marge de vuit anys les famílies de les escoles infantils públiques paguin un mateix preu a totes les escoles infantils públiques: preu unificat dels serveis bàsics de les escoles infantils públiques.
 - Per això és necessària una important tasca de coordinació de l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància (IEPI) i que la resta d'administracions assumeixin la seva responsabilitat en el sosteniment de les escoles infantils, atès que la responsabilitat del 0-3 és compartida entre administracions, segons han establert totes les lleis educatives bàsiques des de 1990, i, tanmateix, els costos recauen especialment en els municipis i les famílies.

4. Consideracions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil

4.1. Consideracions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil

Segons el recent estudi de *La garantía del derecho a la educación en la etapa 0-3 años*, publicat per UNICEF el 2018, els criteris d'admissió al primer cicle d'educació infantil establerts afecten directament l'equitat del sistema educatiu. De cap manera es pot entendre un sistema educatiu de qualitat —sigui quin sigui el nivell en què ens situem— si no es garanteix l'equitat en l'accés i en els resultats. Així, quan s'analitza la normativa autonòmica respecte a l'admissió de l'alumnat en el primer cicle d'educació infantil, trobam les posicions que sorgeixen del major o menor pes que es doni a l'equilibri entre prioritzar la conciliació familiar dels treballadors o escolaritzar els infants per afavorir l'equitat, donant prioritat a l'escolarització dels que procedeixen d'entorns sociofamiliars més desfavorits, combinat —a més— amb la proximitat del domicili o del centre de treball a l'escola, independentment de la situació laboral dels pares, sense perjudici de respectar la prioritat que ha de

suposar d'entorns familiars més vulnerables, en els quals, en la majoria de casos, els progenitors, tutors legals o guardadors no treballen o ho fan de manera parcial i esporàdica.

4.2. Recomanacions pel que fa als procediments d'admissió al 1r cicle d'educació infantil

a. Recomanam que quan la demanda de places supera l'oferta es mantinguin els criteris prioritaris que es recullen a l'article 11 del Decret 37/2008¹⁴, que estableix com prioritària l'existència de germans matriculats al centre; la proximitat del domicili de l'alumne o del lloc de treball del pare o de la mare; la renda anual de la unitat familiar, i la concurrència de discapacitat o necessitats educatives especials en l'alumne o en el pare, mare, tutor o en algun germà.

Així mateix, és necessari que es mantengui el criteri que s'estableix a l'article 6 referit a l'admissió d'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, segons el qual la Conselleria d'Educació i Cultura ha de vetllar per garantir una adequada i equilibrada escolarització d'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.

b. Recomanam que a cada municipi o districte es prenguin mesures organitzatives entre els diferents nusos de la xarxa de serveis socials, entitats i organitzacions per garantir que les famílies més vulnerables senten que poden accedir als serveis educatius 0-3 i, a més, se'ls ajuda a continuar adequadament el procediment per aconseguir la plaça que pretenen.

5. Pel que fa a l'atenció a la diversitat per raons personals i a la inclusió¹⁵

5.1. Consideracions pel que fa a l'atenció a la diversitat per raons personals i a la inclusió¹⁶

L'article 27 de la Constitució espanyola estableix el dret a l'educació per a tothom i estableix que qui ha de garantir aquest dret són els poders públics. Aquest principi implica que qualsevol persona, independentment de les seves característiques físiques, psíquiques, socials, culturals o de lloc de naixement, té dret a rebre educació sense discriminació ni diferenciació de cap tipus.

La LOE dedica el títol II a l'equitat en l'educació i garanteix la igualtat d'oportunitats per a tots els alumnes, sigui quin sigui el seu origen i les condicions personals, amb l'objectiu que tot l'alumnat assoleixi el màxim desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional.

Amb aquest objectiu, estableix que:

- Art. 71.1. Les administracions educatives disposaran els mitjans necessaris.
- Art. 71.2. Correspon a les administracions educatives assegurar els recursos necessaris.
- Art. 71.3. Les administracions educatives garantirán la detecció primerenca de les necessitats educatives específiques i des del primer moment aquests alumnes seran atesos de manera integral, seguint els principis de normalització i inclusió.
- Art. 71.4. L'Administració educativa ha de garantir l'escolarització, la informació, la participació i l'assessorament a les famílies.

¹⁴ Decret 37/2008, de 4 d'abril, pel qual s'estableix el règim d'admissió d'alumnes als centres sostinguts amb fons públics de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

¹⁵ Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol IV.

¹⁶ Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol IV.

I totes les lleis educatives des de fa 40 anys així ho han contemplat:

El Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics a les Illes Balears, al capítol 2, article 3.4, determina que "la Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat ha d'establir els procediments i els recursos necessaris per identificar les necessitats específiques dels alumnes tan aviat com sigui possible i amb l'ajut de personal amb la qualificació adequada": "Així mateix, ha de facilitar la coordinació de tots els professionals que intervenguin en l'atenció als alumnes. L'atenció integral als alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu s'ha d'iniciar des del mateix moment en què aquesta necessitat sigui identificada, amb independència de l'edat de l'alumne, i s'ha de regir pels principis de normalització i d'inclusió."

El mateix decret, a l'article 3.7, detalla que quan la resposta educativa a les necessitats específiques de determinats alumnes sobrepassi l'àmbit de la Conselleria d'Educació i Cultura, el conseller ha de promoure l'establiment d'acords amb les conselleries o administracions públiques competents, com també amb les entitats privades i associacions sense ànim de lucre, amb la finalitat de dotar els centres dels recursos humans i materials adients i afavorir la inclusió educativa i la inserció sociolaboral.

El decret 131/2008¹⁷ estableix a l'article 9 que la Conselleria d'Educació i Cultura ha de garantir l'oferta suficient de serveis educatius d'atenció primerenca per cobrir les necessitats d'identificació, valoració de les dificultats i necessitats específiques de suport educatiu dels infants escolaritzats i de les seves famílies, així com l'orientació i suport als centres esmentats, a les famílies i als infants per afavorir al màxim el seu desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional. A més, l'article 14g estableix que és funció de l'IEPI i de la Direcció General de Innovació proposar la creació d'EAP.¹⁸

La UNESCO, a l'informe *Repensar l'educació* (2015), torna a insistir en el fet que l'educació inclusiva és un pilar fonamental per promoure la inclusió social de totes les persones en tots els àmbits de la vida, des de la infància fins a la vellesa. També recorda que l'educació, com a bé comú, pot conformar valors i actituds per viure junts i disminuir les desigualtats. A més, destaca el paper de docents i educadors com a agents impulsors d'aquests canvis.

En aquest informe, la UNESCO té en compte els aspectes següents:

- "Demana un procés educatiu que sigui inclusiu i no es limiti a reproduir les desigualtats" (pàg. 19).
- "Si no es vol que l'educació consisteixi simplement a reproduir desigualtats i tensions socials que poden ser catalitzadors de violència i inestabilitat política [...], cal una educació que no exclogui ni margini" (pàg. 28 i 40).
- "Perquè els marcs curriculars siguin legítims [...], els objectius educatius han de ser participatius i inclusius" (pàg. 45).
- "S'ha demostrat que els infants més desfavorits —el desavantatge dels quals es deu a pobresa, ètnia i estatus de minoria lingüística, discriminació de gènere, localització remota, discapacitat, violència i estatus de VIH/sida— experimenten els guanys més espectaculars amb els programes de desenvolupament infantil precoç; en canvi, són precisament aquests infants els que és menys probable que hi participin. [...] Ara se sap que intervenint abans es necessiten menys recursos i menys esforços; alhora, la intervenció és més efectiva. Això és especialment significatiu quan es tracta d'infants amb discapacitats específiques i necessitats especials" (pàg. 48).

17 Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

18 Segons l'article 14g del Decret 131/2008, és funció de l'IEPI "proposar la creació dels serveis educatius d'atenció primerenca, juntament amb la Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat, com a serveis d'assessorament psicopedagògic dels centres i de les famílies i com a serveis per a la detecció, diagnòsi i suport dels infants amb necessitats específiques de suport educatiu i la seva coordinació i implementació."

- A la Comissió d'Educació i Esport del Congrés dels Diputats s'acordà proposar, dia 21 de març de 2018 "Potenciar, en cooperació amb les Comunitats Autònomes, l'ampliació i adequació dels Equips d'Atenció Primerenca d'Educació..."¹⁹

5.2. Recomanacions pel que fa a l'atenció a la diversitat derivada de les condicions personals²⁰

Per assegurar la detecció primerenca dels infants amb necessitats específiques i oferir els ajuts personals i materials necessaris per compensar-les són convenients com a mínim les mesures següents.

5.2a Respecte a la dotació de recursos per la detecció, avaluació i suport necessari per a l'atenció normalitzada i inclusiva dels infants amb necessitat de suport educatiu²¹

a. Recomanam, per garantir l'eficiència dels recursos i la millor col·laboració entre els diferents serveis i les diverses administracions, que es publiquin orientacions, criteris i normes pel que fa a la col·laboració entre escoles i els equips d'atenció primerenca, la inclusió educativa en aquestes edats, l'acció conjunta amb els serveis de salut i benestar social.

b. Recomanam augmentar el nombre d'efectius dels EAP el curs 2018/19 fins a 84 efectius, amb la qual cosa es doni resposta a l'acord majoritari sorgit del Parlament arran de la moció del 22 de maig de 2018 (Moció RGE núm. 4499/18).

En qualsevol cas l'aplicació d'aquesta mesura no ha de suposar cap minva en la dotació de cap EAP a data de desembre del 2018.

c. Recomanam que en el marge de dos anys (abans de final del 2020) la dotació de recursos humans per detectar i atendre les necessitats educatives especials dels infants i l'orientació de les famílies sigui:

- 1 hora setmanal d'orientació per cada unitat pública o privada de centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques.
- 3 hores setmanals de suport de mestres de pedagogia terapèutica i/o d'audició i llenguatge per cada unitat pública o privada de centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques (suposa un 60 % del que la Conselleria d'Educació assigna actualment a les unitats de 2n cicle d'EI).

19 Punt 4 de l'acord 161/000235, de dia 21 de març de 2018, de la Comissió d'Educació i Esport del Congrés de Diputats el dia 21 de març de 2018, segons recull el Butlletí Oficial de la Corts Generals. Congrés dels Diputats. XII Legislatura. Sèrie D: General, de dia 18 d'abril de 2018.

20 Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol IV.

21 Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol IV.

A finals del 2020 (curs 2020/21)²²:

UNITATS 0-3 PÚBLIQUES		UNITATS 0-3 PRIVADES A CENTRES COL·LABORADORS	
519		104,3*	
Orientador	PT/AL	Orientador	PT/AL
20,8	62,3	4,2	12,5

*Les dades corresponen a les dades del mapa escolar 0-3, al capítol I

TOTAL EFECTIUS: 99,7			
83,0	Per escoles públiques	16,7	Per escoles privades

d. Recomanam que en el marge de sis anys la dotació de recursos humans per detectar i atendre les necessitats educatives especials dels infants i l'orientació de les famílies sigui equivalent a un 75 % de la que s'estableix pel segon cicle d'educació infantil:

- 1 hora setmanal d'orientació per cada unitat pública o privada de centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques.
- 3,5 hores setmanals de suport de mestres de pedagogia terapèutica i/o d'audició i llenguatge per cada unitat pública o privada de centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques (suposa un 75 % del que la Conselleria d'Educació assigna actualment a les unitats de 2n cicle d'EI).

A finals del 2024 (curs 2023/24)²³:

UNITATS 0-3 PÚBLIQUES		UNITATS 0-3 PRIVADES A CENTRES COL·LABORADORS	
519		104,3*	
Orientador	PT/AL	Orientador	PT/AL
20,8	62,3	4,2	15,65

*Les dades corresponen a les dades del mapa escolar 0-3, al capítol I

TOTAL EFECTIUS: 118,6			
98,8	Per escoles públiques	19,8	Per escoles privades

²² Les dades corresponen a les dades del mapa escolar 0-3, al capítol I.

²³ Les dades corresponen a les dades del mapa escolar 0-3, al capítol I.

5.2b Respecte a l'escolarització d'infants greument afectats

- a. Recomanam garantir que cap infant amb necessitats educatives específiques quedi sense escolaritzar a 1r cicle d'educació infantil; si la família ho proposa, cal garantir-ne la prioritat en el procés d'admissió i garantir els recursos personals i materials adients.
- b. Recomanam que l'administració educativa aporti recursos humans i materials específics necessaris per a l'escolarització inclusiva dels infants greument afectats.
- c. Recomanam que en zones o poblacions amb característiques demogràfiques, geogràfiques o socials singulars es faci en cada cas una anàlisi i es garanteixi la cobertura necessària.
- d. Recomanam també que es contemplin plans especials per sectors o zones determinades que donin resposta de manera estable o temporal a necessitats especials de detecció, a processos d'escolarització, a xarxes locals d'atenció a les famílies més vulnerables.

5.3. Pel que fa al Pla Integral d'Atenció Primerenca de les Illes Balears²⁴

Actualment els infants amb dificultats per raons de condició personals, a més de ser atesos pel sistema de salut, són atesos per dues conselleries més (Educació i Universitats, i Serveis Socials i Cooperació) per raó de dues normatives bàsiques diverses²⁵:

- El sistema educatiu, amb les seves pròpies lleis que preveuen l'atenció dels alumnes.
- El sistema per a la autonomia i atenció a la dependència de serveis socials.

Les dues administracions han desenvolupat criteris, normativa i recursos, ben desconnectats entre si, que generen una ineficiència important. Al final, són les famílies les que decideixen quins recursos emprar, amb la qual cosa es poden arribar a acumular-se tots: hi ha famílies que utilitzen simultàniament els serveis d'estimulació, orientació, logopèdia, etc. de les tres administracions (des de salut, des de la llei de dependència i des del sistema escolar), a més de recórrer a beques i ajudes previstes per complementar les mancances de recursos. Per tant, un mateix infant pot estar atès per tres o quatre logopedes, dos psicòlegs i dos mestres de teràpèutica i de teràpia ocupacional. Això, però, pot derivar en una situació del tot indesitjable per a l'infant i, d'altra banda, les famílies entren en dinàmiques de confusió. Tota aquesta realitat que vivim fa que hi hagi una percepció global de greu mancança de recursos que prové, entre altres factors, del desordre organitzatiu.

24 El Pla Integral d'Atenció Primerenca de les Illes Balears fou aprovat pel Consell de Govern de les Illes Balears el dia 2 de juliol de 2010 (<http://www.caib.es/sites/primerainfancia/ca/documents-41805/archivopub.do?ctrl=MCRST2745Z1117550&id=117550>). Vegeu l'annex I, "Mesures urgents d'equitat 0-3", d'aquest mateix capítol IV.

25 Dins l'àmbit dels serveis socials: (1) Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids. (2) La disposició addicional tretzena, de protecció dels menors de 3 anys, de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, i altres articles de la mateixa llei, com ara els articles 15 i 21, així com de la normativa que se'n deriva. (3) Decret 85/2010, de 25 de juny, pel qual es regula la xarxa pública i concertada d'atenció primerenca en l'àmbit dels serveis socials de les Illes Balears. (4) Resolució informativa de la consellera de Serveis Socials i Cooperació de 4 de desembre de 2018, per la qual es convoca primer concert social de serveis de desenvolupament infantil i atenció primerenca de la xarxa pública i concertada d'atenció primerenca en l'àmbit dels serveis socials de les Illes Balears, amb entitats privades autoritzades i acreditades, per als anys del 2019 al 2021 (BOIB de 6 de desembre de 2018).
Dins l'àmbit de l'educació: (1) La LOE. (2) La LOMCE. (3) Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics.

a. Recomanam la redacció d'un nou pla integral d'atenció primerenca de les Illes Balears que resolgui aquesta dinàmica confusa, respecti els àmbits propis de cada administració (que Educació atengui els infants escolaritzats i des de llei de dependència s'atenguin els no escolaritzats), eviti duplicitats i garanteixi la complementarietat dels tres sistemes (Salut, Educació i Serveis Socials), garantint l'eficiència dels recursos públics i posi fi a aquesta situació confusa que, a més, perjudica els infants i les seves famílies.

6. Pel que fa a la formació permanent:

El decret 131/2008, a la disposició addicional tercera²⁶, estableix que els professionals tenen dret a participar en els plans de formació permanent del professorat de la Conselleria d'Educació.

a. Recomanam incentivar des de les diferents administracions la participació dels professionals del primer cicle d'EI en els programes de formació de centre o formacions intercentre, dutes a terme pels CEP de les diferents illes.

7. Pel que fa a l'acompanyament a les famílies

Les famílies com a motor de l'infant amb diversitat funcional s'han de sentir acompanyades des de l'inici de la detecció de les dificultats per poder fomentar totes les capacitats del seu fill. El procés de detecció, diagnòstic i reorganització familiar és molt complex, amb trams prou dolorosos.

a. Recomanam que es preguin mesures de formació i organitzatives que ajudin a tenir especialment cura en l'acompanyament de les famílies en tot el procés de detecció, presa de consciència de les necessitats singulars dels seus infants i en l'organització de la vida familiar que sol comportar.

8. Pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere

8.1. Consideracions pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere

Una escola coeducativa és un model d'escola que intenta superar els rols i estereotips sexistes. A la nostra societat conviuen diàriament tradicions o fets socialment admesos i que, sense adonar-nos, responen a una educació sexista. Una escola coeducativa educa en igualtat de gènere, de manera que tant els fillets com les filletes siguin aliats als mandats i prejudicis de gènere.

En l'àmbit normatiu, la Constitució espanyola de 1978 parla de "promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social (títol preliminar, 9.2.).

A l'article 14 reconeix la igualtat de tota la ciutadania espanyola davant la llei, sense que pugui prevaler discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol condició o circumstància personal o

26 <http://boib.caib.es/pdf/2008169/mp7.pdf>

social. A més, estableix l'educació com un dret fonamental i obliga els poders públics a garantir aquest dret a tota la ciutadania espanyola (article 27).

En l'àmbit educatiu, la Llei orgànica d'educació, 2/2006, de 3 de maig (LOE), i la Llei orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de qualitat educativa (LOMCE), fan referència al principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes i tenen com un dels principis fonamentals la necessitat de fomentar, a l'escolar, els valors basats en la igualtat efectiva de dones i homes, així com la prevenció de la violència de gènere.

Una altra normativa que fa referència a una educació per a la igualtat és La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

- Aquesta llei inclou mesures de sensibilització i prevenció, centrades en l'àmbit educatiu, partint d'uns objectius que han de complir el sistema per a la transmissió de valors de respecte a la dignitat de les dones i del foment per a la igualtat entre sexes a l'alumnat en cada etapa educativa. A més, insta les administracions educatives a incloure aquest tipus de continguts als plans inicials i permanents de formació del professorat.

La Llei per a la igualtat efectiva de dones i homes (Llei 3/2007, de 22 de març) inclou criteris orientadors de les polítiques públiques en diverses matèries, entre les quals la d'educació, en què es fa menció a la coeducació. En el capítol II del títol II s'estableix que “el sistema educatiu ha d'incloure entre els seus fins l'educació en el respecte dels drets i les llibertats fonamentals i en la igualtat” i “ha d'incloure, dins els principis de qualitat, l'eliminació dels obstacles que dificulten la igualtat efectiva entre dones i homes i el foment de la igualtat plena entre les unes i els altres”. A més, insta les administracions educatives a garantir el dret a l'educació en condicions d'igualtat, evitant comportaments sexistes o estereotipats sexistes.

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat entre homes i dones (Llei autonòmica de les Illes Balears), amb la finalitat de fer efectiu el dret a la igualtat real i efectiva de les dones i els homes, com diu a l'article 1, aquesta llei té per objecte establir i regular els mecanismes i dispositius, com també les mesures i els recursos, adreçats a promoure i garantir la igualtat d'oportunitats i la no discriminació per raó de sexe en qualsevol dels àmbits, etapes i circumstàncies de la vida.

En l'àmbit internacional també és una qüestió prioritària.

Les Nacions Unides cominen els estats membres a la lluita contra la discriminació de les dones en l'àmbit educatiu, com s'extreu de la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, aprovada el 18 de desembre de 1979. En aquest text s'estableix que les autoritats educatives han d'assegurar la igualtat entre dones i homes en relació amb l'orientació. A més, els programes d'estudis han de procurar l'eliminació dels estereotips i rols de gèneres, garantir l'accés igualitari a les beques i fomentar la participació no discriminatòria a l'esport i altres activitats físiques.

La Unió Europea té un ampli desenvolupament normatiu per garantir el principi d'igualtat entre dones i homes:

- El Tractat d'Amsterdam, de l'1 de maig de 1999, té l'objectiu d'assolir la igualtat entre dones i homes i la seva integració en totes les polítiques i accions de la Unió i dels estats membres.
- A l'àmbit educatiu, la resolució aprovada pel consell d'Europa el 3 de juny de 1985 parla d'un programa d'acció per treballar la igualtat d'oportunitats entre fillets i filletes en educació.

8.2. Recomanacions pel que fa a l'educació per la igualtat de gènere

Cal afavorir una educació igualitària garantint la formació dels professionals dels centres d'educació infantil per proporcionar recursos, estratègies i eines.

- a. Respecte a la diversitat d'orientació sexual i identitat de gènere, cal garantir una adequada informació, formació i criteris d'actuació per part dels professionals educatius, així com serveis d'orientació per a les famílies.
- b. Respecte al llenguatge no sexista, és necessari revisar els documents de centre, així com la informació que es traspasa a les famílies, respecte al sexisme en el llenguatge que es fa servir cal recórrer a expressions genèriques²⁷.
- c. S'ha d'incentivar i ajudar les escoles per què els documents de centre incloguin clarament una mirada no sexista i igualitària (pla de convivència).
- d. S'ha de fer una anàlisi de l'entorn amb perspectiva de gènere (el pati o altres racons del centre).
- e. Cal incloure una comissió de coeducació entre els òrgans col·legiats del centre:
 - Per vetllar pel desenvolupament del projecte coeducatiu.
 - Per promoure la igualtat de gènere.
 - Per vetllar per la no discriminació per raó de sexe, d'identitat i expressió de gènere o orientació sexual.
- f. És necessari promoure la resolució de conflictes evitant estereotips sexistes a través de la no-violència.
- g. Cal afavorir l'esperit crític tant dels professionals com de les famílies i el respecte cap als valors no sexistes perquè siguin capaços de detectar-los en tots els recursos culturals i les joguines que compartim amb els infants: contes, cançons infantils, jocs tradicionals, etc.
- h. La comunitat educativa ha d'afavorir l'aparició de nous models de masculinitat i feminitat.
- i. Per poder promoure aquest canvi de mirada és necessari fomentar espais on debatre i reflexionar entre tota la comunitat educativa, compartint experiències i formacions específiques.

9. Pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables

9.1. Consideracions pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables

Qualsevol llei educativa té com a objectiu principal la funció compensadora de les desigualtats. L'apoderament educatiu de les famílies és un dels pilars fonamentals i, per tant, la cura de les famílies més vulnerables —a més de ser un deure ètic— és una condició per a l'acompliment de les funcions de l'escola.

La pobresa és el resultat de les dinàmiques macroeconòmiques, però l'exclusió resulta de les actituds i conductes respecte als altres, els diferents. Tota la comunitat educativa de les escoles ha d'estar atenta i compromesa perquè la pobresa econòmica no esdevengui factor d'exclusió. No només ens hem d'exigir acollir a qui entra a l'escola, sinó també esdevenir espais ètics en què s'enforteixen valors com l'equitat, la inclusió i la bondat.

²⁷ Guia per a una comunicació no sexista en llengua catalana en l'àmbit de l'Administració de la Comunitat. Autònoma de les Illes Balears. Govern de les Illes Balears (https://intranet.caib.es/sites/igualtat/guia_per_a_una_comunicacio_llenguatge_i_imatge_no_sexista/archivopub.do?ctrl=MCRST7546ZI213583&id=213583).

Tota la comunitat educativa i sobretot els professionals educatius s'han de mobilitzar en favor de la protecció i resiliència dels més fràgils, afavorint el sentiment de pertinença, de confiança en el grup i en les seves pròpies competències. Convé percebre la diversitat com una riquesa en els col·lectius i en els centres constitueix un recurs valuós per a l'educació dels infants des de ben petits.

9.2. Recomanacions pel que fa a l'acollida i l'acompanyament de les famílies més vulnerables

- a. Recomanam enfortir la reflexió i la formació dels professionals educatius per apoderar-los en l'escolta, la comprensió i l'acompanyament dels infants i les famílies socialment més vulnerables. Aquesta dimensió ha d'ocupar un espai en els plans de formació dels CEP i, a més, convé promoure formació compartida amb altres serveis i organitzacions que també tinguin responsabilitats en aquesta matèria per facilitar la cooperació i les xarxes entre professionals, departaments, serveis, institucions i organitzacions.
- b. Recomanam que totes les escoles i tots els serveis educatius per a la primera infància disposin d'un pla d'acollida als infants i famílies més vulnerables i de les famílies d'origen cultural divers. aquest pla d'acollida (1) ha de tenir cura del procés d'admissió administrativa i la incorporació efectiva al centre com una autèntica benvinguda; (2) ha de mirar d'enfortir la resiliència dels infants i les famílies, afavorint la consciència de pertinença al grup i la percepció d'expectatives positives de la seva presència, participació i competències; (3) ha de fomentar les pràctiques col·laboratives entre les famílies (exemples: intercanvi de roba, contes joguines) i les xarxes d'ajuda mútua; (4) ha de preveure l'acompanyament a les famílies més vulnerables tant pel que fa al suport amistós com en els procediments i la cerca de resolució de problemàtiques, especialment en el moments més difícils i les situacions imprevistes, i (5), finalment, a més, ha de tenir especial cura en la transició al nou centre escolar quan es doni.
- c. Recomanam esmerçar esforços en la cura de dificultats que presenten els infants per mor del patiment familiar detectant les possibles dificultats, garantint la consciència positiva i optimista de la tota la comunitat educativa respecte a les competències dels infants més vulnerables, afavorint-ne les relacions d'amistat i garantint la seguretat afectiva en el marc escolar, que inclou la cobertura de les seves necessitats més bàsiques.
- d. Recomanam que s'estableixin col·laboracions i protocols entre els diferents serveis i organitzacions que tenen entre les seves finalitats l'atenció de les famílies més vulnerables, per garantir la màxima eficiència dels recursos, evitar que les persones hagin de peregrinar de despatx en despatx i la confusió i el desànim per mor del nombre d'interlocutors amb qui s'han d'entendre les famílies, havent d'exposar contínuament les seves realitats íntimes.
- e. Recomanam afavorir la creació de xarxes locals amb la participació de serveis, organitzacions i entitats capaces de facilitar l'acollida, protecció i cura de les famílies més vulnerables en totes les situacions de vida ciutadana possibles.
- f. Recomanam estendre a les escoles la dotació del Fons Escolar d'Emergència Social amb què el Govern de les Illes Balears²⁸ actualment dota els centres educatius públics, deixant fora els de 0-3, per atendre "necessitats urgents de les famílies" en relació amb l'alimentació, i altres necessitats educatives per a l'alumnat

28 <http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=2810232&lang=ca&coduo=7>.

amb necessitats econòmiques i socials que la família no pugui assumir i així es puguin cobrir les necessitats immediates de l'alumnat²⁹. A tal fi els centres compten amb una dotació econòmica específica diferent a la destinada al funcionament del centre.

10. Pel que fa a la prevenció i detecció del maltractaments i abusos sexuals a menors

10.1. Consideracions pel que fa a la prevenció i detecció del maltractaments i abusos sexuals a menors

Tal com recull el Reial decret 732/1995, de drets i deures dels alumnes³⁰, a l'article 18: "Els centres docents estaran obligats a guardar tota aquella informació que disposin sobre les circumstàncies personals i familiars de l'alumne. No obstant això, els centres comunicaran a l'autoritat competent les circumstàncies que puguin implicar maltractaments per a l'alumne o qualsevol altre incompliment dels deures establerts per les lleis de protecció de menors."

També la Llei 45/2015, de 14 d'octubre, de voluntariat, a l'article 8.5 estableix que "no podran ser voluntàries les persones que tinguin antecedents penals no cancel·lats per delictes de violència domèstica o de gènere"³¹.

10.2. Recomanacions pel que fa a la prevenció i detecció del maltractament i abusos sexuals a menors

a. Vinculat a la garantia d'un entorn protector, els centres han de comptar i el personal ha de conèixer els protocols següents:

- Protocol davant el maltractament familiar seguint les instruccions de la Conselleria³².
- Protocol amb mesures per combatre i actuar en casos d'assetjament escolar³³.
- Protocols davant l'abús sexual o agressions sexuals³⁴.

b. Es recomana a la Conselleria d'Educació i Universitat redactar i establir els continguts d'aquests protocols adaptats a l'etapa infantil, com una mena de prototip o model ajustable i modificable pels centres, així com fer

29 Instruccions per a la distribució del fons escolar d'emergència social als centres educatius públics de les Illes Balears (menys 0-3) (http://www.caib.es/sites/serveidcomunitateducativa/ca/instruccion_per_a_la_distribucia_dels_fons_escolar_demergancia_social_als_centres_educatius_publics_de_les_illes_balears/).

30 *Reial Decret 732/1995*, de 5 de maig, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència en els centres (BOE núm. 131, de 2 de juny).

31 Llei 45/2015, de 14 d'octubre, de voluntariat. Article 8.5: "No poden ser voluntàries les persones que tinguin antecedents penals no cancel·lats per delictes de violència domèstica o de gènere, per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual de l'altre cònjuge o dels fills, o per delictes de tràfic il·legal o immigració clandestina de persones, o per delictes de terrorisme en programes els destinataris dels quals hagin estat o puguin ser víctimes d'aquests delictes. Aquesta circumstància s'ha d'acreditar mitjançant una declaració responsable de no tenir antecedents penals per aquests delictes."

32 Instrucció 1/2017, de 19 de gener de 2017, del director general d'Innovació i Comunitat Educativa per a la detecció, notificació i intervenció en situacions de desprotecció (risc o desemparament) de menors als centres docents de les Illes Balears (https://intranet.caib.es/sites/convivexit/ca/normativa_i_protocols/archivopub.do?ctrl=MCRST8146ZI222384&id=222384).

33 Disponible a Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar per a Primària i Secundària (https://intranet.caib.es/sites/convivexit/ca/normativa_i_protocols/).

34 www.caib.es/sites/policiestutorsillesbalears/es/protocolo_de_maltrato_infantil/.

la difusió entre aquests perquè el personal conegui la seva existència i els mecanismes recollits per fer front a diferents situacions relacionades amb la violència que els poden patir els infants.

També es recomana que la informació i la formació dels professionals s'ajusti a les característiques d'aquests centres i d'aquestes edats.

c. Es recomana que aquests protocols incloguin les mesures que cal prendre tant pels titulars del centre, les inspeccions de la mateixa Conselleria i el centre³⁵.

d. També es recomana recollir que la informació i la formació dels professionals s'ajusti a les característiques de les escoles i d'aquestes edats. Així mateix, recomanem que la formació en aquestes matèries sigui considerada prioritària i es garanteixi que arriba a tot el personal que treballa en centres vinculats a l'administració i que atenen menors.

e. Recomanem que l'administració responsable faciliti models de plans de centre de prevenció en aquestes matèries en aquestes edats perquè cada centre tenguí una referència de la qual partir per adaptar-lo a la seva singularitat.

f. Recomanem que, com estableix la Convenció sobre els drets de l'infant: "En totes les accions que concerneixen l'infant, tant si són dutes a terme per institucions de benestar social públiques o privades, tribunals de justícia, autoritats administratives o cossos legislatius, la consideració principal ha de ser l'interès primordial de l'infant"³⁶.

g. Recomanem que es prenguin les mesures legals i administratives necessàries per impedir que les persones condemnades per maltractament o violència domèstica puguin treballar en contacte amb menors. I per aquest motiu recomanem instar i proposar al Govern central i a les cambres legislatives que prenguin iniciatives en aquest sentit en l'àmbit de les seves competències, com ja es feu en relació amb els delinqüents sexuals mitjançant la Llei 26/2015 i normativa que se'n derivà³⁷.

11. Pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa

11.1. Consideracions pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa

Tal com recull la Convenció de drets de la infància (1989) a l'article 30: "Als estats on hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques, o persones d'origen indígena, a l'infant que pertanyi a una minoria o que sigui indígena no se li pot negar mai, en comunitat amb els altres membres del seu grup, el dret a gaudir de la seva pròpia cultura, a professar i practicar la seva pròpia religió i a utilitzar la seva pròpia llengua."

35 Instrucció 1/2017, de 19 de gener de 2017, del director general d'Innovació i Comunitat Educativa per a la detecció, notificació i intervenció en situacions de desprotecció (risc o desemparament) de menors als centres docents de les Illes Balears (https://intranet.caib.es/sites/convivexit/ca/normativa_i_protocols/archivopub.do?ctrl=MCRST8146ZI222384&id=222384).

Protocol marc interdisciplinari d'actuacions en casos de maltractament infantil a les Illes Balears

(<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST1685ZI93233&id=93233>).

Protocol d'actuació en casos d'abús sexual infantil i explotació sexual infantil a les Illes Balears

(<http://www.caib.es/sites/diversitat/ca/protocol/archivopub.do?ctrl=MCRST4325ZI250099&id=250099>).

36 Article 3 de la Convenció sobre els drets de l'infant (<http://www.amnistiacatalunya.org/edu/docs/nu-conv-infants.htm>).

37 Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència.

Reial decret 1110/2015, d'11 de desembre, pel qual es regula el Registre Central de Delinqüents Sexuals.

Un dels elements que s'han de tenir en compte per garantir l'equitat i la qualitat del primer cicle de l'educació infantil és l'existència d'un projecte educatiu que prevegi propostes pedagògiques adaptades a les necessitats, capacitats i característiques dels filllets i filletes a qui vagin adreçades.

Resulta indispensable que aquest projecte respecti la manera de pensar i que s'encamini a compensar les desigualtats socials sobre la base de la importància del reconeixement, entre altres aspectes, de les diversitats culturals i religioses existents.

11.2. Recomanacions pel que fa a la gestió de la diversitat cultural i religiosa

- a.** Recomenam fomentar la implicació de tots els agents que formen part del context educatiu formal —professorat, alumnat, educadors, personal de suport i, per descomptat, famílies— en aquesta tasca de promoure a l'aula la diversitat religiosa i cultural des d'un enfocament d'interculturalisme.
- b.** Recomenam establir que el tractament a la diversitat religiosa i cultural —així com altres aspectes del projecte educatiu i dels drets de la infància— apareguin recollits en el document de centre (PAC).
- c.** Recomenam prendre regularment iniciatives de formació adreçada al conjunt de la comunitat educativa en temes relatius a interculturalisme, un enfocament que posa el focus en els elements comuns amb un principi d'interacció positiva.

12. Defensor o defensora dels drets del menor

L'article 117 de la vigent Llei 17/2006, de 13 de novembre, integral de l'atenció i dels drets de la infància i l'adolescència de les Illes Balears preveu el nomenament d'un defensor o defensora de la infància i de l'adolescència adjunt o adjunta a la Sindicatura de Greuges que contempla l'article 51 del nostre Estatut d'autonomia.

El Projecte de Llei d'infància i adolescència, actualment en tramitació³⁸, preveu en el seu preàmbul les funcions que tindrà un defensor o defensora de la infància i l'adolescència adjunt a la Sindicatura de Greuges, quan s'hagi nomenat, ja que actualment les assumeix l'Oficina Balear de la Infància i l'Adolescència. I així ho recull l'article 221 de l'esmentat projecte de Llei.

Entre els seves competències pertoca destacar aquí les previstes en el Decret 16/1997 al punts:

- 4.1a "Supervisar les administracions públiques de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de les entitats privades."
- 4.1e "Proposar adaptacions i reformes de procediments, reglaments o lleis, per la defensa eficaç dels drets dels menors."
- 4.1f "Promoure davant el Consell de Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears les disposicions normatives adients per al desenvolupament i efectivitat dels drets del menor."

- a.** Recomenam que just sigui possible es nomeni un defensor o defensora del menor adjunt a la Sindicatura de Greuges. La seva independència del poder executiu és una garantia per a l'acompliment dels objectius

38 <http://www.caib.es/govern/rest/arxiu/3465123>

que ara té encomanada l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor³⁹, que és nomenat en cada legislatura pel Consell de Govern de la CAIB a proposta de la consellera o conseller competent en matèria de benestar social.

39 Decret 16/1997, de 30 de gener, pel que es crea l'Oficina de Defensa dels Drets del Menor a la Comunidad Autònoma de les Illes Balears (<http://www.caib.es/sites/oddm/es/autonomica-1738/archivopub.do?ctrl=MCRST97ZI195171&id=195171>).

CAPÍTOL IV - ANNEX 1

Mesures urgents d'equitat 0-3. Proposta de mesures i de pressupost 2019

Continguts

CAPÍTOL IV - ANNEX 1

Mesures urgents d'equitat 0-3. Proposta de mesures i de pressupost 2019	109
1. Argumentari proposta Pla d'Acció per Garantir una Educació de Qualitat i Equitativa a l'etapa de 0 a 3 anys	111
1.2. L'educació en l'etapa 0-3 anys com a element de compensació de les desigualtats socials	111
2. Ampliació d'ajuts individuals de menjador. Capítol 4 (a) dels pressupostos	113
2.1. Referència legal	113
2.2. Previsió de despesa pels alumnes d'escoles infantils públiques de primer cicle d'educació infantil	113
2.3. Previsió de despesa pels alumnes de centres d'educació infantil privats de primer cicle d'educació infantil	113
2.4. Justificació de la previsió econòmica	114
3. Ajuts a l'escolarització. Capítol 4 (b) dels pressupostos	114
3.1. Referència legal	114
3.2. Previsió de despesa pels alumnes de primer cicle d'educació infantil d'escoles infantils públiques	114
3.3. Previsió de despesa pels alumnes de primer cicle d'educació infantil centres d'educació infantil privats	114
3.4. Justificació de la previsió econòmica	115
4. Equips d'atenció primerenca. Capítol 1 dels pressupostos	115
4.1. Referència legal	115
4.2. Previsió de despesa	116
4.3. Justificació de la previsió econòmica	116
5. Creació de places públiques. Capítol 6 dels pressupostos (serà el capítol 7 si es transfereixen fons als consells o els ajuntaments)	116
5.1. Referència legal	116
5.2. Previsió de despesa	116
5.3. Justificació de la previsió econòmica	117
6. Dotació de recursos humans per gestionar l'aplicació de la proposta. Capítol 1 del pressupost	117
6.1. Referència	117
6.2. Previsió de despesa	117
Annex A del capítol IV. Dades de referència.	117
Annex B del capítol IV. Propostes de modificació normativa per vehicular els ajuts previstos a les mesures urgents per l'equitat 0-3	118
Annex C del capítol IV	119
Informació del Govern	119

1. Argumentari proposta Pla d'Acció per Garantir una Educació de Qualitat i Equitativa a l'etapa de 0 a 3 anys

Des de la comissió creada per elaborar un pla d'acció que reculli les principals recomanacions orientades a garantir l'accés a fillets i filletes al primer cicle d'educació infantil, remarcam, tal com assenyala el recent estudi publicat per UNICEF i IUNDIA en format de Cuadernos para el Debate, *La garantía del derecho a la educación en la etapa 0-3 años: una inversión necesaria y rentable*, a càrrec de M. Ángeles Espinosa, la necessitat de garantir una inversió suficient per consolidar i promoure una etapa educativa de 0-3 de qualitat i, fonamentalment, en condicions d'equitat.

En aquest sentit, aquesta publicació recull les dades que apunten cap a la idea que assistir a l'escola infantil des dels primers anys de la vida crea les bases per tenir èxit escolar en nivells posteriors del sistema educatiu (OCDE, 2015). Per aquesta raó, sembla que l'educació infantil de qualitat és una bona inversió que podria arribar a reduir les actuals taxes de fracàs i abandonament escolar. De la mateixa manera, podria incrementar els nivells globals de competència i afavorir l'equitat. Igualment, sembla tenir un efecte positiu sobre el desenvolupament afectiu i emocional i la integració social. L'assistència a l'escola infantil des dels primers anys de la vida té un efecte positiu sobre el desenvolupament d'una inclinació segura i estable com a condició necessària per a un ajust adequat en etapes posteriors de la vida; sobre l'autocontrol voluntari de les emocions; sobre el desenvolupament de relacions socials segures —tant amb el professorat com amb els iguals—, i sobre habilitats com l'autoregulació del propi aprenentatge, les habilitats socials, la motivació i el rendiment al llarg de l'escolaritat. Tot això com a conseqüència, fonamentalment, que els infants són subjectes actius des del moment del seu naixement i necessiten de l'educació com a condició necessària per al seu desenvolupament psicològic i com a eina que els permeti l'accés a la cultura.

Tant en el cas de la millora de les competències cognitives com en el de les afectives, socials i emocionals són els fillets i filletes d'entorns socioculturals i socioeconòmics menys afavorits els que semblen obtenir avantatges més grans d'aquesta escolarització primerenca (EURYDICE-EACEA, 2010). Heckman, premi Nobel i economista —basant-se en una anàlisi de costos i beneficis de l'educació infantil—, conclou que la inversió en educació infantil de qualitat, per a infants procedents de famílies amb baixos ingressos i de minories ètniques, aporta un retorn de set dòlars per cada dòlar invertit en la seva educació infantil (EURYDICE-EACEA, 2010; Heckman, 2006 i 2008). En definitiva, sembla que l'assistència a l'escola infantil en l'etapa 0-3 anys ofereix als infants unes condicions òptimes per començar la vida, ajuda a eliminar les desigualtats socials, fomenta el progrés cap a la igualtat entre homes i dones, afavoreix el rendiment escolar en etapes posteriors de l'escolarització i és una de les millors eines per invertir en ciutadania.

Ara bé, el simple fet d'assistir a l'escola infantil des de les primeres etapes de la vida no garanteix als fillets, de manera automàtica, les millores en el desenvolupament descrites als paràgrafs anteriors. Perquè aquestes millores es produeixin és necessari que l'educació rebuda sigui de qualitat.

Perquè un infant es pugui beneficiar de l'atenció i de les cures rebudes en les primeres etapes de la seva vida, aquestes s'han de proporcionar en un context estructurat —com és el context educatiu— i han de tenir unes determinades característiques que en garanteixin la qualitat.

1.2. L'educació en l'etapa 0-3 anys com a element de compensació de les desigualtats socials

Són moltes les recerques que obtenen resultats que posen clarament de manifest que l'assistència al primer cicle de l'educació infantil —l'etapa 0-3 anys— té més efectes en els fillets i les filletes que procedeixen d'entorns més desfavorits que sobre els que viuen en entorns més normalitzats (Ahnert, Pinguet i Lamb, 2006). L'atenció educativa rebuda des de les primeres etapes de la vida pot compensar, almenys parcialment, les situacions de privació a les quals aquests infants estan sotmesos a les seves llars (Cleveland i Krashinsky,

2003; UNICEF, 2008). S'observa una millora en el seu desenvolupament intel·lectual, la seva independència, les seves habilitats socials i la seva capacitat d'atenció i concentració. No obstant això, aquests mateixos estudis semblen indicar que són precisament aquests infants els que tenen menys probabilitats d'assistir a l'escola infantil en els seus primers anys de vida (EURYDICE-EACEA, 2010). A aquesta baixa escolarització contribueixen diferents factors: les dificultats que tenen aquestes famílies per accedir a una plaça escolar en la qual han de suportar, totalment o parcialment, els costos; la seva exclusió dels sistemes d'admissió, que valoren positivament el fet que un progenitor o tots dos treballin, quan es tracta de famílies aturades o que tenen treballs poc estables; o l'escàs valor que poden concedir a l'educació formal en aquestes primeres etapes del desenvolupament.

Assistir a l'escola infantil en l'etapa 0-3 anys és una eina molt potent per eliminar les desigualtats socials, així com per millorar el futur social i econòmic d'un país. Per aquesta raó, una de les prioritats de les polítiques de la Unió Europea en matèria d'educació infantil és incrementar l'assistència dels infants procedents de famílies més desfavorides al primer cicle d'educació infantil. James Heckman, en un article publicat a la revista *Science*, afirmava que la inversió en les primeres etapes educatives de filletes i fillets procedents d'entorns vulnerables té un efecte molt més alt que la inversió en etapes educatives posteriors. Conclou que amb els nivells actuals de recursos seria molt més rendible dirigir els esforços a aquestes primeres etapes per maximitzar els efectes de la inversió (Heckman, 2006).

El 20 de febrer de l'any 2013 la Comissió Europea va publicar una recomanació als estats sobre la pobresa infantil titulada *Invertir en els nens: trencar el cicle dels desavantatges*. Aquesta recomanació considera que la inversió en educació de la primera infància i en cures de bona qualitat és una inversió eficaç per fer front a la desigualtat i als reptes als quals s'enfronten els infants desfavorits. Aquesta recomanació no estableix obligacions legals, però és un instrument fonamental perquè els estats membres abordin la pobresa infantil des de les polítiques públiques. La recomanació estableix tres pilars estratègics per al desenvolupament de polítiques:

1. L'accés de les famílies i els infants a recursos adequats: donar suport a l'accés al treball de pares i mares i garantir un nivell de vida adequat als fillets i a les filletes mitjançant ajudes econòmiques, deducció d'impostos i ajudes a l'habitatge.
2. L'accés a serveis de qualitat: promoure l'atenció des de la primera infància; garantir la igualtat d'oportunitats en el sistema educatiu, l'accés als sistemes de salut, a un habitatge i un entorn adequat, i millorar els sistemes de protecció de la infància.
3. El dret dels infants a participar: mitjançant el suport a la participació de fillets en la vida cultural, esportiva i el dret al joc i establir mecanismes de participació en les decisions que afecten les seves vides.

Quatre anys després, el 2017, la Xarxa Europea de Política Social ha analitzat el desenvolupament de la recomanació en 35 països europeus i ha publicat un detallat informe en el qual s'especifiquen els avenços, les reculades i les modificacions fetes a cada país. A la vista d'aquests resultats l'informe conclou que és necessari augmentar l'accessibilitat i la qualitat dels serveis d'educació infantil, així com abordar les desigualtats i els problemes d'accés a les escoles infantils. En el cas concret d'Espanya es recomana establir com a prioritat política l'educació infantil des de les primeres etapes de la vida i com a instrument per facilitar la conciliació de la vida familiar i laboral, així com per reduir les desigualtats socials i millorar les oportunitats dels infants procedents d'entorns socials, econòmics i culturals més vulnerables.

D'altra banda, la ministra d'Educació, la Sra. Celaá Diéguez, en compareixença al Congrés dels Diputats el dia 11 de juliol de 2018 (*Diari de sessions*, núm. 572, XII Legislatura), manifestà:

Senyories, el servei públic educatiu ha de regir-se sempre pel principi d'equitat. L'equitat afegeix un component de justícia al concepte d'igualtat i [...] no tots els alumnes [...] parteixen amb les mateixes condicions socials. Cada alumne, cada alumna s'insereix en un context familiar, social, econòmic i cultural; com afirma Juan Carlos Tedesco, cada fillet neix educable, però el context social opera

en molts casos com a obstacle —com a obstacle, senyories— que impedeix el desenvolupament d'aquesta potencialitat.

Consider que l'equitat educativa és el cor precisament que bomba la qualitat i l'excel·lència del sistema. [...] Des dels inicis, des de l'educació infantil, és deure de tot govern progressista assegurar un bon començament [...]. Un dels grans consensos que hi ha es refereix precisament a l'enorme efecte igualador de l'educació infantil i la seva alta rendibilitat econòmica.

El meu projecte consisteix a assegurar una educació infantil estesa i assequible a tota la infància, prioritzant, naturalment, senyories, la infància més vulnerable. A tal fi aconseguirem impulsar un programa de cooperació territorial amb les comunitats autònomes en educació 0-3, [...] incloent al seu torn el finançament de programes de criança positiva per garantir bones pautes de criança i orientació educadora entre els progenitors.

Serà un programa focalitzat entre les famílies que formen part del 30 % inferior dels nivells de renda autonòmica.

Per totes aquestes raons, aquesta comissió ha elaborat la proposta pressupostària següent, adreçada a orientar les partides necessàries per impulsar mesures que garanteixin l'accés en condicions d'equitat a fillets i filletes de fins a 3 anys a les Illes Balears i que a continuació es detallen.

2. Ampliació d'ajuts individuals de menjador. Capítol 4 (a) dels pressupostos

2.1. Referència legal

L'article 27 de la Constitució espanyola estableix com a dret fonamental el dret a l'educació.

L'article 83 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que per garantir la igualtat de tots els ciutadans en l'exercici del dret a l'educació s'han d'establir beques i ajuts a l'estudi per compensar situacions socioeconòmiques desfavorables.

El punt 2.6a de l'article 1 de l'Ordre de la consellera d'Educació i Cultura, d'1 de juliol de 2009, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les subvencions en matèria d'educació i cultura (BOIB 11 de juliol de 2009) preveu les ajudes a menjador.

→ Es proposa la modificació/ampliació o la publicació d'una nova Resolució del conseller d'Educació i Universitat de l'11 de maig de 2018, per la qual es convoquen ajuts individualitzats de menjador per als alumnes que cursen estudis als centres docents no universitaris durant el curs escolar 2018/2019 (BOIB 22 de maig de 2018), de manera que siguin reconeguts com a possibles beneficiaris els alumnes de primer cicle d'educació infantil de les escoles infantils públiques i els alumnes de primer cicle d'educació infantil de centres d'educació infantil privats que siguin reconeguts com a centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques (o una altra normativa a l'efecte) i que compleixin la resta de requisits.

2.2. Previsió de despesa pels alumnes d'escoles infantils públiques de primer cicle d'educació infantil

Proposta: 640.978 euros.

2.3. Previsió de despesa pels alumnes de centres d'educació infantil privats de primer cicle d'educació infantil

Proposta: un total de 292.723 euros.

2.4. Justificació de la previsió econòmica

a. La normativa esmentada preveu diferents percentatges d'ajuda. Segons les condicions econòmiques de les famílies s'utilitza la mitjana de les ajudes previstes (50 % del cost del menjador), que l'ordre esmentada situa en un màxim de 528 euros anuals per alumne.

b. Estimam que un 17,5 % de les famílies de l'alumnat de les escoles infantils públiques poden complir els requisits que preveu l'ordre:

- Alumnat d'escoles infantils públiques susceptibles d'acollir-s'hi:
1.213 infants, a una mitjana de 528 € anuals/alumne = 640.978 €.
- Alumnat de centres d'educació infantil privats susceptibles d'acollir-s'hi:
554 infants, a una mitjana de 528 € anuals/alumne = 292.723 €.

3. Ajuts a l'escolarització. Capítol 4 (b) dels pressupostos

3.1. Referència legal

L'article 27 de la Constitució espanyola estableix com a dret fonamental el dret a l'educació.

L'article 83 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que per garantir la igualtat de tots els ciutadans en l'exercici del dret a l'educació s'han d'establir beques i ajuts a l'estudi per compensar situacions socioeconòmiques desfavorables.

L'article 4 de la Convenció dels drets dels infants estableix que "els estats membres han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altres d'adequades per fer efectius els drets reconeguts en aquesta convenció".

→ Es proposa la modificació/ampliació de la Resolució anual del conseller d'Educació i Universitat per la qual es convoquen ajuts a la xarxa d'escoles públiques de les Illes Balears, regulada pel Decret 131/En relació 2018, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, de manera que:

- S'inclogui a l'esmentada resolució anual la compensació a cada administració titular de les escoles infantils públiques d'un 80 % de les despeses que hagin fet en motiu de bonificacions, beques, ajudes, etc. per facilitar l'escolarització en el 1r cicle d'educació infantil dels infants de famílies en dificultats econòmiques.
- S'incloguin també les modificacions legals necessàries perquè determinats centres d'educació infantil privats siguin reconeguts com a centres col·laboradors de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques (o altra normativa a l'efecte) i els seus alumnes puguin ser beneficiaris d'aquesta ajuda.

3.2. Previsió de despesa pels alumnes de primer cicle d'educació infantil d'escoles infantils públiques

Proposta: 874.062 euros.

3.3. Previsió de despesa pels alumnes de primer cicle d'educació infantil centres d'educació infantil privats

Proposta: un total de 399.168 euros.

3.4. Justificació de la previsió econòmica

- a.** Partint d'una mitjana del cost aproximat de les quotes anuals d'escolarització dels alumnes de 1r cicle d'educació infantil de 1.800 euros i que les ajudes o bonificacions que concedeixen les administracions titulars preveuen diferents percentatges d'ajuda segons les condicions econòmiques de les famílies; es calcula un 50 % d'aquesta mitjana (900 euros per alumne a l'any).
- b.** Estimam que un 17,5 % de les famílies de l'alumnat de les escoles infantils públiques poden complir els requisits que preveu l'ordre:
- Alumnat d'escoles infantils públiques susceptibles d'acollir-s'hi: 1.213 infants a una mitjana de 900 euros anuals per alumne, en resulta un total d'1.092.577 euros.
 - Alumnat de centres d'educació infantil privats susceptibles d'acollir-s'hi: 554 infants a una mitjana de 900 euros anuals per alumne, en resulta un total de 498.600 euros.
- c.** Atès que la proposta és que la Conselleria d'Educació n'assumeixi un 80 %, les quanties resultants són:
- Alumnes d'escoles infantils públiques → un 80 % d'1.092.577 euros resulten 874.062 euros.
 - Alumnes de centres d'educació infantil → un 80 % de 498.600 euros resulten 398.880 euros.

4. Equips d'atenció primerenca. Capítol 1 dels pressupostos

4.1. Referència legal

- a.** La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, al títol II, dedicat a l'equitat en l'educació; capítol I, relatiu a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, i, en concret, a l'article 71, estableix al punt 2:

Correspon a les administracions educatives assegurar els recursos necessaris perquè els i les alumnes que requereixin una atenció educativa diferent de l'ordinària, perquè presenten necessitats educatives especials, per dificultats específiques d'aprenentatge, per les seves altes capacitats intel·lectuals, perquè s'han incorporat tard al sistema educatiu, o per condicions personals o d'història escolar, puguin assolir el màxim desenvolupament possible de les seves capacitats personals i, en tot cas, els objectius establerts amb caràcter general per a tot l'alumnat.

La mateixa llei a l'article 71.3 estableix que:

Les administracions educatives han d'establir els procediments i recursos necessaris per identificar aviat les necessitats educatives específiques de l'alumnat a les quals es refereix l'apartat anterior. L'atenció integral a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu s'ha d'iniciar des del mateix moment en què sigui identificada aquesta necessitat i s'ha de regir pels principis de normalització i inclusió.

I en el punt 74.4 estableix que:

Correspon a les administracions educatives promoure l'escolarització en l'educació infantil de l'alumnat que presenti necessitats educatives especials.

I estableix a l'article 76:

Correspon a les administracions educatives adoptar les mesures necessàries per identificar l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals i valorar com més aviat millor les seves necessitats.

I estableix a l'article 74.2:

La identificació i valoració de les necessitats educatives d'aquest alumnat l'ha de fer, tan aviat com sigui possible, personal amb la deguda qualificació i en els termes que determinin les administracions educatives.

b. Per acord majoritari al Parlament, arran de la moció 22 de maig de 2018 (Moció RGE núm. 4499/18), s'insta el Govern a un increment fins a 84 professionals (el curs 2017/18 n'hi ha 59).

- La Conselleria d' Educació i Universitat informa que incrementarà fins a 66 efectius humans el curs 2018/19 (18 efectius menys dels que estableix l'acord parlamentari per a aquest mateix període).

4.2. Previsió de despesa

Proposta: 630.000 euros.

4.3. Justificació de la previsió econòmica

Per arribar a 84 professionals faltaran 18 efectius:

- Pressupost: 18 efectius x 35.000 € aprox. cost /efectiu = 630.000 €.

5. Creació de places públiques. Capítol 6 dels pressupostos (serà el capítol 7 si es transfereixen fons als consells o els ajuntaments)

5.1. Referència legal

L'article 15.1 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, estableix que "les administracions públiques promouran un increment progressiu de l'oferta de places públiques en el primer cicle".

Per acord majoritari al Parlament de la moció de 22 de maig de 2018 (moció RGE núm. 4499/18), s'instà el Govern a la creació de 1.000 places públiques.

Això es dona atesa la gran quantitat de famílies que no poden accedir a places de primer cicle d'educació infantil; atès que hi ha grans poblacions de les nostres illes que la situació és molt deficitària; i atès que més de 20 municipis tenen menys d'un 30 % d'oferta de places i que més de 20 municipis —entre els quals hi ha inclosos els més grans de la nostra comunitat— tenen menys del 20 % d'oferta pública per la població de fins a 3 anys.

5.2. Previsió de despesa

Proposta: plurianual de quatre anys:

- 600.000 el 2019
- 1.800.000 el 2020, el 2021 i el 2022

5.3. Justificació de la previsió econòmica

- Cost per plaça: entre 10.000 i 12.000 euros, amb un total de 10-12 milions.
- Distribució de costos de creació: previsió de 50 % el Govern balear i un 50 % les altres administracions (Govern central, consells insulars, ajuntaments...).

6. Dotació de recursos humans per gestionar l'aplicació de la proposta. Capítol 1 del pressupost

6.1. Referència

Alguns dels procediments requeriran recursos humans que ara no estan a disposició de programes i projectes relacionats amb el primer cicle d'educació infantil.

6.2. Previsió de despesa

Proposta: a quantificar pel Govern.

Annex A del capítol IV. Dades de referència.

Alumnat de la pública

	0-1	1-2	2-3	TOTAL 1-3	TOTAL 0-3
EIVISSA	77	156	306	462	539
FORMENTERA	14	24	36	60	74
MALLORCA	654	1.554	2.512	4.066	4.720
MENORCA	196	598	810	1.408	1.604
TOTAL	941	2.332	3.664	5.996	6.937

Alumnat de la privada

	0-1	1-2	2-3	TOTAL 1-3	TOTAL 0-3
TOTAL (provisional)	373	1.136	1.620	2.756	3.168

Annex B del capítol IV. Propostes de modificació normativa per vehicular els ajuts previstos a les mesures urgents per l'equitat 0-3

Per fer més comprensible la proposta, s'ha transcrit la totalitat de l'article en el qual es proposa la modificació i es marca en verd el canvi que es pretén introduir.

Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

Article 8. Mòduls de finançament

1. Mitjançant una ordre, la Conselleria d'Educació i Cultura ha d'aprovar dins el primer trimestre de cada any, d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, la quantia dels mòduls de finançament, sobre la base dels quals s'han de fer les convocatòries d'ajuts corresponents. Per això, s'estableixen els mòduls següents:

- a. Per a la creació de places escolars de primer cicle d'educació infantil.
- b. Per a la consolidació de places escolars de primer cicle d'educació infantil.
- c. Per al sosteniment de les escoles infantils públiques de primer cicle d'educació infantil que ha de ser fixat per unitat en funcionament.
- d. Per al funcionament de serveis educatius d'atenció primerenca.
- e. Per al funcionament d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies, estiguin o no escolaritzats els seus infants, s'han d'establir mòduls diferents segons el tipus i la durada de l'activitat, del servei o del programa.
- f. Per a l'ajuda a l'escolarització dels infants de les famílies més vulnerables socialment.

Aquests mòduls de finançament permetran determinar l'import de la subvenció.

Les convocatòries també podran preveure activitats de durada superior a l'exercici pressupostari; en aquest cas, s'haurà de fer la tramitació com a despesa pluriennal.

Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància

Disposició addicional segona. Convenis amb entitats privades

1. La Conselleria d'Educació i Universitat sola o juntament amb consells insulars i/o ajuntaments pot establir convenis, amb entitats privades, prioritàriament amb entitats privades sense finalitat de lucre i amb cooperatives de treball associat, per a la consolidació de places, per al sosteniment de centres educatius autoritzats de titularitat privada de primer cicle d'educació infantil, per al desenvolupament d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies amb nens o nenes menors de tres anys, així com l'assessorament i les funcions pròpies dels serveis educatius d'atenció primerenca.

2. Per a aquests supòsits, l'ordre de bases reguladores en qualsevol cas ha de preveure que:

- a. Els ajuts per a la consolidació de places no podran ser superiors als que es deriven de l'article 8 d'aquest decret.
- b. Els ajuts a cada centre no podran ser superiors als que es deriven de l'article 8 d'aquest decret.

- c. Els ajuts econòmics per al sosteniment dels centres educatius han de ser fixats per unitat de primer cicle d'educació infantil en funcionament.
- d. Els ajuts per al funcionament d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies, estiguin o no escolaritzats els seus infants, s'han d'establir en mòduls diferents segons el tipus i durada de l'activitat, del servei o del programa.
- e. Els ajuts individuals de menjador escolar es fixaran amb els mateixos criteris i amb les mateixes quanties que s'apliquin per als alumnes de les escoles infantils públiques.
- f. Els ajuts, beques i bonificacions de les quotes d'escolarització es fixaran amb els mateixos criteris i quanties que s'apliquin a les escoles infantils de xarxa.

3. Aquests centres seran considerats centres col·laboradors de la Xarxa Pública d'Escoles Infantils de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que regula aquest mateix decret.

En qualsevol cas, el conveni haurà de preveure l'obligatorietat dels centres de:

- a. Dur a terme el procés d'escolarització d'acord amb la normativa que estableix el règim d'admissió d'alumnes a les escoles infantils públiques.
- b. Mantenir al dia els procediments informàtics que estableixi la conselleria (GESTIB 2.0).
- c. Participar en els plans institucionals que estableixi Conselleria.

Ordre de la consellera d'Educació, Cultura i Universitats de XX d'XXXX de XXXX mitjançant la qual s'estableix la quantia dels mòduls per al sosteniment de les escoles infantils públiques de primer cicle d'educació infantil, per al funcionament de serveis educatius d'atenció primerenca i per al funcionament d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies corresponent l'any XXXX

1. S'aproven els mòduls sobre la base dels quals s'ha de fer la convocatòria d'ajuts corresponent a l'exercici xxxx:

- a. Per al sosteniment de les escoles infantils públiques de primer cicle d'educació infantil: xxxxx euros anuals per unitat escolar en funcionament en els termes que s'indiquin a la convocatòria corresponent.
- b. Per al funcionament d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies, estiguin o no escolaritzats els seus infants: xxxx euros per cada sessió realitzada.
- c. Per al funcionament de serveis educatius d'atenció primerenca: XXXX euros per infant amb necessitats educatives especials (NEE) escolaritzat, en els termes que s'indiquin a la convocatòria corresponent.
- d. Per l'ajuda a l'escolarització dels infants de les famílies socialment més vulnerables un 80 % del total de l'ajuda o beca o bonificació concedida pel titular fins a un màxim de 900 euros per cada alumne.

2. Els mòduls abans esmentats serviran per determinar l'import dels ajuts corresponents a l'exercici XXXX.

Annex C del capítol IV

Informació del Govern

Simulació dels càlculs de necessitats pressupostàries a partir de les dades de què disposa la Conselleria d'Educació i Universitat:

		CREACIÓ DE PLACES (A)		SOSTENIMENT EI (B)		ACTIVITATS / SERVEIS / PROGRAMES (C)		SERVEIS EDUCATIUS (D)		PARTIDA
		Places	Pressupost 1.124 €/unitat	Previsió Unitats	Pressupost 3.600 €/unitat	Previsió Sessions	Pressupost 250 €/sessió	Previsió Alumnes NEE	Pressupost (1.100 €/NEE)	13601 421K04 46 * * *
MALLORCA	Inca	0	0	10	36.000€	12	3.000	6	6.600	45.600 €
	Palma	0	0	74	266.400 €	40	10.000 €	84	92.400 €	368.800 €
	Ajs. Part forana i Fundació Sóller i IMEB	82	92.168	250	900.000 €	265	66.250 €	26	28.600 €	1.087.018 €
	CI+Ajuntaments	82	92.168	334	1.202.400 €	317	79.250 €	116	127.600 €	1.501.418 €
MENORCA	C. Insular	0	0	0	0 €	10	2.500€	24	26.400 €	28.900 €
	Ajuntaments	0	0	85	306.000 €	112	28.000€	0	0 €	334.000€
	CI+Ajuntaments	0	0	85	306.000 €	122	30.500 €	24	26.400 €	362.900 €
EIVISSA	C. Insular	0	0	13	46.800 €	24	6.000€	10	11.000 €	63.800 €
	Ajuntaments	0	0	28	100.800 €	60	15.000€	4	4.400 €	120.200 €
	CI+Ajuntaments	0	0	41	147.600 €	84	21.000 €	14	15.400 €	184.000 €
FORMENTERA	C. Insular	18	20.232	6	21.600 €	13	3.250	6	6.600 €	51.682 €
	Ajuntaments	0	0	0	0 €	0	0 €	0	0 €	0 €
	CI+Ajuntaments	18	20.232	6	21.600 €	13	3.250	6	6.600 €	51.682 €
TOTAL		100	112.400 €	466	1.677.600 €	536	134.000 €	160	176.000€	
TOTAL A+B+C+D										2.100.000 € €

CAPÍTOL V

Les famílies. Competències i necessitats

Continguts

CAPÍTOL V

Les famílies. Competències i necessitats

1. Apoderament educatiu de les famílies amb infants de 0-3	123
1.2. Consideracions	123
1.3. Recomanacions	125
2. L'oci sa: una oportunitat i una necessitat per a tota la família, especialment per als infants	126
2.1. Consideracions.....	126
2.2. Recomanacions	127
3. La necessària conciliació familiar i laboral	130
3.1. Consideracions.....	130
3.2. Recomanacions pel que fa a les mesures de conciliació laboral i familiar	131
4. Mares de dia. Proposta de criteris normatius	134
4.1. Consideracions	134

CAPÍTOL V - ANNEX 1

Activitats i programes per a l'apoderament educatiu de les famílies dels infants de fins a 3 anys	139
---	-----

CAPÍTOL V - ANNEX 2

Programes de parentalitat positiva de 0-3 anys	142
--	-----

1. Apoderament educatiu de les famílies amb infants de 0-3

1.2. Consideracions

La família queda constituïda per la incorporació d'un fill. L'accés a la maternitat i a la paternitat esdevé actualment una de les transicions més complexes de la vida.

D'altra banda, a la família és on incideixen avui bona part de les incerteses socials.

Si ens centram en la criança, els pares i les mares tenen a la falda un nadó que els il·lusiona moltíssim. Tanmateix, sovint es desconcerten. De sobte, descobreixen que volen saber què fan les altres famílies per saber què poden fer ells. Necessiten mirar-se les altres criatures per entendre més bé la seva. Necessiten interlocutors, i moltes famílies en cerquen.

En els primers anys, els pares i les mares no només necessiten aprendre a alimentar, consolar o fer dormir, sinó que es plantegen qüestions ben essencials i transcendents com ara què significa educar, quin espai han de concedir a les necessitats dels seus fills i quines són les seves capacitats com a educadors.

Per primera vegada, i sense període d'adaptació, apareix un fill que amb freqüència és el primer nadó que cuiden. Han d'adquirir habilitats absolutament allunyades dels seus hàbits, veuen com canvia el valor del temps, la seva capacitat d'autonomia, la significació de les seves necessitats i recursos econòmics, el seu paper social, etc. En resum, tot canvia i freqüentment ho fa sense marc humà immediat de referència en el qual basar models, compartir dificultats, aprendre recursos, valorar i contextualitzar dificultats i prioritats.

Les famílies no poden estar soles. No estan soles en temes de salut, tampoc poden estar-ho en temes educatius, tinguin o no els seus fills escolaritzats.

Les famílies necessiten nous espais per socialitzar la criança i per sostenir-la en un sentiment de pertinença a una comunitat i de vincle social. La paternitat i maternitat exigeixen grups estables de pertinença, necessiten espais socials de proximitat on identificar necessitats i inquietuds, on compartir sabers.

Tanmateix, hem de recordar que en bona mesura els recursos educatius de les famílies, la seva participació a l'escoleta o fora estan condicionats per les oportunitats que permeten les mesures de conciliació laboral i familiar.

1.2.1. Oportunitats per a l'apoderament educatiu

Des de fa una vintena d'anys, conscients que tots els infants han de ser educats però que això no té per què implicar l'escolarització, han aparegut contextos de suport a la criança en forma de tallers, espais de trobades, sessions formatives, etc. —vinculats o no a les escoles— adreçats especialment a les famílies amb infants no escolaritzats però que cerquen enfortir les competències de criança ara que sovint ja no es transmeten en l'àmbit intrafamiliar, especialment en relació amb l'educació.

Moltes escoles han deixat de ser exclusivament centres escolars i esdevenen, en alguna mesura, serveis territorials de referència per a l'educació dels primers anys. Les mestres no només s'ocupen dels infants escolaritzats, sinó que també n'hi ha que esdevenen agents socials que afavoreixen el diàleg entre famílies i

generen dinàmiques d'intercanvi i de sentit comunitari entre les famílies, que s'apleguen en unes activitats molt diverses però que responen al nom comú d'espais familiars o activitats de cultura de criança¹.

D'altra banda l'oferta d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies amb infants menors de 3 anys, tinguin o no el fill escolaritzat, està àmpliament recollida a l'articulat del Decret 131/2008².

Així, algunes activitats de les quals genèricament anomenam espais familiars o bé serveis de cultura de criança funcionen com a serveis independents, tot i que se solen fer als edificis de les escoles.

El espais familiars solen tenir una alta valoració per part de les famílies usuàries, així com una gran incidència en els entorns on hi ha les famílies participants.

1.2.2. Models i tipologia dels plans i programes de cultura de criança familiars

A partir d'un primer antecedent —La Maison Verte, creat a París per Françoise Dolto el 1979³—, s'han diversificat a tot el territori espanyol i europeu diferents plans, programes i activitats per a l'enfortiment de les capacitats parentals de les famílies amb infants.

A l'annex I d'aquest capítol V fem una relació molt sintetitzada dels serveis, programes i activitats especialment adreçats a l'apoderament educatiu de les famílies amb infants menors de 3 anys que no tenen els infants escolaritzats⁴.

1.2.3. Els espais familiars, una nova dimensió professional

Cal tenir en compte que aquesta nova dimensió professional ofereix als professionals de l'educació infantil un nou àmbit de dedicació laboral a mesura que el seu bagatge professional creix. Fins i tot, per a alguns d'ells és un espai de dedicació quan el cos posa limitacions a l'atenció als infants dins la rutina d'escola.

En definitiva, és una nova manera de donar compliment a la vella dita africana: "Per educar un infant es necessita tot el poblat."

1 Al preàmbul del Decret 131/2008 es diu textualment: "Si a totes les etapes educatives, l'educació ha de ser una tasca compartida entre les famílies i els centres docents, abans dels tres anys el paper de les famílies és qualitativament i quantitativament molt més rellevant. Per això, cal impulsar l'ús dels centres educatius de primer cicle com a espais de servei integral per a totes les famílies amb infants amb edats corresponents al cicle esmentat, de manera que puguin esdevenir, de mica en mica, espais on les famílies de l'entorn puguin trobar referents d'informació, assessorament, documentació, formació, diàleg amb altres famílies, i, en general, per a tot allò que els pugui significar un acompanyament positiu en el procés de configuració de les seves capacitats i del seu projecte parental."

2 A l'article 3, article 7, article 8, article 10, article 11, article 13, article 14, article 19 i a la disposició addicional segona del Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

3 <https://www.lamaisonverte.asso.fr/maison-verte>.

4 En algunes comarques i ciutats aquesta tipologia d'activitats s'ofereixen a totes les famílies amb infants menors de 6 anys.

1.3. Recomanacions

1.3.1. Recomanacions pel que fa a l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància (IEPI)

- a. Recomanam que es mantinguin els ajuts per al desenvolupament d'activitats, serveis i programes per a les famílies que es preveuen als articles 7 i 8 del Decret 131/2008.
- b. Recomanam que l'IEPI⁵ desenvolupi actuacions pròpies i promogui actuacions de les entitats públiques i privades amb l'objecte de beneficiar les condicions educatives de la primera infància en els seus entorns socials i les capacitats educatives de les seves famílies⁶.
- c. Recomanam que l'IEPI estimuli, afavoreixi i promogui la realització de plans de formació amb aquests objectius:
 - Millorar les competències i compartir bones pràctiques d'apoderament educatiu de les famílies⁷ adreçats als professionals responsables de dinamitzar aquests serveis, programes i activitats.
 - Incrementar les competències dels equips educatius per millorar les relacions família-escola, enriquint els recursos i les estratègies per potenciar una major participació de les famílies a l'escola, tenint en compte la diversitat familiar i el ventall de formes de participació perquè cada família trobi el seu lloc en la comunitat educativa.
 - Afavorir la cura de la salut dels infants tant en l'àmbit escolar com familiar.
- d. Recomanam que l'IEPI potenciï l'acció tutorial en relació amb les famílies, tant des de les instruccions anuals de funcionament de les escoles infantils públiques com amb accions i plans formatius⁸.
- e. Recomanam que l'IEPI reculli, ordeni i difongui informació i documentació entre les administracions locals i les escoles de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques i la pengi al web de l'IEPI amb l'objectiu de facilitar iniciatives en l'àmbit de serveis, programes i activitats d'apoderament educatiu.

1.3.2. Recomanacions pel que fa als consell insulars, ajuntaments i equips educatius

- a. Recomanam que els equips educatius facin comprensibles a les famílies els documents que organitzen l'escola i l'organització el funcionament dels seus òrgans interns, especialment el Consell Escolar.
- b. Recomanam que els titulars de les escoles i els equips directius s'impliquin a fomentar i facilitar la creació i el funcionament d'associacions de pares i mares com a recurs que potencia les relacions entre famílies, enforteix la comunitat educativa, estimula la participació activa de les famílies i reforça la col·laboració entre els equips educatius i les famílies.

5 Vegeu les recomanacions referides a l'IEPI en el document centrat en escoles infantils públiques i l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

6 Article 14h del Decret 131/2008.

7 El Decret 131/2008 en el seu preàmbul, a disposició addicional tercera reconeix la necessitat de formació i estableix les responsabilitats en matèria de formació permanent dels professionals que treballen a centres de la Xarxa d'Escoles Infantils Públiques tant de la Direcció General que tenguin les responsabilitats de la formació permanent com del IEPI.

8 <http://die.caib.es/normativa/html/140/040/025.html>.

c. Recomanam que els titulars dels centres, els equips educatius i el conjunt de famílies —especialment l'API-MA— tinguin cura, facin acompanyament i donin protecció a les famílies en situació de vulnerabilitat⁹.

d. Recomanam que els consells insulars prenguin iniciatives de dinamització en l'organització —directament o a través dels municipis— de plans, programes i activitats d'apoderament educatiu de les famílies dels infants¹⁰.

La creació d'un servei compartit entre ajuntaments i el corresponent consell insular pot ser una bona eina per facilitar la posada en marxa i gestió d'aquests plans, programes i activitats¹¹.

e. Recomanam que els titulars de les escoles facilitin a la seva construcció, en l'organització del servei, en el seu funcionament i en els usos dels seus espais, l'organització i realització d'activitats d'apoderament educatiu de les famílies.

En aquest sentit, també recomanem que a les instruccions anuals de funcionament de les escoles públiques es tenguin en compte i ho facilitin.

f. Recomanam que els titulars i equips educatius de les escoles afavoreixin la integració social i cultural de totes les famílies.

2. L'oci sa: una oportunitat i una necessitat per a tota la família, especialment per als infants

2.1. Consideracions

2.1.1. Oci sa i joc

El joc és una de les eines més poderoses per al desenvolupament de l'infant. Els pares i les mares tenen un paper fonamental per fer possible el joc i per permetre que sigui una activitat natural i espontània. El joc és espontani, tanmateix precisa un temps, un ambient i uns materials. La riquesa del joc queda determinada, en bona mesura, per les condicions en què s'ha de desenvolupar i la qualitat de les interaccions a què l'infant pot tenir accés.

Jugar junts infants i adults permet compartir unes vivències i fa possible que l'infant, que està especialment receptiu en aquestes circumstàncies, estigui molt receptiu als models positius, als valors i als referents que estructurin la cultura.

Els infants sovint necessiten la mirada i la proximitat dels seus referents afectius: també reclamen la seva participació amb complicitat i respectant les seves iniciatives i interessos. Per als adults és un plaer i una

9 Vegeu el capítol IV corresponent a "Equitat a l'escola infantil".

10 Per una qüestió d'eficiència i de qualitat, es necessiten estratègies que facilitin als municipis, especialment els més petits, la planificació i organització d'activitats d'apoderament educatiu de les famílies.

11 Els ajuntaments i el Consell Insular de Menorca tenen signat des de fa més de 20 anys un conveni de col·laboració en matèria de plans, programes i activitats de suport a les famílies amb infants de fins a 3 anys i a les escoles que permet que hi hagi un servei —el Servei d'Atenció Educativa Infantil— que ofereix les prestacions acordades a les escoles de l'illa amb una distribució que es correspon amb les necessitats concretes d'aquell curs i que, a més, dona cobertura als objectius que conjuntament es decideixen amb els ajuntaments i amb totes les escoles de l'illa (<http://www.cime.es/publicacions/verpub.aspx?ld=28437>).

oportunitat compartir situacions de jocs, perquè permeten enfortir els vincles de la família, ajuden a madurar les relacions, capaciten per l'expressivitat i la creativitat, enforteixen tant l'autonomia com l'autoestima, són una oportunitat incomparable per al desenvolupament cognitiu i motriu, a més de donar eines per explorar i interpretar la realitat.

Per tot això, la principal activitat d'oci a una família són les estones de joc.

D'altra banda, la Llei 39/1999, de conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores¹², recorda en el preàmbul que la incorporació de la dona al mercat de treball ha motivat un dels canvis més profunds en els darrers cent anys i, per això, és necessari configurar noves maneres de cooperació entre homes i dones que facilitin "la redistribució equilibrada de tasques en la vida professionals i en la privada". Tanmateix, tots els estudis referits a la distribució de tasques de la llar i la cura dels fills assenyalen que majoritàriament encara recau sobre les dones¹³.

A més, el Decret 131/2008¹⁴, a l'article 3, preveu la subscripció de convenis entre la Conselleria d'Educació i les administracions locals que tenen per objecte, entre altres aspectes, "l'oferta d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies amb infants menors de tres anys, tinguin o no el fill escolaritzat". Algunes de les activitats d'oci familiar en constitueixen eixos fonamentals¹⁵.

2.2. Recomanacions

2.2.1. Oci sa i joc

a. Recomanam fomentar la consciència del valor del joc dels infants i amb els infants, així com la importància que el joc individual i el compartit disposi d'oportunitats de temps, d'ambient i de suport per part dels adults de la família.

Les famílies han de prendre consciència de la importància de l'activitat compartida a diari a la llar, així com cercar ocasions per a activitats familiars en entorns naturals i en espais urbans oberts.

L'infant té dret al joc i, per tant, al temps i a l'ambient que ho faci possible¹⁶.

Per això cal que les famílies siguin competents en els usos del temps ajustat als objectius i necessitats fonamentals de la família i molt especialment dels seu infants.

b. Recomanam facilitar l'ús de determinats espais públics oberts com a espais de jocs i de trobades per a famílies amb infants menors de 3 anys. Cal que per facilitar els moviments lliures dels infants aquests espais disposin d'elements que estimulin l'activitat motriu, no només amb instal·lacions estàndards, sinó també amb elements naturals (troncs, monticles,...) etc.

12 Llei 39/1999, de 5 de novembre, per promoure la conciliació de la vida familiar i laboral de les persones treballadores (BOE de 6 de novembre de 1999).

13 INSTITUT D'ESTUDIS FISCALS (2018). *Diagnóstico sobre el primer ciclo de educación infantil en España (0 a 3 años)*. Ministeri d'Hisenda.

14 Decret 131/2008, de 28 de novembre, pel qual s'estableix i regula la xarxa d'escoles infantils públiques i els serveis per a l'educació de la primera infància de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i es crea l'Institut per a l'Educació de la Primera Infància.

15 Tal com ho recull, per exemple, el punt 4.3 de la Resolució del conseller d'Educació i Universitat de 26 de setembre de 2018, per la qual es convoquen ajuts a la xarxa d'escoles públiques de les Illes Balears per a la creació de places públiques de primer cicle d'educació infantil, per al sosteniment de les escoles públiques de primer cicle d'educació infantil, per al funcionament de serveis educatius d'atenció primerenca i per al funcionament d'activitats, serveis i programes per a l'enfortiment de les capacitats educatives de les famílies corresponents a l'any 2018 (BOIB de 4 d'octubre de 2018).

16 Article 31.1 de la Convenció sobre els drets de l'infant.

c. Recomanam que a les zones urbanes més deprimides econòmicament i socialment s'habilitin espais coberts (sales de joc, etc.) que puguin servir per a estones d'esbarjo de les famílies amb infants de la zona.

Poden constituir un bon servei l'ús dels patis de les escoles en horari no lectiu de manera que quedin oberts a les famílies de la barriada amb fillets i filletes.

2.2.2. Oci sa i cultura

L'infant té dret a participar en la vida cultural i artística...¹⁷

a. Recomanam que s'estimuli i es facilitin espais, serveis, iniciatives i oportunitats d'oci cultural ajustat a la maduració dels infants més petits: espais infantils a les biblioteques públiques, programes locals i autonòmics per potenciar el conte com a recurs habitual a les famílies¹⁸ i, en general, com un dels espais de referència per a l'oci cultural infantil.

b. Recomanam que a les escoles i a altres serveis col·lectius es promogui l'ús del conte en activitats compartides entre famílies i s'habilitin espais per a l'intercanvi de materials bibliogràfics.

c. Recomanam que es promoguin activitats i serveis que tenen com a objectiu aproximar els infants i les famílies a les tècniques de cura d'un mateix com el ioga i altres basats en la concentració, la relaxació i l'auto-regulació del pensament: ioga, tècniques de visualització, musicoteràpia, etc.

d. Recomanam que es promoguin activitats culturals d'interès per a tota la família, com ara concerts, cantar, teatre, cinema... en un format que també pugui acollir infants.

Igualment, algunes de les exposicions o mostres han de preveure en alguns aspectes del seu format la presència i participació d'infants.

2.2.3. Oci sa i activitat física

a. Recomanam que es facin activitats familiars que promoguin l'activitat física dels seus membres adequant espais públics, passejos i fent conscients les famílies dels seus beneficis.

Així mateix, és convenient que es promoguin activitats físiques organitzades.

2.2.4. Oci sa i natura

a. En el nostre entorn encara són moltes les famílies que disposen d'accés a terra amb conreus per al consum familiar, on també es tenen cura d'animals de granja. Aquestes activitats i ambients tenen un gran potencial educatiu per a la descoberta i cura de la natura, del respecte necessari i per a la comprensió dels processos i els cicles naturals.

¹⁷ Article 31.2 de la Convenció sobre els drets de l'infant.

¹⁸ Vegeu programes com Nascuts per Llegir <http://www.nascutsperllegir.org/>.

a. Recomanam que es promoguin activitats individuals i col·lectives d'excursionisme i estada en entorns naturals pels beneficis que comporta a qui les practica i per la reformació col·lectiva del respecte al medi ambient.

És necessari que es donin a conèixer també els riscos i les mesures de protecció necessària davant coses com l'exposició al sol o beure aigua no controlada sanitàriament.

2.2.5. Oci sa i ús responsable de les pantalles per part dels adults

Els experts denuncien l'ús abusiu de les pantalles per part dels adults quan estan amb infants i el recurs de les pantalles com a cangurs electrònics dels infants. Alguns parlen d'epidèmia silenciosa i els professionals de l'atenció primerenca i de la salut mental infantil detecten un augment significatiu de casos d'addició per part de fillets i filletes¹⁹.

a. Recomanam donar suport i promoure campanyes informatives i de sensibilització adreçades tant a les famílies com als professionals dels serveis que atenen les famílies i els infants i que els alertin dels perills i els donin eines per a l'entreteniment i la contenció dels infants d'aquestes edats.

2.2.6. Oci sa i igualtat, no violència

a. Recomanam mantenir permanentment campanyes, activitats informatives, difusió de documentació, etc. utilitzant preferentment els espais i serveis dedicats a la cura de la infància, però també els mitjans de comunicació social per informar, conscienciar i promoure la igualtat de gènere, així com educar en el rebuig a la violència i fent una tria adequada de joguines i jocs no sexistes i no violents tant en els entorns familiars, com en els entorns escolars, sanitaris, en els mitjans de comunicació i la societat en general.

b. Recomanam promoure de manera permanent activitats, debats, informacions, xerrades, etc. que ajudin a prendre consciència de la necessitat i avantatjades de cercar una distribució equilibrada entre homes i dones de les tasques internes de la llar i de la cura dels infants.

2.2.7. Regulació de les condicions d'activitats per a infants 0-3

a. Recomanam adaptar la normativa actual o fer una normativa específica derivada del Decret 18/2011, d'11 de març²⁰ i/o el propi decret pel que fa a activitats de temps lliure, activitats educatives o culturals (extraescolars, escoles d'estiu...), campaments,... en les que hi puguin participar infants menors de 3 anys en grup, per raons de protecció als infants d'aquestes edats.

En qualsevol cas aquesta normativa haurà de contemplar (1) la ràtio d'infant per adult, (2) la formació específica que se'ls requereix a aquests adults per estar amb infants d'aquestes edats, (3) l'adequat condicionament dels espais, instal·lacions i mobiliari on s'hagi de desenvolupar l'activitat per al seu ús per infants menors de 3 anys i (4) ajust del projecte educatiu a les necessitats singulars de l'infant de 0-3.

19 Zero pantalles de 0 a 3. Campanya de sensibilització social. Manacor, 2018.. "Pantalles addictives." 30 Minuts. TV3 (<https://www.youtube.com/watch?v=FgrHy8lOmmQ>).

20 Decret 18/2011, d'11 de març, pel qual s'estableixen els principis generals que regeixen les activitats de temps lliure infantils i juvenils que es desenvolupin a l'àmbit territorial de les Illes Balears. <https://www.caib.es/sites/institutestudisautonomics/f/195183>

3. La necessària conciliació familiar i laboral

3.1. Consideracions

3.1.1. La protecció de les famílies amb infants

“La família és el principal agent socialitzador en la infància per a tots els individus que la conformen.” Així ho recull la nostra Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies. A més, és un dret fonamental de tots els infants sense distinció viure en família sense exclusió de cap membre²¹.

“La família és el grup bàsic natural i fonamental de la societat i té dret a la protecció per part de la societat i de l'Estat”, recull el dret internacional²².

La mateixa Constitució espanyola, a l'article 39, reconeix que els poders públics han assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família²³.

“El gènere binari —femení i masculí— és suport constituent de la divisió sexual del treball que reparteix les activitats socials entre dones i homes, establint entre si, no relacions de complementarietat, sinó d'exploació. Les dones es farien càrrec del treball reproductiu i de cura, mentre que als homes els estaria destinat el treball productiu, activitat valorada socialment”²⁴.

No fa gaire que la idea comunament acceptada era la de la família nuclear en què l'home és el proveïdor d'ingressos (*guanyador de pa*), de l'activitat del qual es desprenen els drets socials per a ell i per a la resta de la família, que només els pot gaudir de manera dependent, ja que són dona (*mestressa de casa*) o infants del treballador.

L'acció productiva i la reproductiva no gaudeixen del mateix reconeixement social, sinó que entre ells hi ha una jerarquia, un component de valor, resultat d'una llarga tradició patriarcal.

La creixent incorporació de les dones al treball de mercat no ha tingut com a resultat l'abandonament del treball familiar ni tampoc la incorporació dels homes. S'ha posat de manifest el que s'anomena la “crisi de les cures”.

Aquesta crisi l'assumeixen les dones, desenvolupant el que s'anomena “doble presència-absència” (jornada en el treball productiu, en el treball reproductiu...). Totes les dades confirmen que les hores dedicades a les tasques domèstiques són sempre superiors en el cas de les dones que en el dels homes.

Davant aquesta situació, algunes lleis i polítiques d'igualtat han previst mesures de conciliació familiar i laboral que només solen incidir en les dones. Afortunadament, el discurs legal comença a utilitzar el concepte de *corresponsabilitat*.

Tot i que s'aplaudeix la implementació d'aquestes mesures, es fa necessari replantejar l'organització de la societat centrada quasi exclusivament en les necessitats productives, però que oblida completament les necessitats humanes.

Les famílies canvien, s'intenten adaptar al moment i sorgeixen noves dificultats per les quals les administracions públiques han de vetllar. Aspectes com l'exclusió social, la conciliació laboral i l'empobriment de les

21 UNICEF (2016). *El derecho de los niños y niñas a vivir con su familia. La reunificación familiar de niños, refugiados y migrantes, y de sus familiares*.

22 Convenció internacional sobre la protecció dels drets de tots els treballadors migratoris i dels seus familiars, de Nacions Unides (1990), article 44. També es recull més o menys el mateix a la Declaració Universal dels Drets Humans, article 16.

23 Constitució espanyola de 1978. Article 39.1: “Els poders públics asseguruen la protecció social, econòmica i jurídica de la família.”

24 Curs sobre la transversalitat de gènere i de les dones a les polítiques públiques. Escola d'Administració Pública de Catalunya (Generalitat de Catalunya) i l'Institut Català de les Dones. Lliçó 4 del bloc I (<http://virtual.eapc.cat/file.php/1/tgdpp/inici.html>).

famílies fan especialment necessari desenvolupar tota una sèrie de estratègies i propostes d'intervenció per garantir l'equitat també a la institució familiar.

Altres normatives que contemplen la protecció a la família són les següents:

- Llei 14/2010, de 9 de desembre, de mediació familiar de les Illes Balears.
- Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes.
- La Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a la família.

En concret, la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a la família, estableix en el punt 1 de l'article 5 que "són famílies en situació de protecció especial les que han de tenir una atenció prioritària o específica, atesa l'especial dificultat per aconseguir la cura i l'atenció als membres que en formen part, en situació de vulnerabilitat econòmica o social".

I en el punt 2 del mateix article 5 s'estableix que "les situacions familiars amb necessitat de més protecció" són les següents:

- a.** Famílies nombroses.
- b.** Famílies monoparentals.
- c.** Famílies en risc social i víctimes de violència masclista.
- d.** Famílies amb persones en situació de dependència o amb persones amb discapacitat.
- e.** Famílies en situació de vulnerabilitat econòmica especial.

Finalment, el punt 3 del mateix article 5 estableix: "Aquestes situacions familiars són prioritàries en l'accés al conjunt dels programes i els serveis públics que desenvolupin i prestin les administracions i el sector públic de les Illes Balears, sens perjudici que també s'utilitzin altres factors de prioritització, com ara la renda."

El camí està començat però hi queda molt per fer.

3.2. Recomanacions pel que fa a les mesures de conciliació laboral i familiar

Organitzam les recomanacions pel que fa a les mesures de conciliació laboral en tres grans blocs: 1. Obligacions legals per empreses i administracions; 2. Milliores de serveis i prestacions, i 3. Conscienciació dels membres de la família en la estructuració del temps personal i familiar.

3.2.1. Mesures relacionades amb les empreses, les administracions i les condicions dels treballadors

Recomanem

a. Incrementar progressivament les mesures que actualment té articulades l'Estat:

- Prestacions per naixement o adopció
- Permisos de maternitat i paternitat
- Lactància
- Reducció de la jornada de treball
- Excedències de treballa per fill a càrrec
- Beneficis fiscals per fill a càrrec: deduccions estatals
- Reconeixement de famílies nombroses
- Ajudes socials a famílies monoparentals

- b.** Promoure la compatibilitat d'horaris i calendaris laborals i escolars.
- c.** Fomentar l'aplicació de mesures de conciliació en l'àmbit de la gestió dels recursos humans de les empreses privades i dels organismes públics.
- d.** Promoure, en col·laboració amb les organitzacions empresarials i sindicals, la inclusió de mesures de conciliació familiar en els convenis col·lectius.
- e.** Incorporar, en l'àmbit del sector públic —com a criteri de valoració en el marc de les clàusules socials—, l'aplicació de mesures de conciliació per part de les empreses licitadores de contractes públics.
- f.** Promoure, per part del Govern de les Illes Balears —en col·laboració amb els consells insulars, els ajuntaments, les organitzacions empresarials, els sindicats i altres representants de la societat civil—, el reconeixement de les empreses que apliquin mesures de conciliació i suport a les famílies.
La idea de conciliació familiar i laboral no serà plenament vigent fins que la dimensió social i comunitària que se'n té no s'incorpori en el si de les empreses privades i administracions públiques. Per això, cal dur a terme accions de sensibilització a treballadors, empresariat i organitzacions sindicals des de la dimensió de les necessitats de la infància.
- g.** Incorporar la conciliació familiar i laboral com una dimensió més del servei en la regulació i la definició dels serveis públics de l'Administració autonòmica.
- h.** Instar el Govern de les Illes Balears que, en els diferents fòrums de coordinació amb el Govern central, incideixi en la necessitat d'avançar en la regulació i ampliació de mesures relacionades amb la conciliació de la vida familiar i laboral.

3.2.1. Mesures pel que fa a la millora de serveis per a les famílies

Recomanacions

- a.** Establir uns preus públics progressivament unificats per a serveis educatius públics per a la primera infància.
- b.** Promoure la inclusió d'exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seva competència que graven els serveis educatius com exigeix la Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies²⁵. Actualment els serveis educatius de primer cicle d'educació infantil 0-3 són els únics serveis educatius no gratuïts des del naixement fins als 18 anys i també són els únics en què la comunitat autònoma té una implicació econòmicament bastant minoritària.

²⁵ Llei 8/2018, de 31 de juliol, de suport a les famílies. Article 15, taxes i preus públics:

1. "El Govern de les Illes Balears ha de promoure la inclusió d'exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seva competència que graven serveis o activitats de caràcter cultural, educatiu, social o sanitari, per a les famílies d'atenció prioritària previstes en l'article 5 anterior.
2. Igualment, les administracions locals de les Illes Balears poden incloure exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seva competència."

- c. Fer extensives a les famílies amb infants de fins a 3 anys les mesures a què ja tenen accés les famílies amb infants de més de 3 anys.
- d. Fomentar l'oferta de serveis que permetin l'obertura dels centres educatius en períodes i horaris no lectius, sempre garantint el nombre de professionals necessaris per cobrir aquesta oferta.
- e. Facilitar l'ús d'instal·lacions educatives com a recursos d'atenció social per facilitar la conciliació.

3.2.3. Mesures relacionades amb la conscienciació dels membres de la família en l'estructuració del temps personal i familiar²⁶

Consideracions

En aquest context de canvis profunds que afecten les bases estructurals i econòmiques de les famílies, l'organització dels temps familiars i, en particular, el que afecta directament les relacions intergeneracionals, s'ha tornat molt més complexa.

La gestió del temps familiar resulta cada cop més complicada i les expressions de descontent i insatisfacció amb les situacions a les quals es veuen abocades les famílies per aconseguir conciliar vides familiars i laborals es fan més habituals.

Segons un estat d'opinió bastant generalitzat, els pares i les mares dediquen poc temps als seus infants.

A partir d'abundant recerca internacional, sabem que la dedicació dels pares als infants és una inversió de primer ordre per afavorir-ne el benestar present i el desenvolupament social i cognitiu.

Una dimensió crucial de la socialització són les converses familiars. Els diàlegs i les converses entre les persones que integren la família propicien la transmissió de valors i enforteixen les relacions.

Per tot l'esmentat, és important establir mesures que, a part de fomentar la millora de la conciliació familiar i laboral, treballin per la conscienciació de les famílies de la importància de la gestió del temps familiar i la importància de la inversió de temps de qualitat per al futur desenvolupament dels nostres infants.

Recomanem

- a. Promoure la realització de campanyes de sensibilització destinades a conscienciar la societat dels beneficis de la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.
- b. Incloure l'educació en valors relacionats amb la igualtat, la corresponsabilitat i l'educació emocional, i especialment la pluralitat familiar, com a part transversal de l'àmbit curricular, del material didàctic i del projecte educatiu de centre. Aquests continguts s'han d'integrar en els plans de formació del professorat per a la conscienciació sobre la diversitat familiar.

Vegeu les recomanacions relacionades amb l'apoderament educatiu de les famílies i la cura de l'oci sa de les famílies d'aquest mateix capítol V.

²⁶ Generalitat de Catalunya (2008). "Temps de les famílies: anàlisi sociològica dels usos del temps dins de les llars catalanes a partir de les dades del *Panel de Famílies i Infància*." (<http://institutinfancia.cat/mediateca/temps-families-analisi-sociologica-dels-usos-temps-llars-catalanes-partir-dades-panel-families-infancia/>).

4. Mares de dia. Proposta de criteris normatius

4.1. Consideracions

Algunes noves necessitats en l'àmbit familiar pel que fa a la criança dels infants es deriven del repte de satisfer les necessitats de la família i, alhora, les exigències dels entorns laborals en un país amb manca de prou mesures de conciliació laboral i familiar.

La cura extrafamiliar de la petita infància ha donat lloc a diversitat de fórmules que no sempre preserven les oportunitats, les necessitats i els drets dels diferents actors: dels infants en particular ni de la família en general, així com dels professionals que n'assumeixen la cura.

Les escoles disposen d'un reconeixement social creixent i tenen clarament plantejat el camí per consolidar el seu reconeixement, garantir els requisits de qualitat bàsics, els drets laborals dels seus treballadors i recursos públics creixents per fer possible l'accés a les famílies amb rendes més baixes. Tanmateix, les escoles són insuficients i, a més, no poden donar resposta a les diferents configuracions de les necessitats familiars.

Altres formes de cura de la primera infància són les anomenades *mares de dia*. No són gaire conegudes en el nostre context ni compten amb una normativa de referència.

A les Illes Balears hi ha una demanda creixent de places d'escoles i també d'aquests altres serveis de d'atenció a la petita infància, que possiblement s'incrementin si segueix la tendència també present a altres països de la Unió Europea.

L'interès superior per l'infant exigeix que es prenguin mesures per garantir que el servei de mares de dia doni resposta a les necessitats dels infants i els assegurui la seguretat afectiva, posant al seu abast un ambient per a l'intercanvi social, els jocs, l'estimulació, la interacció i l'establiment de vincles amb altres infants i en promogui les habilitats socials, cognitives, afectives i comunicatives.

Els serveis de mares de dia per a la petita infància cerquen la conciliació de la vida familiar i laboral, perquè ofereix més flexibilitat horària i una significativa extensió de calendari, atès que el servei s'ofereix a la llar del professional de criança, on l'atenció als infants es pot fer en moments excepcionals i en dies en què la feina dels progenitors ho requereix. Les famílies també solen valorar que ofereixen un entorn de criança més familiar i reduït.

Actualment l'activitat s'expandeix sense que estigui regulada i, per tant, consideram necessari i urgent abordar-la amb unes normatives que estableixin les condicions mínimes per garantir la qualitat de l'atenció i la seguretat al servei dels infants i de les seves famílies com un recurs més de criança i formació integral de l'infant, així com per facilitar conciliació entre la vida laboral i familiar.

S'han de definir les condicions dels espais, la qualificació del professional i el conjunt de mesures que garanteixin la qualitat del servei per a les famílies i el benestar dels infants per dotar aquests serveis de seguretat jurídica tant per als professionals de criança i com per als infants i les famílies usuàries d'aquest servei.

Recomanam, per tant, que s'ordini normativament i que la regulació estigui basada en els criteris bàsics següents:

4.1.1. Objecte i finalitat dels serveis anomenats mares de dia

a. Cal regular els diferents aspectes d'aquest servei anomenat mares de dia: tant el procediment que s'ha de seguir per a la seva autorització com els requisits d'espais, formació i titulació, funcionament i tot el conjunt de

condicions que han de reunir aquests serveis per oferir i garantir uns serveis segurs, controlats i de qualitat a les famílies i als infants, alhora que emmarquen l'exercici professionals de les mares de dia.

b. Els serveis de mares de dia són serveis duts a terme per un o una professional amb coneixements i formació en la cura i en l'educació dels infants de fins a 3 anys que es desenvolupen al domicili habitual del professional, que en qualsevol cas haurà de reunir les condicions que s'estipulin.

S'entén l'activitat desenvolupada per la mare de dia com un recurs més per a la conciliació de la vida familiar i la vida laboral, així com una opció més per a les famílies per l'educació i cura dels seus infants.

4.1.2. Competència

Segons sembla que es desprèn de la PNL 16956-17, correspon als consells insulars l'establiment de la norma per a l'autorització administrativa de funcionament dels serveis de mares de dia, la seva modificació i tant l'assessorament com la inspecció i el règim de sancions.

4.1.3. Possibles usuaris

S'estima que en són possibles usuaris les famílies amb infants de fins a 3 anys (l'edat corresponent al primer cicle d'educació infantil) que requereixen uns horaris i un calendari diferents als de les escoles, amb un atenció continuada, i opten per aquesta modalitat d'atenció extrafamiliar dels seus infants.

4.1.4. Temporalitat del servei

Aquest servei ha de mirar de garantir l'atenció durant tot l'any amb els períodes de descans necessaris tant per als infants com per al professional. També contemplarà alternativa en casos de malalties, baixa laboral o causa major de la mare de dia.

El projecte de funcionament ha de preveure la signatura d'un acord d'horaris i calendari amb cada una de les famílies usuàries.

4.1.5. Requisits per a l'autorització dels serveis de mares de dia

a. Requisits d'obertura i de funcionament. Ràtios

Documentació general necessària per donar d'alta el servei de mares de dia:

- Requisits administratius per a l'apertura: cèdula d'habitabilitat, assegurança de responsabilitat civil, pla de seguretat, contracte de servei de teleassistència, qüestions fiscals i etc.
- Requisits dels espais i del mobiliari.
- Requisits dels professionals: formació, titulació, avaluació d'idoneïtat tant de la professional com de la família.
- Projecte de funcionament: projecte i documentació pedagògica. Organització de les qüestions d'alimentació, d'higiene i de salut. Temporalitat del servei. Sortides a l'exterior. Ràtio.

Els serveis de mares de dia han de formar part de la Cartera de serveis socials i han de complir les condicions següents pel que fa a les ràtios de nombre de menors per professional a càrrec: la ràtio d'infants ha de ser de màxim de quatre menors per professional a càrrec, tret que tots els infants hagin complert els 2 anys, amb la qual cosa llavors podrien ser cinc infants.

b. Projecte pedagògic

Per a l'autorització s'ha de presentar una memòria que descrigui el projecte sociopedagògic que ha de contenir activitats educatives com ara: (1) tallers i jocs d'acord amb les edats dels infants; (2) acompanyament al joc lliure; (3) avaluació dels processos i maduració de l'infant; (4) l'agenda dels infants; (5) informe a les famílies amb l'avaluació corresponent, i (6) cura de l'alimentació, la higiene i la salut de l'infant.

El projecte d'organització ha de preveure la neteja i organització de les dependències de la llar, especialment dels espais que poden utilitzar els infants.

Correspon a l'administració competent en la publicació de la normativa avaluar i donar el vistiplau al projecte sociopedagògic.

En qualsevol cas, el projecte s'ha de renovar com a mínim cada cinc anys.

4.1.6. Condicions dels espais

La tasca de mares de dia es desenvolupa en el domicili habitual dels professionals dedicats a la criança de la petita infància i ha de reunir les condicions següents:

- a.** Les cases han de disposar d'àrees diferenciades: (1) per a les activitats i jocs dels menors; (2) també han de comptar amb zones de descans, alimentació i la seva higiene; (3) un espai adient per a la preparació d'aliments, estances adequades per guardar productes alimentaris, i (4) un magatzem de productes de neteja fora de l'abast dels nens.
- b.** La superfície mínima de l'habitatge ha de ser de 70m².
- c.** S'han de preveure zones prou àmplies per al joc, l'activitat motriu, situacions de grup i activitat lliure dels infants. En conjunt, aquests espais destinats a l'activitat dels infants han de suposar una superfície mínima de 20 m².
 - Les superfícies es poden reduir 4m² per cada infant menys de la ràtio màxima.
- d.** Els espais destinats a l'activitat habitual dels infants han de disposar d'un sistema de climatització, així com llum i ventilació natural.
- e.** Es fa necessari comptar amb espai exterior, ja sigui del mateix habitatge o al voltant proper (com a màxim a 200 metres).
- f.** Ha de tenir les mesures de seguretat necessàries.
- g.** A més, cal disposar d'espais per a la gestió, l'emmagatzematge i l'atenció a les famílies.

4.1.7. Requisits que han de complir les professionals anomenades mares de dia

a. Les mares de dia desenvolupen l'activitat professionals al seu domicili habitual:

- Han de superar positivament una entrevista d'idoneïtat que se centrarà (1) en les seves motivacions i la seva maduresa personal per dur a terme aquesta tasca; (2) en la realitat de la seva família, el grau d'implicacions del seu entorn familiar i l'ambient familiar, (3) i les condicions d'ús de l'habitatge.
- L'entrevista es podrà completar amb la recollida de dades per part de l'administració que decideixi al respecte.

- Han de estar en possessió d'un títol de grau en educació infantil, o bé de tècnic superior d'educació infantil o un certificat de professionalitat²⁷ o bé un curs *ad hoc* que l'administració responsable consideri, amb un mínim de 450 hores i un màxim de 990.
 - Tindria sentit demanar un certificat de professionalitat de nivell 2 (unes 500 hores) vinculat al que estem parlant: atenció als infants 0-3 en entorns familiars (mares de dia, ajudes a domicili a famílies amb infants de fins a 3 anys, cangurs, etc).
- Les professionals que en el moment de la publicació d'aquesta norma no estiguin en possessió de cap dels títols marcats a l'apartat anterior però que puguin acreditar dos anys d'experiència en aquesta funció i que ho sol·liciten en el termini màxim d'un any des de la publicació de la norma podran ser autoritzades. Per això hauran de superar el procés d'avaluació específica que l'administració competent determini, que, en tot cas, ha de recaure en una comissió en què participaran un professional d'escola i un professional de l'àmbit de la salut pediàtrica. En aquest procediment d'avaluació es tindrà en compte (1) la formació acreditable vinculada amb aquesta tasca professional; (2) la qualitat de la seva tasca avaluada *in situ* i mitjançant una entrevista, i (3) si es considera necessari superar amb èxit una formació específica de 250 hores centrada en els coneixements adequats per la cura educativa i sanitària dels infants menors de 3 anys, així com del funcionament ordinari d'una mare de dia. Aquesta formació ha de ser prèviament reconeguda per l'administració responsable d'aquesta normativa

b. Altres requisits: Acreditació de la titulació de manipulador d'aliments. Certificat de carència de condemnes per abusos sexuals (també de la resta de membres de la família que hi conviu). El compliment de les obligacions tributàries i de Seguretat Social derivades de la seva activitat.

c. Cada cinc anys:

- S'ha d'actualitzar el projecte educatiu i de funcionament.
- S'ha de tornar a dur a terme i superar positivament l'entrevista que es descriu en el punt 7.1a.

4.1.8. Condicions del mobiliari

El mobiliari ha d'estar adaptat a les necessitats dels infants i al seu moment evolutiu, així com el material necessari i apropiat a cada un dels espais.

4.1.9. Condicions del materials

Els materials han de ser els adequats als diferents tipus d'espais i als diferents usos per cobrir les necessitats dels infants.

²⁷ Hi ha dos certificats de professionalitat:

→ Qualificació professional d'educació infantil: Família Professional: Serveis Socioculturals i a la Comunitat. Nivell 3. Codi: SS C322_3. Suposa 990 hores de formació.

• Reial decret 1368/2007, de 19 d'octubre, pel qual es complementa el Catàleg nacional de qualificacions professionals, mitjançant l'establiment de sis qualificacions professionals de la família professional de serveis socioculturals i a la comunitat (BOE de 25 d'octubre de 2007).

→ Mòdul 3 d'educació infantil, que considerarem que potser és massa exigent per a les mares de dia, atès que suposa 2.000 hores de formació.

• Reial decret 1394/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic superior en educació infantil i se'n fixen els ensenyaments mínims. De fet, tots dos tenen com a referència de competències professionals l'entorn escolar.

4.1.10. Inspecció, orientacions i ajuda

L'administració competent per a l'autorització d'aquests serveis ho serà també de la inspecció i de facilitar les orientacions i ajudes necessàries pel bon funcionament d'aquests serveis.

4.1.11. Informació pública

L'administració competent en aquesta normativa mantindrà en exposició pública el llistat actualitzat de les mares de dia degudament autoritzades, el publicarà al seu web i farà arribar el llistat actualitzat cada mig any als centres de serveis socials municipals d'atenció primària.

CAPÍTOL V - ANNEX 1

Activitats i programes per a l'apoderament educatiu de les famílies dels infants de fins a 3 anys

Fem una relació molt sintètica dels programes i les activitats que amb l'objectiu del seu apoderament educatiu i que s'adrecen especialment a les famílies amb infants menors de 3 anys que no tenen els infants escolaritzats²⁸.

Els presentam ordenats en sis eixos:

1. Dinàmiques de participació activa de les famílies en les activitats escolars, ja siguin de manera ocasional, parcial o sistemàtica²⁹:

- La cura del procés d'acollida de les famílies als centre i les estratègies d'acollida i adaptació són determinants en la confirmació d'expectatives de confiança i col·laboració de les famílies.
- La cura de les rutines diàries d'entrada i de sortida són un pilar per a les relacions col·laboratives entre famílies i escola, flexibilitzant-les en la mesura del possible i organitzant-les.
- ...

2. Trobades en grups estables en què es crea un ambient de socialització de necessitats i expectatives. A més, es genera un sentiment de pertinença.

- Solen estar formades per una dotzena de famílies que assisteixen setmanalment amb els infants a trobades en què es propicia el diàleg i l'intercanvi en un ambient espontani i d'acollida.
- Són les anomenades específicament espais familiars, en les seves diferents modalitats.
- Solen ser dinamitzades per dos professionals, i un d'ells sovint treballa a l'escoleta on es fa.

3. Tallers específics per a l'adquisició de determinades competències.

- Tallers de ioga per a infants i els seus progenitors.
- Tallers de massatges per a bebès.
- Tallers de reflexologia podal per a infants.
- Taller de mindfulness i aromateràpia.
- ...
- Solen durar entre quatre i sis sessions; a vegades es mantenen estables durant tot un any.
- Els condueixen professionals educatius experts en la tècnica central i fan aflorar reflexions de sentit educatiu.

4. Tallers de famílies en què —habitualment sense estar acompanyats dels fillets— es dialoga sobre aspectes considerats conflictius o difícils a l'educació familiar. El més habitual és que estiguin constituïts per famílies amb infants escolaritzats però no té per què excloure els que es facin amb la participació de famílies d'infants no escolaritzats o específicament adreçades a aquestes.

- També solen estar formats per grups d'entre 10 i 15 adults, no sempre del mateix centre.
- Són grups estables que es reuneixen setmanal o quinzenalment.
- Alguns adopten una metodologia específica anomenada Programes de parentalitat positiva (vegeu l'annex II).

²⁸ En algunes comarques i ciutats aquesta tipologia d'activitats s'ofereixen a totes les famílies amb infants menors de 6 anys.

²⁹ Es preveu a les comunitat d'aprenentatge:
 · <https://www.comunidaddeaprendizaje.com.es/>
 · <https://crea.ub.edu/index/?lang=ca>

- Uns altres tenen objectius específics com són els adreçats a “famílies que viuen en dues llars”, “l’educació de bessons, trigèmins...”, “tallers amb famílies amb infants amb diagnòstic de TEA” o amb altres discapacitats o trastorns”, etc.

5. Padrins i padrines:

- Programa en què es conviden persones externes al centre a acudir setmanalment a una escoleta i, fent-se càrrec d’un petit grup de tres o quatre infants, desenvolupar activitats prèviament preparades (explicar contes, jugar amb la pilota, fer construccions...).
- Algunes escoletes han convidat alumnes d’ensenyament secundari i de batxillerat.

6. Activitats amb argument explícitament cultural:

- Concerts de música clàssica.
- Espectacles de dansa.
- Teatre infantil.
- Tallers de cançons en què les famílies aprenen les cançons de l’escoleta.
- ...
- Són dimensions culturals habitualment ocultes als infants, que massa sovint queden encaixonats en tòpics com ara dibuixos animats, pallasos cridaners, etc.
- Se solen dur a terme a les escoles infantils en horaris de dissabte, oberts a tota la població; són de curta durada i amb els aspectes formals adaptats a les peculiaritats dels més petits (poden moure’s i acostar-se als intèrprets...).

Se cerquen repertoris i temàtiques per adoptar estratègies ajustades a l’edat dels infants, com muntar i desmuntar els instruments.

CAPÍTOL V - ANNEX 2

Programes de parentalitat positiva de 0-3 anys

Hi ha diversitat de programes en l'àmbit internacional basats en evidències que treballen sobre la competència de pares i mares per a la franja d'edat fins a 3 anys (Nurse-Family Partnership, Child First, Family Check-Up Toddler, Family Foundations, Triple-P System) amb l'objectiu general de millorar la qualitat de la criança dels fills. Tots aquests programes fan feina a escala individual, familiar i, en algun cas, també es treballa des de l'àmbit comunitari. En general, són sempre programes de caràcter preventiu, a escala universal o indicada.

Òbviament, donada l'edat dels infants, el fonament comú dels programes esmentats rau en el treball de la parentalitat positiva per enfortir els factors protectors i preventius de futures conductes-problema.

Es treballa sobre les àrees i els continguts següents:

En l'àmbit individual: capacitat dels pares per enfortir el vincle, lactància materna, habilitats per resoldre problemes i habilitats d'afrontament, comportament pro social, millora de les habilitats per a la interacció social, reconeixement de les necessitats fisiològiques, emocionals, afectives i cognitives dels fillets per satisfer-les o atendre-les de manera adequada, guia en el desenvolupament psicosocial dels menors a partir d'estils educatius saludables.

En l'àmbit familiar: saber reconèixer les necessitats fisiològiques, emocionals, afectives i cognitives dels fillets per satisfer-les o atendre-les de manera adequada, ús de disciplina no violenta, estàndards clars de comportament, treball de la qualitat de coparentalitat entre les parelles que estan esperant el seu primer fill, prevenció o modificació de pràctiques de criança disfuncionals, guiatge en el desenvolupament psicosocial dels menors a partir d'estils educatius saludables i augment de les interaccions positives amb els seus fills.

En l'àmbit comunitari: oportunitats per a la participació pro social dels pares, suport social als pares, recompenses per la participació pro social dels pares, participació dels pares en l'educació infantil, visites prenatales i infantils a càrrec de personal preparat (comares, infermers, etc.) i formació en parentalitat.

En un sentit més específic, es treballen els continguts educatius següents:

- Manera de mostrar empatia i afecte.
- Atenció positiva.
- Fet de parlar sobre les emocions dels pares i les dels seus fills.
- Modelat de comportaments apropiats.
- Habilitats d'afrontament i control d'estrès i enuig.
- Desenvolupament d'expectatives apropiades.
- Disciplina adequada per l'edat.
- Normes clares de comunicació i funcionament.
- Reconeixement i protecció dels fills als problemes.
- Coparentalitat.
- Supervisió parental.
- Control del conflicte.
- Estructuració de rutines i organització del temps familiar.
- Implicació en l'educació infantil de manera conjunta amb el centre escolar.

CONCLUSIONS

1. Les famílies, el seu apoderament educatiu i les seves necessitats són i han de ser un objectiu prioritari de qualsevol política educativa per a la primera infància, i molt especialment per als menors de 3 anys. No tots els infants han d'estar escolaritzats, però tots han de ser educats des que neixen. Les famílies són les responsables directes i tot el conjunt de la societat —molt especialment les administracions— han de garantir les millors condicions possibles.
2. És del tot necessari un acord entre totes les forces polítiques presents al Parlament que impliqui la defensa d'uns objectius prioritaris pel que fa a l'educació dels infants més petits i faci que els diferents governs de la comunitat, dels consells insulars i dels ajuntaments avancin sempre en una mateixa direcció i d'acord amb aquestes prioritats, governi qui governi.
3. Com s'ha dit i repetit: si no hem arribat a un pacte educatiu global, fem-ne de centrats en temàtiques específiques.
4. Les polítiques educatives —escolars o no escolars— referides al infants de fins a 3 anys depenen d'un Institut per a l'Educació de la Primera Infància prou dotat per poder assumir les tasques que la legislació li encomana, professionalitzat i estable, que no canviï de professionals amb cada canvi de govern.
Cal que el Govern d'Espanya també s'impliqui en la millora de les condicions i oportunitats educatives dels infants de fins a 3 anys.
5. El conjunt de les propostes que conté aquest document marc és una tasca necessària que cal prioritzar, temporalitzar i dur a terme sense dilacions. El Govern, el Parlament, el sector 0-3 (famílies i professionals) i tota la ciutadania en general en som conscients.
6. El Parlament ja ha fet la passa essencial: consignar, per unanimitat, partides pressupostàries per fer possibles les mesures d'equitat més urgents.